

T.C.

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI

ARKEOLOJİ BİLİM DALI

**KIRŞEHİR MERKEZ KALEHÖYÜK DEPOLAMA KAPLARININ
SINIFLANDIRILMASI VE TABAKALARA GÖRE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ZEHRA BİŞKİN

DANIŞMANLAR

DR. ÖĞR. ÜYESİ ALEXANDER VACEK

DR. ÖĞR. ÜYESİ IŞIK ADAK ADIBELLİ

BURSA - 2019

TEZ ONAY SAYFASI

T.C
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Arkeoloji Anabilim Dalı, Arkeoloji Bilim Dalı'nda 701525011 numaralı Zehra Bişkin'in hazırladığı "Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans Tezi ile ilgili tez savunma sınavı, 02.10.2019 günü 13:00-14:00 saatleri arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin başarılı olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

Üye

(Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu Başkanı)

Dr. Öğr. Üyesi Alexander Vacek

Üye

Prof. Dr. Gürcan Polat

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan Şahin

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 02.09.2019

Tez Başlığı / Konusu: Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kapılarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 180 sayfalık kısmına ilişkin, 02.09.2019 tarihinde şahsım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 14'tür.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Tarih ve İmza

02.09.2019

Adı Soyadı: Zehra BIŞKIN
Öğrenci No: 701525011
Anabilim Dalı: Arkeoloji
Programı: Arkeoloji
Statüsü: Y.Lisans Doktora

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Alexander VACEK
02.09.2019

Yemin Metni

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntıların kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

Tarih ve İmza

02/10/2019

Adı Soyadı: Zehra Bişkin
Öğrenci No: 701525011
Anabilim Dalı: Arkeoloji
Programı: Arkeoloji
Statüsü: Yüksek Lisans

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : Zehra Bişkin

Üniversite : Bursa Uludağ Üniversitesi

Enstitü : Sosyal Bilimler Enstitüsü

Anabilim Dalı : Arkeoloji Anabilim Dalı

Bilim Dalı : Arkeoloji Bilim Dalı

Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi

Sayfa Sayısı : xi+191

Mezuniyet Tarihi : / / 20.....

Tez Danışmanı : Dr. Öğr. Üyesi Alexander Vacek / Dr. Öğr. Üyesi Işık Adak Adıbelli

KIRŞEHİR MERKEZ KALEHÖYÜK DEPOLAMA KAPLARININ SINIFLANDIRILMASI VE TABAKALARA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Anadolu'nun merkezinde yer alan, çağlar boyu kavşak niteliği gösteren Kırşehir Kale Höyük birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır.

Yaklaşık 20metre yüksekliğinde ve 248x200 metre boyutlarındaki Kale Höyük'te ilk arkeolojik sondaj çalışmaları 2009 yılında Kırşehir Valiliği, Ahi Evran Üniversitesi ve Kırşehir Belediyesi iş birliği ile Alaaddin Camiinin güneyinde yer alan ilk plan karede gerçekleşmiştir. Ortaya çıkan kültür varlıkları höyükteki bilimsel araştırmaların devam etmesinin gerekliliğini ortaya koymuş böylece 2012-2018 yılları arasında kazılar sistemli hale getirilmiştir. Çalışmalar sırasında höyükte açığa çıkarılan Osmanlı, Selçuklu, Bizans, Roma, Helenistik ve Geç Demir Çağına ait bulgular, İç Anadolu ve Kırşehir tarihi açısından önemli yer tutmaktadır.

Kırşehir Merkez Kale Höyük depolama kaplarının sınıflandırılması ve tabakalara göre değerlendirilmesine yönelik yapılan çalışmalarımız kapsamında, söz konusu eserler Arkeolojik ve Arkeometrik çalışmalardan elde edilen verilerle ele alınmıştır.

Bu değerlendirmeler sonucunda Kalehöyük depolama kaplarının sadece silo amaçlı değil, farklı alanlarda da kullanım gördüğüne dair bulgular açığa çıkmıştır. Kalehöyük insanının sosyal yaşantısı, kültürel hareketliliği ve ekonomisi bu başlık altında araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Kırşehir, Kale Höyük, Depolama Kapları, Tabakalanma, Analiz, XRF.

ABSTRACT

Name and Surname : Zehra Bişkin
University : Bursa Uludağ University
Institution : Social Sciences Institution
Field : Archaeology
Branch : Archaeology
Degree Awarded : Master / PhD
Page Number : xi+ 191
Degree Date : / / 20.....
Supervisor : Dr. Öğr. Üyesi Alexander Vacek / Dr. Öğr. Üyesi Işık Adak Adıbelli

THE CLASSIFICATION OF STORAGE VESSELS AND EVALUATION ACCORDING TO THEIR STRATIFICATION IN KIRŞEHİR CENTRAL KALE HÖYÜK

Located in the center of Anatolia, Kırşehir Kale Höyük, which has been an intersection for ages, has hosted many civilizations.

The first archaeological soundings at Kale Höyük, which is approximately 20 meters high and 248x200 meters in size, were carried out in 2009 in the first plan square to the south of Alaaddin Mosque with the cooperation of Kirsehir Governorate, Ahi Evran University and Kirsehir Municipality. The resulting cultural assets revealed the necessity of continuing the scientific researches in the mound so that the excavations were made systematic between 2012-2018. The findings of the Ottoman, Seljuk, Byzantine, Roman, Hellenistic and Late Iron Age unearthed in the mound are important for the history of Central Anatolia and Kirsehir.

Within the scope of our studies regarding the classification and evaluation of the storage containers of the Kale Höyük in Kırşehir Center, these works were handled with the data obtained from the archaeological and archaeometric studies.

As a result of these evaluations, it is revealed that Kalehöyük storage containers are used not only for silo but also in different areas. The social life, cultural mobility and economy of the people of Kalehöyük were investigated under this title.

Keywords:

Kırşehir, Kale Höyük, Storage Containers, Stratification, Analysis, XRF.

ÖNSÖZ

Bu çalışmada Kırşehir Kalehöyük Kazıları 2009,2012-2018 yılları arasında ele geçen depolama kapları ''Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi'' adı altında incelenmiştir. Kapların genel özelliklerinin açığa çıkarılması, tabakalanma ve mimariye olan etkileri, arkeolojik ve arkeometrik sınıflandırmalarla genel tarihlendirilmesinin yapılması amaçlanmıştır.

Tezin hazırlanmasında deneyim ve bilgileri ile bana yol gösteren değerli hocam ve danışmanım, Doktor Öğretim Üyesi Alexander Vacek'e teşekkürlerimi iletirim.

Kale Höyükte ele geçen depolama kaplarını tez konusu olarak çalışma fikrine ve fırsatına olanak sağlayan Kale Höyük kazılarının Bilimsel Danışmanlığını yürüten, değerli hocam ve tez eş danışmanım, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Bölüm Başkanı Doktor Öğretim Üyesi Işık Adak Adıbelli'ye sonsuz şükranlarımı sunmak isterim.

Çizimler ve fotoğraflama konusunda desteğini her kazı sezonunda gördüğüm kıymetli hocam Hüseyin Adıbelli'ye ve tez hakkında daima görüşlerini aldığım, Ahi Evran Üniversitesi Doktor Öğretim Üyesi Elif Baştürk'e ve Araştırma Görevlisi Turgay Yaşar Yedidağ'a, teşekkürü borç bilirim.

Arkeometrik verilerin yorumlanmasında yardımlarını esirgemeyen Batman Üniversitesi Öğretim Üyesi Arkeometrist Doçent Doktor Mahmut Aydın'a, Ahi Evran Üniversitesi Öğretim Üyesi Arkeozoolog Doçent Doktor Gülçin İlgezi Berthram'a teşekkürlerimi sunarım

Ayrıca Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Profesör Doktor Mustafa Şahin'e, Profesör Doktor İbrahim Hakan Mert'e, Doçent Doktor Derya Şahin'e ve Araştırma Görevlileri Serap Ala'ya Nur Deniz Ünsal'a ve Dil Bilimci Okutman Elif Burcu Özkan'a ve tüm Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölüm çalışanlarına teşekkürlerimi iletirim.

Tez malzemesinin istatistiksel olarak değerlendirilmesinde yardımcı olan meslektaşlarım Sinan Katlanç'a, Gamzenur Cezan'a ve Eda Çam'a Kazı çalışmaları süresince benimle omuz omuza çalışan tüm kazı ekibine şükranlarımı sunarım.

Bursa'da geçen her anımda yanımda olan değerli meslektaşlarım ve dostlarım Gurbet Kılınç'a, Hülya Yamurkaya'ya, minnetlerimi sunarım.

Alman Arkeoloji Enstitüsü bünyesinde çalışan, değerli dostum ve meslektaşım Mine Özkılınç'a, kaynak taramaları esnasında verdiği destekler için teşekkürler ederim.

Yüksek Lisansa başlamam konusunda ikna eden ve destekleyen maddi manevi her açıdan yanımda olan değerli meslektaşım Gümrah Doğana teşekkürlerimi sunmak isterim.

Manevi desteklerini benden hiç esirgemeyen aile üyelerim babam Şuayip Bişkin'e annem Şemsi Bişkin'e kardeşlerim Seda Bişkin Uygur'a ve Koray Bişkin'e her anlamda yanımda oldukları için teşekkürlerimi iletirim.

Zehra BİŞKİN

Bursa 2019

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	ii
İNTİHAL YAZIM RAPORU	iii
YEMİN METNİ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	ix
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	4
KIRŞEHİR	4
1.1. KIRŞEHİR KENTİ VE KENTİN TOPOGRAFİK YAPISI	4
1.2. KENT TARİHÇESİ	4
İKİNCİ BÖLÜM	7
KIRŞEHİR KALE HÖYÜK	7
2.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'ÜN KONUMU	7
2.2. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'TE YAPILAN ARAŞTIRMALAR	7
2.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'TE YAPILAN KAZI ÇALIŞMALARI, KULLANILAN YÖNTEMLER VE BULGULAR	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	14
KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'TE ELE GEÇEN DEPOLAMA KAPLARI, BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ ÜRETİM TEKNİKLERİ SÜSLEME TİPLERİ VE KULLANILAN ARKEOMETRİK YÖNTEMLER	14
3.1. PİTHOSLAR	14
3.1.1. PİTHOSLARIN ÜRETİM TEKNİKLERİ	15
3.1.1.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI ÜRETİM TEKNİKLERİ ..	17
3.1.2. PİTHOSLARIN BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ	17
3.1.2.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ	19
3.1.3. PİTHOSLARIN SÜSLEME TİPLERİ	22
3.1.3.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI SÜSLEME TİPLERİ	22
3.1.4. PİTHOSLARIN KULLANIM AMAÇLARI	22
3.1.4.1. DEPOLAMA	22

3.1.4.2. ÖLÜ GÖMME	23
3.1.4.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI KULLANIM AMAÇLARI	24
3.2. KÜPLER	25
3.2.1. KÜPLERİN ÜRETİM TEKNİKLERİ	26
3.2.1.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ ÜRETİM TEKNİKLERİ	26
3.2.2. KÜPLERİN BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ	26
3.2.2.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ	27
3.2.3. SÜSLEME TİPLERİ	30
3.2.3.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ SÜSLEME TİPLERİ	30
3.2.4. KÜPLERİN KULLANIM AMAÇLARI	31
3.2.4.1. DEPOLAMA	31
3.2.4.2. ÖLÜ GÖMME	32
3.2.4.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ KULLANIM AMAÇLARI	33
3.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK DEPOLAMA KAPLARI ÜZERİNDE UYGULANAN ARKEOMETRİK YÖNTEMLER	33
3.3.1. XRF ANALİZ SONUÇLARI	33
3.3.1.1. ÖRNEK BİRİN ANALİZ SONUÇLARI	34
3.3.1.2. ÖRNEK İKİNİN ANALİZ SONUÇLARI	37
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	41
KIRŞEHİR KALE HÖYÜK DEPOLAMA KAPLARININ PLANKARELER GENELİ DAĞILIMI VE TAKALAR ARASI DEĞERLENDİRİLMESİ	41
4.1. B3 ANA KARELAJI G3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI	41
4.1.1. DEĞERLENDİRME	42
4.2. B3 ANA KARELAJI G4B PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI	44
4.2.1. DEĞERLENDİRME	45
4.3. B3 ANA KARELAJI H3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI	46
4.3.1. DEĞERLENDİRME	48
4.4. B3 ANA KARELAJI H4 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI	50
4.4.1. DEĞERLENDİRME	51
4.5. B3 ANA KARELAJI I3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI	53
4.5.1. DEĞERLENDİRME	55
4.6. B3 ANA KARELAJI I4 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI	56

4.6.1. DEĞERLENDİRME	58
4.7. A1 ANA KARELAJİ F8 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI.....	59
4.7.1. DEĞERLENDİRME	60
4.8. B3 ANA KARELAJİ J3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI.....	60
4.8.1. DEĞERLENDİRME	61
SONUÇ	62
KATALOG	69
KISALTMALAR VE KAYNAKÇA	162
LEVHA LİSTESİ.....	172
LEVHALAR	174
ÖZGEÇMİŞ	189

GİRİŞ

Şirin bir şehir olan Kırşehir çağlar boyu birçok medeniyete beşiklik etmiş tarihi dokusunu yansıtmıştır. Selçuklu Dönemi mimari eserleri ile anılan kent bünyesinde çok daha başka kültürlerle de tanık olmuştur. Kentin binlerce yıllık hikâyesini gözler önüne seren en köklü yerleşimlerden biri de Merkez Kale Höyük'tür. Höyük üzerinde yapılan kazı çalışmaları ile kent tarihine ilişkin önemli veriler gün yüzüne çıkarılmıştır.

Kırşehir ilinin tam merkezinde yer alan Kale Höyük'te ilk arkeolojik çalışma, Bahadır Alkım ve ekibi tarafından 1950'li yıllarda yüzey araştırması mahiyetinde yapılmıştır¹. Bu araştırmadan uzun yıllar sonra 2009 senesinde, Profesör Doktor Neşe Atik bilimsel danışmanlığında sondaj çalışması yapılmış ve iki yıl sonra da Doktor Öğretim Üyesi Işık Adak Adıbelli bilimsel danışmanlığında 2012-2018 yılları itibari ile kazı çalışmaları sürdürülmüştür.

Höyük' üzerinde kazı çalışmaları 11 plankare genelinde², daha çok güney tarafta yapılmıştır. Kültür katmanlarında bitkilendirme toprağının hemen ardından 2. tabaka olarak adlandırdığımız, Ortaçağ (Osmanlı) işlikleri ve moloz duvarlarını görürken³, 3. Tabaka da ise yoğun Helenistik Dönem buluntuları içeren, orta çağ ile Helenistik Dönem arası geçiş tabakası olarak nitelendirebileceğimiz, dolgu tabakasını görmekteyiz⁴. 4. tabaka olarak adlandırdığımız kısım ise çok evreli Helenistik Devir mimari yapı katmanıdır. 5. katman ise burada üzerinde özellikle durmamız gereken, Geç Demir Çağ tabakasıdır. Söz konusu tabaka Helenistik Devir tabakasından hemen sonrasında yaklaşık -5.5 metre itibariyle başlayarak -12/13 metrelere kadar kesintisiz devam ettiği yapılan kazılarla tespit edilmiştir. Çok evreli olan bu tabakalar, üst üste devam eden ancak çok fazla tahrip oldukları için nitelikleri anlaşılamayan mimari kalıntılar (çoğunlukla moloz taşlardan oluşan duvar kalıntıları), çanak çömlek parçaları ve küçük buluntularla tanımlanmaktadır. Tüm bu buluntular arasında önemli yer tutan bir diğer buluntu grubu ise depolama kaplarıdır.

İnsanlar çağlar boyunca yiyecekleri malzemeleri korumak depolamak ve saklamak için kendilerine çeşitli yöntemler bulmuşlardır. Buldukları bu yöntemler arasında yer alan depolama kapları önemli bir yer tutmaktadır. Fakat bu kapların kaba ve ayrıştırılabilmesi açısından güç olması ne yazık ki göz ardı edilmelerine neden olmuştur. Bu tez kapsamında: Kırşehir Merkez Kale Höyük'ün 2009,2012-2018 yılları arası kazı sezonlarında ele geçen depolama amaçlı kullanılan pişmiş toprak kaplar, arkeolojik ve arkeometrik yöntemlerle araştırılarak çalışılmıştır. Bu araştırmalar

¹ Alkım 1956: 62.

² Tez içeriğinde Bkz. ''2.2.''.

³ Adak Adıbelli 2014: 299.

⁴ Adak Adıbelli 2016B: 48.

ışığında Kalehöyük depolama kaplarının genel incelenmesi ”Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi” adı altında ele alınmıştır.

Tüm bu kazı sezonları sonucunda tez içeriğinde toplamda 9.809 parça ele geçmiş, bunların 1.910’u ağız, 5.657 si gövde ve 2.242 si ise dip bölümlerinden oluşmaktadır. Parçaların tümü istatistiksel olarak değerlendirilmiştir. Fakat çoğunluğunun kırık ve eksik olması nedeniyle çalışılmaya uygun olan 95 parça ele alınmış ve kataloglandırılmıştır. Bu parçalardan sadece 6’sı tam profil vermektedir, çoğunluğu depolama amaçlı kullanım görmüştür. Diğer örnekler arasında ocak olarak kullanım gören pithos parçaları da mevcuttur. Buda bize ikincil kullanımı göstermektedir. Ocak olarak kullanım gören depolama kaplarının haricinde, İşlik yanı soğutma amaçlı kullanılan kaplar da azımsanamayacak derecede vardır. İşliklerde ele geçen kaplar tekrar kullanım gördüğü için yıpranmalar ve yüzeylerinde patlamalar oluşmuştur. Ele geçen tüm veriler karşılaştırıldığında birbirlerini tekrar eden parçalar arasından en iyi durumda olanların seçilmesi ile, yukarıda da belirtildiği gibi sadece 95 parçanın ayrıntılı bilgileri sunulmuştur.

Kazı çalışmalarında kullanılan yöntemler arasında; tüm eser grupları için FreeHand, Autocad, Photoshop, SPSS ve Corel programları kullanılarak çizim ve tanımlamalar yapılmıştır. Mimari kalıntıların tanımlanabilmesi için ise; 3D tarama cihazı ile Autocad ve Netcad gibi programlar kullanılarak çizimler yapılmış, koordinatlar ile depolama kaplarının höyük üzerindeki dağılımları da gösterilmiştir.

Tez konumu oluşturan depolama kaplarının çalışma yöntemleri arasında istatistiksel veriler elde edebilmek için Kale Höyük seramik envanter fişleri kullanılmıştır. Fiş içerisinde bulunan pişmiş toprak malzemenin tüm özellikleri ile not edebileceğimiz ayrıntılar mevcuttur (Levha 2 Fiş 1). İstatistiksel veriler Excel programı ile verilerendirilmiştir. Bunun haricinde renk skalalarını belirleyebilmek amacıyla MUNSEL Revised Standart Soil Color Charts renk kataloğu ve malzemenin fotoğraflanması için NIKON D7200 marka fotoğraf makinesi kullanılmıştır. Çizimler için ise FreeHand ve Autocad programları kullanılmış ve tüm olarak ele geçen depolama kapları ¼ oranında küçültülerek çizimleri yapılmıştır. Kapların hacim hesaplamaları matematiksel veriler kullanılarak hesaplanmıştır. 2017 ve 2018 kazı sezonlarında bulunan iki küp örneği içerisinde olan organik kalıntıya yapılan analizde, Dalga Dağılımlı X Işını Floresans Spektroskopisi (WD XRF) yöntemi kullanılmıştır. Analizler Thermo marka, ARL Advantx model, XRF spektrometresinin UQ programlama dili kullanılarak değerlendirmeye alınmıştır.

Çalışmaların kaynak taramaları için Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Kütüphanesi, Bursa Uludağ Üniversitesi Merkez kütüphanesi ve Arkeoloji Bölüm kütüphanesi, İstanbul Alman Arkeoloji Enstitüsü kütüphanesi, Ankara İngiliz

Arkeoloji kütüphanesi, Türkiye Fransa Kültür Merkezi İstanbul Kütüphanesi ve tüm dijital veri tabanları incelenmiştir.

''Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kaplarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi'' başlıklı tez çalışmasında daha önceden yapılmış olan yayınlara değinecek olursak tam anlamıyla bu tez çalışmasından önce, sadece depolama kaplarını içeren bir yayın yâda çalışma yapılmamıştır. Ancak höyük hakkında yayınlanan diğer makaleler ve bildirilerde bir yâda iki kap hakkında mimariye olan etkileri, Doktor Öğretim Üyesi Işık Adak Adıbelli tarafından şu yayınlarda kısaca bahsedilmiştir. ''2012 Kırşehir Kale Höyük Kazıları'' başlığı ile 2014 senesinde yapılan 35. Kazı Sonuçları Toplantısında⁵. ''2016 Kırşehir Kale Höyük Kazısı'' başlığı ile 39. Kazı sonuçları toplantısında⁶ ve 2016 yılı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından yayınlanan, Kırşehir Arkeoloji ve Paleoantropoloji Çalışmaları isimli kitapta, Kırşehir Kale Höyük Kazıları isimli makale ile değinilmiştir⁷.

Tez metni, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kırşehir kenti ve topografik yapısının yanı sıra kentin tarihçesi ve bu tarihçe içerisinde geçen tüm medeniyetler kronolojik olarak anlatılmıştır. Bunun yanı sıra kent içerisinde yürütülen diğer arkeolojik çalışmalar da ele alınmıştır.

Tezin ikinci bölümünde, Kırşehir Kale Höyüğün konumu, höyükte yapılan araştırmaları, kazı çalışmaları ve çalışmalarda kullanılan yöntemler, höyüğün tabakalanması ve mimarisi, ele alınmış, höyük hakkında geniş bilgilerle okurlara sunulmuştur.

Çalışmanın üçüncü bölümünde ise kaplar tip olarak gruplar halinde ele alınmış pithoslar ve küpler olarak ayrıştırılmıştır. Literatürde pithos ve küp ayrımı büyüklüklerine, hacimlerine ve çaplarına göre yapılmış, parçaların ağız ve dip çapları esas alınarak pithos ile küp ayrımları yapılmıştır. Malzemelerin üretim teknikleri, kullanım amaçları, süsleme tipleri, formların tip ayrımları ve içlerinde daha çok neleri depoladıkları belirtilmiştir. Ayrıca yine bu bölümde yapılmış olan arkeometrik çalışmalar örnek bir ve örnek iki olarak ele alınmış anlatımları yapılmıştır.

Tezin dördüncü bölümünde ise kapların dağılımları 11 plankare üzerinde ayrı ayrı anlatılarak hangi açmadan hangi seviyelerde çıktıkları, karelej içerisindeki dağılım alanları, matematiksel verileri; ağız gövde dip kulp ve kapak olarak dağılımları ve istatistikleri, kil tipleri, pişme dereceleri, renk skalaları ve hamur içeriğinde bulunan kil katkı maddeleri ve kapların hangi dönemlere ait oldukları değerlendirilerek anlatılmıştır.

Tüm bu çalışmalar ve elde edilen verilerin geneli, yapılan araştırmalara alınan cevaplar, ''Sonuç'' başlığı adı altında toplanmıştır.

⁵ Adak Adıbelli 2014: 298.

⁶ Adak Adıbelli 2017: 20.

⁷ Adak Adıbelli 2016a: 85-104.

BİRİNCİ BÖLÜM

KIRŞEHİR

1.1. KIRŞEHİR KENTİ VE KENTİN TOPOGRAFİK YAPISI

Kırşehir İç Anadolu Bölgesi'nin Orta Kızılırmak Bölümü'nde yer alır. Nevşehir, Aksaray, Kırıkkale, Yozgat ve Ankara ile komşu olan ilin topraklarının, genişliği Türkiye'nin topraklarının binde sekizi kadar olup yüzölçümü 6 bin 570 m² dir. Denizden yüksekliği ise 985 metredir. Matematiksel konumu,38 50-39 50 Kuzey enlemleri, 33 30-34 50 Doğu boylamları arasındadır⁸ (Levha 1 Harita 1).

Kırşehir, kuzeyden Delice Irmak Vadisi, batıdan Kaman-Kılıçözü Vadisi, güneyden Kızılırmak Vadisi ve doğrudan Seyfe Gölü Çöküntü alanı ile çevrilidir.

Kırşehir de İç Anadolu Bölgesi'nde hâkim olan tipik bir kara iklimi hüküm sürer. Kışları soğuk ve sert, yazları sıcak ve kurak geçmektedir. İlkbahar yağmurlu, sonbahar az yağmurludur. İç Anadolu'yu çeviren Toroslar ve Kuzey Anadolu Sıradağları, Akdeniz'in ve Karadeniz in ılıman iklimini iç kesimlere sokmamaktadır. Bu nedenle bölgede Doğu Anadolu Bölgesi'nde ki gibi karasal iklim özellikleri görülmektedir.

Kırşehir genel olarak İç Anadolu iklim bölgesine girer, en çok yağışın olduğu baharı kısa sürerken, yazı kurak sonbaharı ise ılımandır.

1.2. KENT TARİHÇESİ

Kırşehir medeniyetin beşiği olan Anadolu'nun ortasında yer almaktadır. Stratejik bir konuma sahip olması sebebiyle başlangıçtan günümüze çok önemli kültürlerin yaşandığı yer olarak tarihe adını yazmıştır.

Şehrin sınırları içerisinde yüzü aşkın höyük ve düz yerleşim alanı tespit edilmiştir. En önemli olanları Merkez Kale Höyük, Kaman Kale Höyük, Yassı Höyük gibi yerleşim yerleridir. Geniş tarihsel kalıntıyı içlerinde saklayan bu kültür mirasları önemli veriler sunmaktadır.

Kaman Kale Höyük ve Yassıhöyük'te yapılan çalışmalarda 'bulla' adı verilen mühürlerin bulunması ve bu mühürlerin de üzerlerinde hayvan motiflerine rastlanması, Asur Ticaret Kolonileri Çağına güçlü bir vurgu yapmaktadır⁹.

⁸ Ünsal 2012: 1231-1245.

⁹ Omura 2001a: 327-336.

Tarih Öncesi Çağlara ilişkin Kırşehir ve çevresinde yapılan arkeolojik kazılarda Kırşehir'in özellikle Tunç çağı hakkında bilgi veren 1943'te yapılan Hashöyük kazı çalışmalarında ilk Tunç Çağı'na ait tabakalar tespit edilmiştir¹⁰.

Kırşehir, Hititlerin yerleşim yeri olan Kızılırmak kavsi içinde yer alır, Kaman Kale Höyük'te yapılan çalışmalarda Hitit Çağı'na ait kalıntı ve buluntular gün ışığına çıkarılmıştır¹¹. Resmi veya saray yapılarına ait olduğu düşünülen duvar temelleri ile mühürler, takılar, seramikler ve çivi yazısı ile yazılmış tablet parçası ortaya çıkarılmıştır¹². Kırşehir kentinin tarihsel süreçteki dokusu da böylelikle kesin bir şekilde aydınlatılmıştır¹³.

Çağırkan kasabası yakınında bulunan Kaman Kale Höyük'ün tarihi yapılan çalışmalarla aydınlatılmıştır. Kazılar sonunda 25 metre yüksekliğindeki höyük ve buradan çıkarılan tüm buluntular, yörenin tarih öncesi dönemini aydınlatmaktadır. Anadolu'yu kuzey-batıdan, güney-doğuya bir baştan bir başa kesen, eski işlek yolların ortasında bir durak ve yerleşme yeridir. Asya'dan Avrupa'ya giden önemli karayolları üzerinde bulunan şehir, Kapadokya krallığının eski şehirlerinden birisi olma özelliği ile de bilinmektedir.

Kırşehir'de ayrıca Hitit tarihi için önemli bir belge olan ve "Mal kayası" olarak bilinen kayada bir yazıt bulunmuştur. Prof. Dr. H. Th. Bossert bu yazıtı incelemiş ve bunun bir yol levhası olduğunu açıklamıştır. Mal kayası yazıtının bir yol levhası olması Kırşehir'in de Hattuşaş'tan güneye inen yol üzerinde bulunması ilin Hititler döneminde önemli bir merkez olduğunu göstermektedir. Bunun dışında yine Hitit döneminden kalma önemli bir eser de Öküz taşı olarak bilinen Hitit Sunağı'dır. Bu sunak, üzerinde bir adak havuzunun yer aldığı kare prizma bir gövde de iki öküz başının bulunduğu bazalt taşından yapılmıştır.

1956'da yapılan Merkez Kale Höyük'deki araştırmada Hitit dönemine ait çanak - çömlek parçaları Bahadır Alkım ve ekibi tarafından gün yüzüne çıkarılmıştır. İÖ 1600'lerden 1200'lere değin Hititlerin yaşadığı bu yöre İÖ 675'te Friglerin yönetimi altına girmiştir. Hititlerin zayıflayıp gücünü yitirmesi üzerine yöreye Frigler hâkim olmuştur.

Kimmerler Frigler'i yenilgiye uğrattınca Lidyalılar Anadolu'nun batı kısımlarını ele geçirmiş fakat Kırşehir'e kadar ilerleyememişlerdir. Kırşehir daha sonra İÖ VII. Yüzyıl da Medlerin egemenliğine sonra da Perslerin egemenliği altına girmiştir. Kırşehir, Perslerin Katpotukya (Kapadokya) yani "Güzel Atlar Ülkesi" adını verdikleri bölgenin batısında yer almaktadır, Persler ise İÖ. 334'de Büyük İskender'in ordusuna yenilince

¹⁰ Çambel 1944: 157.

¹¹ Omura 2009: 197-205.

¹² Omura 1991: 427-442.

¹³ Omura 2008: 1-16.

Makedonlar Kırşehir'i ele geçirmişlerdir. Yöre halkının ayaklanmasından sonra Kapadokya kralı olarak İÖ 332'de Ariarates bağımsızlığını ilan etmiştir¹⁴.

Bu krallık döneminde Kırşehir ve yöresi yoğun bir baskı yaşamıştır. Komutan Eumenes ve Antipatos dönemleri ise bu kişilerin Kapadokya bölgesini ele geçirme istekleri yüzünden savaşlarla geçmiştir. Büyük İskender'in ordusunu yenilgiye uğratan II. Ariarates ise Kırşehir'in kuzeyine egemen olmayı başarmıştır. Daha sonra bu bölge toprakları, Orta Avrupa'dan İÖ 278/77 yıllarında Bosporos (İstanbul) ve Hellaspontos (Çanakke)'a akın ederek gelen Galat (Kelt) topluluklarının akınlarına uğramıştır¹⁵.

İÖ 85 yılında Roma egemenliğine giren kent, İÖ 18'de de Roma imparatoru Tiberius tarafından Roma'ya bağlanmış, eyalet haline gelmiştir. Kırşehir sınırları içinde Kapadokya krallarına ait sikkeler bu durumu açıklar nitelikler vermektedir¹⁶.

Kapadokya, Roma eyaleti haline geldikten sonra yörede Hıristiyanlık hızla yayılmaya başlamıştır. Roma İmparatoru'nun desteklediği pagan rahiplerle Hıristiyanlar arasında büyük bir mücadele olmuştur.

Kapadokya bölgesinde İS III. ve IV. yüzyıllara ait Hıristiyanların sığınmak ve korunmak amacıyla yaptıkları pek çok yeraltı şehri bu mücadeleler neticesinde ortaya çıkmıştır. İl içerisinde bu döneme ait; Mucur yeraltı şehri, Dulkadirli ini Murat yeraltı şehri, Aşıkpaşa yeraltı şehri, Kümbetaltı yeraltı şehri gibi on tane yeraltı şehri bulunmaktadır.

Bizans döneminde Makissos, daha sonra da Justinianopolis adıyla anılan Kırşehir'i aynı yüzyılda yaşayan tarihçi Prokopios'un bildirdiğine göre; Justinianus Kırşehir'i yeniden imar ederek kent durumuna getirmiştir. İS 605 yılında İran Sasani Devleti, Kırşehir'i istila etmiştir. 626'ya kadar bölge Sasani ve Bizans akınlarıyla sarsılmıştır.

Kırşehir merkezine bağlı Taburoğlu Köyü yakınlarındaki Üçayak Kilisesi, Kaman Temirli' deki kilise, Mucur Aksaklı ve Aflak köylerindeki Kaya kiliseleri, Derefakılı kiliseleri, Mucur Manastır ve Keşiş Sarayı, Bizans dönemine ait mimari kalıntılardır.

¹⁴ Tekin 1998: 194-225.

¹⁵ Kaya 2011: 33.

¹⁶ Kaya 2005: 24-38.

İKİNCİ BÖLÜM

KIRŞEHİR KALE HÖYÜK

2.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'ÜN KONUMU

Kırşehir il merkezinde, Kuşdili mahallesinde yer alan Kalehöyük yaklaşık 30 m. yüksekliğinde 300x190m.çapında, 45.000 m² genişliğinde bir alanda, Kılıç özü Deresi'nin doğusunda yer almaktadır. Höyüğün üzerinde taç kapısı 13.yüzyıldan kalma Alâeddin Cami bulunmaktadır.

Höyüğün etrafı dükkânlarla çevrili olup tepesine kadar çıkan taş merdivenler ve ayrıca höyüğün üzerine kadar çıkan asfalt araba yolu mevcuttur¹⁷ (Levha 4, Resim 1).

2.2. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'TE YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Gezgin ve bilginler Kırşehir'de ki bu höyük ve üzerindeki yapılardan bahsetmişlerdir. 17.yüzyıl Türk tarihçilerinden Kâtip Çelebi, höyüğün üzerinde bir kale olduğunu kaydetmektedir¹⁸.

1839'da Kırşehir'e gelmiş olan Baron Von Vinck'e çok geniş bir sahaya yayılmış olan şehrin Ankara – Kayseri yolu üzerinde uzandığını önemli bir konuma sahip olduğunu söyler. Bununla beraber şehrin önemli dini merkezlerinden bahsederken, höyükle alakalı herhangi bir şey ne yazık ki söylememektedir¹⁹.

1841'de Anadolu'da geziler yapıp Kırşehir'e gelen William Francis Ainswoth, şehrin ortasında suni bir tepe bulunduğundan ve bu tepenin üzerinde bazı dini yapıların olduğundan bahsetmektedir²⁰.

1858 yılında Kırşehir'e gelip şehri gezmiş olan bir diğer seyyah ise Heinrich Bart 'Kaletepe' olarak bahsettiği höyüğün üzerindeki dini yapılarından bahsederken, Kaletepe olarak adlandırdığı yani Kale Höyük'ün de bulunduğu bir harita çizmiştir. Bu

¹⁷ Ünsal 2012:1231-1245.

¹⁸ Çelebi 1609 - 1657: 620.

¹⁹ Vincke 1854: 45.

²⁰ Ainswoth 1842: 162.

harita 1/10,000 ölçeklidir ve harita, höyük üzerinde olan okul ve camiye de işaret etmektedir²¹.

A.D. Mordtmann, Kırşehir höyüğünün suni tepe olduğunu fark eden ikinci kişidir ve höyükten bahsederken bir sitadel olabileceğini kaydetmiştir. M. Ramsay Kırşehir'deki höyüğü Tyana'daki Semiramis Tepesi'ni andırdığını anlatmaktadır²². Höyükten bahseden bir başka bilgin de Ernest Chantre'dir. 1893 yılında Kırşehir'e gelen bilgin, höyükten bir enkaz yığını olarak bahsetmiştir²³.

Charles Wilson Handbook for Travellers in Asia Minor etc. Adlı rehberinde Kırşehir'de sunni bir tepenin varlığından bahseden bir diğer yazardır. Tepenin üzerinde büyük bir yapının olduğunu (muhtemelen okul binası) ve bu tepenin ise Tiyana'daki Seramis Tepesi'ne benzediğini söylemektedir²⁴. Bu benzetmeyi daha önce M. Ramsay'de yapmıştır.

Kırşehir höyüğünün niteliği hakkında ilk ciddi bilgiyi Hans Henning von der Osten vermiştir. Kırşehir'den geçen Osten, buradaki tepenin büyük bir höyükten başka bir şey olmadığını ve çok miktarda Hitit çanak çömlek parçalarını topladığını kaydeder²⁵. Kale Höyük'ün ise uzaktan bir fotoğrafını verir. Höyüğün Bakır Çağ kalıntılarını gösteren haritasını²⁶ göstermiş olsa da Kale Höyük'ün Hitit tabakasından önceki dönemlere ait olan buluntuları gördüğünü ne yazık ki zikretmemektedir. Kurt Bittel de Kırşehir Kale Höyük'ü tasvir ederek anlatan²⁷ bir diğer yazardır.

Cevat Hakkı Tarım ise Kırşehir'i her yönü ile ele alarak anlatmış, Kale Höyük ile alakalı olarak üzerinde temelleri atılan bir inşaat sırasında ortaya çıkan künklerden, küp parçalarından, insan ve hayvan kemiklerinin çok miktarda temel altından geldiğinden bahsetmiştir²⁸.

1947 yılında Kırşehir'i tam anlamıyla anlatan ve ayrıca Kırşehir'de ikamet ederek gezen yazar Walter Ruben ise: Kırşehir ve çevresinde yer alan Türk İslam, Yunan-Roma ve diğer dönemleri²⁹ anlatmış, Kale Höyük ile alakalı olarak şunları söylemiştir. *''Şehrin Merkezinde olan Kale geleneklere göre yapay bir höyüktür ve bu günün birinde bir kazı ile belki onaylanacaktır. Kuzey tarafında bir bölümün katmanları henüz bozulmamış olarak gün yüzüne çıkacak gibi görünüyor (orada, höyüğe dayanmış olarak bir ev yapımı için hazırlık yapılmış). Orada kemiklerin hemen yanındaki tümsekte bulunan cam parçaları belki bir Hititolog tarafından kayıt altına alınabilir.*

²¹ Bart 1858: 62.

²² Ramsay 1890: 300.

²³ Chantre 1895: VII.

²⁴ Wilson 1903: 54.

²⁵ Osten 1927: 152.

²⁶ Osten 1937: kısım III (OIP XXX), s. 424 yanındaki harita, No. XVI.

²⁷ Bittel 1942: 26 – 28.

²⁸ Tarım 1940: 69.

²⁹ Ruben 1947: 603-640; 1948 173-193.

Genç arkadaşlarım orada paslanmış demir çivi ve Kütahya kökenli yeşil cam parçaları da buldular. Sonuçta Boğazköy buraya fazla uzak değil ‘, diyerek bahsetmiştir³⁰.

1950 Temmuz ayında Prof. Dr. H. Th. Bossert, M. Darga, F. Steinherr, Mustafa Kalaç ve U. Bahadır Alkım'dan oluşan heyet Orta Anadolu'da sürdürdükleri araştırma gezisi sırasında Kırşehir'e de uğrayarak çeşitli incelemelerde bulunmuşlardır³¹ (Levha 4 Resim 2). Alkım'a göre, höyükten, Kalkolitik Çağa ait sadece üç parça ele geçirildiğini ve bu parçaları Kalkolitik Çağ'da da yerleşme gören Pazarlı, Alacahöyük ve Güllücek malzemeleri ile paralellik gösterdiğini söylemektedir. Ancak Alkım'a göre, höyüğün bu dönemi hala şüphelidir³². Kale Höyük'teki en erken buluntular şimdilik İlk Tunç Çağı başlarına aittir. O'na göre bu parçalar, M.Ö. III. bin yılda Anadolu yayla kültürünün hâkim kap tiplerinden çukur çanaklara aittir³³. Ayrıca höyükten elde edilen bu dönem buluntularının Alişar I ile paralellik gösterdiğini de söylemektedir.

2.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'TE YAPILAN KAZI ÇALIŞMALARI, KULLANILAN YÖNTEMLER VE BULGULAR

Kırşehir Kale Höyük üzerinde 1950 yılına dek herhangi bir araştırma yapılmamıştır. İlk yayınlı araştırma Bahadır Alkım ve ekibi tarafından bir yüzey araştırması mahiyetinde yapılmıştır. 1956 yılında yapılan bu çalışma esnasında höyük yamaçları günümüzdeki kadar kapalı olmadığı için yamaçlar üzerinden buluntular toplanmış ve tarihlendirmeler toplanan esere göre yapılmıştır³⁴.

Höyükte ilk kazı çalışması 2009 yılında, Kırşehir Müze Müdürlüğü'nün başkanlığında, Ahi Evran Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Neşe Atik'in bilimsel danışmanlığında öğretim elemanları ve öğrencileri ile birlikte sondaj kazısı niteliğinde olmuştur. Kazı çalışmalarına başlamadan önce höyük izohips eğrileri hesaplanmış, ana plan kareler yüze yüzlük, alt plankareler ona onluk olarak ayrılmıştır. Ana kareler ise A, B, C olarak adlandırılmış her plankare birden üçe kadar numaralandırılarak kendi içinde alt plankarelere ayrılmıştır. Kazısı yapılacak olan açmalar da plankarelere göre isimlendirilmiş ve konumları belirlenmiştir. Böylece A1 anakarelajın da F8 plankaresi, B2 ana karelajında J7 plankaresi, B3 ana karelajında G3, G4, G4B, H3, H4, I3, I4, J3 plan kareleri ve C2 ana karelajında B10 plan karelerinde kazılar yapılmıştır. Plan kareler arasında geçişi sağlamak için birer metrelik araba yolları bırakılmış ve açmalar çoğunlukla 10x10 metre boyutlarında açılmıştır. Yamaç üzerinde yer alan plan kareler ise üç ayrı terasa ayrılmış ve her bir teras 3x10 metrelik

³⁰ Ruben 2014: 6.

³¹ Bossert 1950: 667-671.

³² Alkım 1956: 69-70.

³³ Alkım 1956: 70.

³⁴ Alkım 1956: 62.

alanlara bölünmüştür. Böylece yüzey toprağının kaldırılması işlemi teraslama yöntemi ile gerçekleştirilmiş ve bu işlem üç alanda kot eşitlenene kadar devam edilmiştir (Levha 3 Plan 1).

Tabakalar I, II, III, IV ve V olarak adlandırılmıştır. Tabakalar belirlenirken, çıkan eserlerin ve kalıntıların dönemleri göz önünde tutulmuş tabakalar gelen malzemenin dönemine ve malzemenin miktarına göre değiştirilmiştir.

Tabakalanmada I. tabaka 1000 koduyla yüzey, II. tabaka 2000 koduyla Orta Çağ, III. tabaka 3000 koduyla Helenistik-Roma dolgu katmanı, IV. Tabaka 4000 kodu ile çok evreli Helenistik Devir mimari yapı katmanını, V. Tabaka ise 5000 kodu ile Geç Demir Çağ tabakasını göstermektedir.

2009 yılı kazı çalışmaları Alâeddin Cami'nin güneyinde, BIII ana plankaresinde yer alan G3 kodlu alanda başlamıştır. Kazı çalışmalarının ilk evresinde yüzeyde yer alan yaklaşık 30 cm bitkilendirme toprağı, molozlar, taş döküntüler temizlenmiştir. Bu işlemlerden sonra 1 metre derinlikten itibaren sırasıyla Osmanlı, Selçuklu, Bizans, Roma ve Helenistik dönemlere ait tabakalara rastlanılmıştır.

2012 kazı çalışmaları Kırşehir Müze Müdürlüğü ve Ahi Evran Üniversitesi Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı öğretim elemanları ve öğrencileriyle, Doktor Öğretim Üyesi Işık Adak Adıbelli danışmanlığında ortak yürütülmüştür.

2009 yılında kazılan G3 açmasının temizlik işlemleri ve hemen doğusunda açılan 5x10 metre ölçülerindeki G4 plan karesinin açılmasıyla 2012 yılı kazıları başlatılmıştır. Daha sonra G3 açmasının güneyinde 9x10 metre ölçülerinde H3 plan karesi ve yine bu alanın güneyinde step-trench (aşamalı açma) şeklinde I3 plan karesi açılmış, açılan bu üç plan karede de 6 aylık çalışmalar sonucu Helenistik Dönem tabakalarına kadar çalışmalar devam etmiştir.

2013 kazı çalışmaları da geçmiş yıllarda yapılan kazılar gibi Müze Müdürlüğü ve Ahi Evran Üniversitesi Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı öğrencileriyle birlikte Yrd. Doç. Dr. Işık Adak Adıbelli bilimsel danışmanlığında yürütülmüştür.

2013 kazı sezonunda, 2012 yılında açılmış olan H3 plan karesinin doğusunda 9x10 metre ölçülerinde H4 plan karesi açılmıştır. Bu plan karenin güneyinde höyüğün topografik yapısından dolayı yine step-trench şeklinde I4 plan karesinde kazı çalışmaları devam etmiştir. Her iki plan karede de diğer plan karelerde olduğu gibi sırasıyla Osmanlı-Selçuklu-Bizans-Roma-Helenistik Dönem tabakaları ortaya çıkarılmıştır.

2013 kazı sezonunda aynı zamanda 2012 yılında çalışmaları olan I3 plan karesinde de çalışmalar olmuştur. Bu çalışmalar sonucu açmada -7 m derinliğe inilmiş olup Demir Çağı buluntularına rastlanılmıştır. Bunlardan en dikkat çekenini ise 5.tabakada tespit edilen bir çukurda -6,35 m seviyede çukurun içinde ters dönmüş

şekilde, ağız kısmı aşağı bakar halde kaide kısmı yuvarlak simetrik iki kulpa sahip Geç Demir Çağı kabıdır³⁵.

2014 kazı sezonunda çalışmalar 4 ay sürmüştür. Üç yıldır devam edilen çalışmalara 2014 yılında da devam etmiştir. Çalışmalar ilk etapta 2012 ve 2013 yıllarında kazılmış olan G3, G4, H3, H4 ve I3, I4 plankarelerinin ve kazı alanının temizlenmesi ile başlamıştır. Söz konusu açmalarda daha önceki kazılarda yaklaşık 5 metre kadar derinleşilmiş, sırasıyla Osmanlı, Selçuklu, Bizans dönemlerine ait tahrip olmuş duvar kalıntıları, Roma dönemine ait çok az buluntu ve son olarak Helenistik Döneme ait çok evreli bir yapı katı ortaya çıkartılmıştır.

İlk olarak 2013 yılında kazısı yapılan H4 plan karesinde çalışmalar 2014 senesinde de sürdürülmüş -4.30 metrelere kadar inilmiştir. Bu seviyeler arasında kaldırılan taşların altından bir adet kadın iskeleti ele geçmiş, 2013 yılında bulunan çocuk iskeletinden -40 cm derinlikte olan bu yeni iskelet biraz dağılmış bazı bölümleri parçalanmıştır. Höyükteki diğer çalışma alanı ise Höyüğün kuzey cephesinde, A II alanında yer alan F8 plan karesinde 5X5 metre boyutlarında oluşturulan açmadır. Söz konusu açmanın kazılmasının amacı höyüğün bu cephesindeki kalıntıların niteliğini araştırmaktır. Bu açmada da diğer yamaç açmalarında olduğu gibi maki-çalı tarzı bodur çam ağaçları bulunmaktadır. Bu sebeple öncelikle yüzey temizliği gerçekleştirilmiş ve söz konusu çalılar kaldırılmış ardından yüzey toprağı alınmıştır. Yüzey toprağının kaldırılmasının ardından Çalışmalar sırasında Helenistik Dönem'e tarihlenebilecek küçük çanak çömlek parçaları ele geçmiştir.

2015 yılında yapılan çalışmalar ilk etapta 2012 -2014 yılları arasında kazılmış olan G3, G4, H3, H4 ve I3, I4, B10 ve F8 plankarelerinin ve çalışma alanının temizlenmesi ile başlamıştır. Söz konusu açmalarda daha önceki yıllarda yaklaşık 4.5/5 metreye kadar derinleşilmişti, J3 plan karesinde yapılan sondaj çalışmasında -10 metre derinliğe inilmiş Geç Demir Çağı tabakasına ulaşılmıştır. Güney yamaçta geçen senede kazılmış olan I3 plan karesin de seviye inilmeye devam edilmiştir. J3 plan karesinin güneyinde ve hemen dibinde yer alan açmada -7 metre kadar derinliğe önce ki sezonlarda inilmişti, J3 plankaresi ile aynı derinliğe indirmeyi hedeflediğimiz açmada kazı çalışmaları devam etmiş ve açmalar aynı seviyeye ulaşmıştır.

Diğer çalışma alanımız olan F8 isimli plan karede, 2014 Yılında 6X6 m ölçülerinde, höyüğün kuzeybatı yamacında açılmıştı. F8 plankaresi, 2015 yılında kuzey-güney yönünde 4 m genişletilerek 10 m, doğu-batı 6 m ölçülerine getirilmiş ve çalışmalar başlatılmıştır. 2014 Yılında, -2.50 m derinliğe kadar indiğimiz açmanın kuzeyindeki yamaç bölümünde, bahçe toprağını kaldırarak çalışmalar devam ettirilmiştir.

³⁵ Adak Adıbelli 2016b: 56, Res. 10.

2016 yılı A2 olarak adlandırılan bölgede, J7 plankaresinde eski Kızılırmak Lisesi temelini doğu ucunda 5X5 metrelik açmada çalışılmıştır. Bu sezonda çalışmalar sadece bu alanda yapılmış ve sezonun kısalığı nedeniyle Helenistik Dönem buluntularını yeni yeni görmeye başlamışken son bulmuştur³⁶.

2017 yılı çalışmalarında eski sezonlarda açılmış olan G4 açmasının devamı niteliğinde yani 10'a 10'luk olarak tamamlanarak G4B açması açılmıştır. G4-B açmasında çalışmalar sonucunda 2.23 metreye inilmiştir. Bu açmayı diğer açmalardan ayıran en önemli özellik ise höyük üzerine çok az kalıntısına rastladığımız Roma Dönemi malzemelerinin burada daha yoğun bir şekilde gelmiş olmasıdır. Buda akıllarda höyüğün güney kesitinde Roma Dönem'i malzemesini daha yoğun gösteriyor olması, Roma tabakasını höyüğün bu kısmına süpürülmüş olmasından kaynaklanabilmektedir.

I3 plan karesinde tekrardan kazılar yapılmaya başlanmış ve Geç Demir Çağ takasının izleri devam etmiştir. Kazı sezonunun sonuna doğru sondaj olarak tek bir alanda yoğunlaşılması ile çok az miktarda Orta Demir Çağı malzemesi de gelmeye başlamış ve sonraki seneye zemin hazırlanmıştır.

2018 yılı çalışmaları 2017 yılı çalışmalarında ki aldığımız veriler göz önüne alınarak aynı alanlarda devam ettirilmiştir. G4B açmasındaki kerpiç yapının üzerine kadar inen çukurun içerisinden yoğun taş döküntü ve az miktarda Orta Çağ buluntuları çıkmıştır. -2.69 m. de tabanına ulaştığımız çöp çukurunun altında, 2018 yılı çalışmaları sırasında, -2.73 m. de bir çöp çukuru daha belirlenmiştir. -3.12 m.ye kadar inen çukurun içinden de Orta Çağ buluntuları çıkmıştır. Böylece Orta Çağ tabakasının kendi içinde üst üste defalarca farklı şekilde iskân edildiği, bazı evrelerde yapıların, bazı evrelerde ise ışıkların olduğu anlaşılmıştır. Tüm güney yamacı açmalarında görülen orta çağ ışık yoğunluğu bu açmada da devam etmiştir.

Orta Çağ kalıntılarının kaldırılmasının ardından, -2 metre derinlikte, G-4 açmasından G-4b açmasına uzanan kerpiç yapının G4b'ye uzanan bölümünün üst seviyesine ulaşılmış ve bu bölüm K3 olarak adlandırılmıştır. Söz konusu kerpiç kalıntının ölçüleri batı kesitten doğu kesite 1.70 m. kuzey kesitten güney kesite ise 1.63 metre dir. Bu seviyede artık Orta Çağ buluntularının kesildiği, Roma seramiklerinin yanı sıra yoğunlaşan Helenistik Devir çanak çömleklerinin de çıkmaya başladığı görülmüştür. Ayrıca az sayıda ve çok küçük parçalar halinde olsa da kaburgalı cam kâse parçaları ele geçmiştir. Helenistik yapı katının üzerinde yer alan dolgu tabakası özelliği gösteren katman daha önceki yıllarda da yoğun Helenistik devir buluntuları ile karşımıza çıkmıştı. G4B'de ele geçirilen seramikler daha önceki yıllarda çıkan parçalarla paralellik göstermektedir. Ayrıca diğer yıllardan farklı olarak dolgu tabakasının bu bölümünde daha önce karşılaşmadığımız Helenistik devir cam kap parçaları ve diğer açmalara göre daha yoğun Roma seramikleri ele geçmiştir.

³⁶ Adak Adıbelli 2017: 23.

2012 yılından beri kazısı devam eden I3 plan karesinde ise bu sene daha önceki senelerde plan karenin kuzey tarafında yer alan 2012 sezonunda ortaya çıkan çok evreli Orta Çağ duvarlarının olduğu bölüm bırakılarak güney tarafında derinleştirilmiş ve Geç Demir Çağ Tabakasına kadar inilmiştir. 2017 çalışmaları, -9.97 metre de başlamış ilk etapta -11.39 m. ye, ikinci etap ise açmanın kuzey doğu köşesinde açılan 2x3 m. boyutlarındaki sondajda - 0.86 m. daha kazılarak -12.38 m. derinliğe ulaşılmıştır. 2018 kazı sezonunda ise açma -13 metreyi geçerek devam ettirilmiş bol miktarda ele geçen Geç Demir Çağ'ı özellikleri gösteren buluntular ele geçmiştir. Bu buluntuların yani sıra Orta Demir malzemeleri de gelmeye başlamış ve yapılacak olan yeni kazı sezonlarıyla birlikte veriler gelişerek kendini daha açık bir şekilde gösterecektir (Levha 5 Çizim 1).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KIRŞEHİR KALE HÖYÜK'TE ELE GEÇEN DEPOLAMA KAPLARI, BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ ÜRETİM TEKNİKLERİ SÜSLEME TİPLERİ VE KULLANILAN ARKEOMETRİK YÖNTEMLER

3.1. PİTHOSLAR

İnsanoğlu yüzyıllar boyu her türlü iklim ve doğa olayının üstesinden gelmiş, hayatta kalmak adına yiyeceklerini koruyup saklayabilecek çözümler aramışlardır. Dayanıklılık ve koruma kapasitesi göz önünde tutulmuş, kendilerini bir sonraki hasata kadar güvence altına almışlardır. Bu koruma koşullarında silolar, ambarlar ve depolama kapları gibi hacimleri büyük erişilebilirliği kolay işlevi yüksek malzemeler kullanılmıştır. Tüm bunlar içerisinde depolama kaplarında yiyecek ve içecek ürünlerin saklanabilirliği, erişilebilirlik açısından en kolay olanı olduğu için daha çok tercih edilmiştir. Çünkü depolama kapları yaşadıkları alan içerisinde olabilen hatta direk mutfaklarına dahi konumlandırabilecekleri bir kolaylık sağlamaktadır.

Yunancada $\pi\theta\omicron\varsigma$, Latince de ise Dolium veya Dolia (çoğul kullanımlarda) diye isimlendirilen bu kaplar. Yağ, şarap, tahıl, bakliyat ve su koymak için kullanılan, pişmiş topraktan yapılmış küplerdir³⁷. Yunanca bir kelime olan Pithos anlam olarak şarap fıçısı, kış, dip ve dip kısım anlamlarına gelmektedir³⁸. Bizans İmparatorluğu'nda ise, tekil olarak pithos, çoğul olarak da pithoi ($\pi\theta\omicron\varsigma$, $\pi\theta\omicron\iota$) olarak adlandırılmıştır³⁹. Orta Çağ'da yaşamış olan Ermeni tüccarlar, pithoslara karasy demişlerdir⁴⁰. İspanyollar'ın ise tinaja olarak isimlendirdiği görülmektedir. Orta Doğulu araştırmacılar pithos kelimesi yerine zir sözcüğünü kullanmışlardır⁴¹.

Genellikle çömleklere benzeyen büyük boyutlu ve kalın cidarlı olan bu kaplar, günümüzde sıvı ve katı besinlerin depolanmasında da kullanılmaktadır.

Pithosların kökenlerine bakacak olursak, kullanımın ilk üretici toplumlara kadar uzadığını görebiliriz. Bu büyük kaplara olan ihtiyacın nedeni, üretime geçen toplumların üretim fazlası olan ürünleri, stoklama, koruma ve ömürlerini uzatma isteği yatmaktadır. Yetiştirilen ürünlerin fazlalığı, insanların ilk olarak pithosları

³⁷ Er 2006: 314.

³⁸ Teslenko 2009: 869.

³⁹ Vinocurov 1999: 138; Tekçam 2007: 177.

⁴⁰ Lisician 1955: 194.

⁴¹ Cytryn 2010: 103.

kullanılmasına neden olmuştur⁴². Bu kullanımdan önce çanak çömleksiz neolitikte zemine açılan çukurların içi sıvanıyor ve ürünler bu alanlarda korunuyordu. Ancak bu işlevsel bir yöntem değildi çünkü ürünün korunması sırasında, doğal olayların neticesinde zarar görme olasılığını yükseltiyor ve kullanılabilirlik açısından birtakım sorunlar yaratabiliyordu. İlk toplumlar, ekonomilerini tarımdan elde etmekteydi⁴³. Üretim fazlalığı, depolama yöntemlerini ve koruma yöntemlerini geliştirmeye, kısa vadeli olarak ürünün sadece tazeliğinin korunmasını sağlamaya yönelikti. Araştırmacı J. Woodburn'e göre, insanoğlunun ürünlerinin ilk muhafaza çalışmalarının küçük vadeli olduğundan bahsetmiştir⁴⁴. Bir başka araştırmacı K. S. Christakis'e göre de, depolama üç farklı yöntemle yapılmaktaydı⁴⁵.

1- Beden İçi Stoklama: Hayvan derisi içinde muhafaza edilmekteydi.

2- Sosyal Stoklama: Kıtlık zamanlarında toplanan ürünü kademeli olarak ortak dağıtma eylemidir.

3- Materyal ile Stoklama: Pithos gibi stoklama araçları kullanılarak yapılan stoklamadır.

Pithosların açılan çukur içerisine nasıl yerleştirildikleri de araştırma konusudur. Bu büyük kaplar imal edildikten sonra bir vinç yâda halat yardımıyla çukura yerleştirilmiş yâda pithosların dip kısımlarının düz olanlarını herhangi gömülme işlemi olmadan. Kaplar, mermer veya taş bir zemin üzerinde ayakta duracak şekilde tasarlanmışlardır.

Pithoslar işlevleri bakımından, sosyal yaşamda evlerde depo, kiler ve buzdolabı gibi kullanım fonksiyonlarıyla kullanıldıkları dönem içerisinde işlevselliklerinin dışında aslında dönemin sosyo-ekonomik durumu hakkında bilgiler sunmaktadır. Yani pithosların mimariye bağlantıları ve tipolojik olarak değişimleri hacimleri o zaman içerisinde tarım veya mimarinin zenginliği yâda fakirliği hakkında bizlere geniş bilgiler vermektedir. Örneğin Tunç Çağı Girit seramik sanatında pithoslar önemli yer tutar, çünkü saray ekonomisi ve zamanın tarımsal işlevleri bakımından o dönemi anlamamıza ışık tutmaktadır⁴⁶. Bu tarz yapılarda pithoslar daha çok konumlandırılacakları yerlerde imal ediliyor ve pişirimleri de aynı yerde yapıyordu.

3.1.1. PİTHOSLARIN ÜRETİM TEKNİKLERİ

Pithosların üretim şekilleri seramik üretim pazarı içerisinde farklılık göstermektedir. Bu kaplar büyüklükleri açısından üretim merkezlerinden taşınamaz

⁴² Uhri 2006: 251.

⁴³ Christakis 1999: 12.

⁴⁴ Woodburn 1982: 432.

⁴⁵ Christakis 1999: 12.

⁴⁶ Christakis 2005: xiii.

oldukları için, kapları yapabilecek gezici ustaların varlığı söz konusudur. Bu ustalar atölyelerini beraberinde uzak merkezlere taşımış taşındığı bu uzak merkezde daha çok üretim yapmışlardır⁴⁷. "Günümüzde dahi bu uygulama yakın zamana kadar devam etmekteydi, MS 17. Yüzyıla kadar zanaatını yapan çömlekçilerden oluşan "Trapsano Köyü" zanaatkârları yakın zamana kadar Girit genelinde gezici olarak pithos üreten ve satışını yapan en önemli zanaatkâr merkezi rolündedir. "Vendema" olarak adlandırılan bu gezici üretim sisteminde farklı iş kollarından bir ekip Mayıs-Eylül aylarında gittikleri yerleşimlerde çömlekçi tezgâhını ve fırınlarını kurarak seyyar pithos üretimi ve ticareti yapmaktadırlar⁴⁸.

Yapım teknikleri açısından ele alacak olursak; çark üretimi söz konusu değildir çünkü bu kaplar çömlekçi çarkına sığamayacak derece büyüktür. Daha çok sucuk tekniği kullanılarak üretilmişlerdir kıl sarmalları ile üst üste sarılıp biçimlendirilmesiyle yapılmaktadırlar⁴⁹. Kimi örnekler de ise kap ayrı ayrı olarak omuz ve gövde, geniş olan alt gövde ve kaide kısımlarının birbirlerine yapıştırılarak üç parçanın birbirine monte edilmesi suretiyle de yapılmaktadır⁵⁰.

Pişirme tekniklerinde diğer kap formlarında ki gibi bir pişirim söz konusu olamaz boyutları göz önünde tutularak uygulamalar yapılmıştır. Fırınlama işlemi kap tamamen kuruduktan sonra yapılmalıdır yoksa kap ısıyla hemen etkileşime geçerse çatlama ve patlakların oluşma ihtimali yüksek olacaktır. Pişirme de genellikle üç yöntem uygulanmaktadır.

1. si açıkta fırlama sistemi ile yapılan yöntemdir. Pithosun etrafına, açık bir arazide, çalı çırpmı, dal ve benzeri maddelerin konulması ile yapılmaktadır.

2. yöntemde ise, çukur içerisine konulan fırlama tekniğidir. Bu teknik, açılan derin bir çukura konulan kapların üzeri yine dal, çalı çırpmı gibi malzemelerle kapatılarak yapılır. Yanan bu maddelerin ufanarak çukurun da içine düşmesi ile seramik ateşle temas haline geçeceği için kolayca pişebilmektedir.

3. ve sonuncu yöntem ise, talaş ile fırlama yöntemidir. Yuvarlak ya da yarım yuvarlak bir form, tuğla ile örülür daha sonra, en alt kısımda ki talaşların üzerine yerleştirilir. En üste bir kat daha talaş konulduktan sonra seramik görülmeyecek şekilde talaş ile kaplanır. Üst kısımdan yakılan ateş ile katmanlı bir şekilde ilerleyerek pişirim gerçekleşir⁵¹.

⁴⁷ Schiappelli 2015: 240.

⁴⁸ Sezgin 2018: 601.

⁴⁹ Schiappelli 2015: 233.

⁵⁰ Blitzer 1990: Lev. 101-102.

⁵¹ Pişirim örnekleri şemalar için bkz. Cooper 1978, 84-85.

3.1.1.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI ÜRETİM TEKNİKLERİ

Kale höyük pithosları genel depolama kapları içerisinde boyutları ve hacimleri yüksek olan pithos formları arasında yer almaktadır. Bu sebeple üretim bakımından büyük merkezler de kullanılan sucuk sarmal tekniği ile üretilmişlerdir. Bu teknik ağız gövde ve dip kısımlarının ayrı ayrı yapılarak birleştirilmesi tekniğinden daha çok tercih edilmiştir. Çünkü Kale Höyük pithosları içerisinde en kısa olanı 1 metre boyutundadır. Bu derece büyük bir kabın üretilirken bölümlerinin birleştirilmesi konusunda yaşanacak olan olumsuzları engelleyip verimli bir çalışma ortaya koyabilmek amaçlanmıştır.

Pithosların boyutlarının büyüklüğü sebebi ile şunları söyleyebiliriz, depolama kapları daha çok konumlandırılacakları yerlere yakın üretilmektedir, taşımacılık bu kaplarda hem masraf hem de risk teşkil etmesi bakımından tercih daha çok bu yönde olmuştur. Atölyeler ve zanaatkarlar merkezlere gelerek kapların konumlandırılacakları alanlara yakın yerlerde üretimlerini yapmaktaydılar. Bu tarz bir durum Kale höyük içinde kullanılmış olabilir, çünkü boyutların büyüklüğü bu durumu güçlendirmektedir. Lakin Kale Höyük'te yapılan çalışmalarda seramik fırını olarak düşünülen bir alanla henüz karşılaşmamıştır.

Pişirim kısmına gelindiğinde ise kaplarda kabın tamamen kuruması çok büyük öncelik olmalıdır. Devasa kabın patlaması ihtimali ustayı diğer kaplara oranla satış üzerinden elde edeceği kar oranı ve kullanılan malzemenin yoğunluğu bakımından büyük zarara sokacaktır. Bu sebeple de kurutulma süresi diğer kaplara oranla uzun tutulmuştur. Yukarıda ki bölümde de anlatıldığı üzere pişirim daha çok 3 teknik üzerinden yapılmıştır. Kale höyükte kullanılan tekniğin eğer yerinde bir uygulama ile üretildikleri düşüncesi kesinleştirile bilirse, açıkta fırınlama tekniğinin tercih edilmiş oluna bileceği durumu daha büyük bir olasılıktır diyebiliriz.

3.1.2. PİTHOSLARIN BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

Pithoslar şimdiye kadar yapılan hemen hemen her arkeolojik araştırmada ortaya çıkmıştır. Bu araştırmalara su altı araştırmaları da dâhildir. Fakat büyük ve kaba mallar olması ve ayrıştırılabilirlik özelliğinin zor olması sebebi ile ilgi çekmemiş dönemsel değişiklikleri yâda form tanımlamaları ve tarihlendirilmeleri çok nadir olarak yapılmıştır.

Yunanistan'da Kyklad Adaları'ndan Syros, Andros ve Tenos, Doğu Trakya, Pelion, Lesbos, Messenia'nın doğu kıyıları ve Girit günümüz üretimini yapıldığı merkezlerden bazılarıdır. Bunlardan Girit, Trakya ve Messenia'da üretilen modern pithos örnekleriyle MÖ 2. binde üretilmiş örnekler arasında şaşırtıcı derecede

benzerlikler gözlenmektedir⁵². Kıbrıs'ta ve Girit'te yakın tarihe kadar üretilen modern pithos örnekleri ile Enkomi'de ele geçirilen Geç Tunç Çağı pithosları arasındaki form ve bezeme paralelliği seramik üretiminde geleneklerin, büyük değişiklikler göstermeden uzun zaman aralıklarında devam ettiğini göstermektedir⁵³. Form ve bezeme paralelliği göz önünde tutulduğunda, günümüz çömlekçi ustaları tarafından bu kapların antik dönem örnekleri referans alınarak yapıldığı tezinden ziyade üretim geleneğinin devamlılığından kaynaklanıyor olması gerektiği tezi daha akla yatkın bir görüş olarak kabul edilmektedir. Troya, Miken ve Minos saraylarındaki kazılar başlamadan çok önce bu alanlarda Tunç Çağı pithoslarına çok benzer örneklerin üretiliyor olması bu görüşü destekleyen en önemli delil olarak sayılmaktadır⁵⁴. Bu nedenle özellikle geç döneme ait olduğu kesin olarak bilinen pithosların tarihlendirilmelerinin, form gelişimi üzerinden değil de stratigrafi üzerinden yapılması daha doğru sonuçlara varılmasını sağlayacaktır.

Geç Helenistik Dönem pithoslarında ki özellikler, yuvarlatılmış, olan mantar ağız formu, neredeyse hiç olmayan boyun tipi ve küresel gövdeli formlardan oluşmaktadır. Bu durum aslında bir öncelik olmuş ve zamanla Roma pithoslarının oluşmasına, oradan da Bizans pithoslarına dönüşmesine vesile olmuştur. Tabii ki coğrafyalar arası farklılıklarda bu durum söz konusu değildir. Burada söylenilmek istenen şey daha çok bölgeseldir. Yani bir höyük yâda yerleşim içerisinde pithoslar diğer kaplar kadar değişim göstermez çünkü belirlenen bir hat vardır ve farklılıklar da o hat aşılacak şekilde yapılmaktadır.

Dünya genelinde bölgeler arası değişim gösteren bir pithos çeşitliliği söz konusudur. Antik dönem de bölgeler birbirlerinden farklılıklar gösterir Levant Bölgesi pithosları Anadolu pithoslarından ayrı tutulması gerekirken, Yunan pithosları da Anadolu pithoslarından ayrı tutulur, Helen pithosları ise yine İtalya ve Sicilya pithoslarından, bunlarda Fransa ve İspanya pithoslarından ayrılır.

Çok geniş ve genelde boyun kısmı kulpları olmayan bu kapların, sade ve büyük çaplarda ağız dışı çekik kalın dudakları ile içlerine konulan malzemenin üzerini örtmek amacıyla bu formlarda üretilmiştir. Çünkü boynu basık ve dudak kısmı kalın olmalı ki ağız bir o kadar sıkı kapatılabilmeli. Kapların ağızları ahşap, taş veya pişmiş toprak büyük boyutlu kapaklarla örtülmektedir. Hacimleri 200 ila 1000 litre arasında değişiklik gösteren bu kapların boyutları 1metre ile 1,80 metre arasında değişiklik arz eder⁵⁵. Bazı depolama kapları ise 2500 litre gibi bir hacme sahiptir ki bunlar en büyük boyutta olanlardır⁵⁶. Gövdeleri çoğunlukla hacimlerine göre farklılık gösterir. Bazıları düz yukarı ve aşağı doğru yatay bir şekilde çıkarken, bazıları da gövdeden şişkin bir karınla

⁵² Cullen vd. 1990: 184.

⁵³ London, 1989: 14. Res. 8-9.

⁵⁴ Cullen vd. 1990: 184.

⁵⁵ Kibaroglu vd. 2013: 44.

⁵⁶ Hanel 2001: 301.

ağıza ve kaideye bağlanır. Dipler ise kendi aralarında farklı şekillerle büyüklüklerine ve hacimlerine göre yapılır. Bazı örnekler düz dip formuna sahipken bazıları ise yükseltilmiş fakat hamuru tok bir şekilde yükseltilerek yapılmışlardır. Geneli kulpsuz üretilen bu kapların, taşınabilir olanlarında yatay ve dikey kulpları vardır. Kimi büyük hacimli örnekler de tutamak yâda kulplara rastlanır ama bu kulplar taşıma amacından ziyade, mekân içine konumlandırılırken kabı yerleştirebilmek amacıyla yapılmışta olabilir.

3.1.2.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PITHOSLARI BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

Kale Höyük pithosları depolama amaçlı kullanım görmüş pithoslardan oluşmaktadır. Bu kaplar literatürde düz ve sade pithoslar içerisine dâhil edilebilir çünkü Kale Höyük pithosları tip bakımından sade ağızlı, dışa doğru çekik ve kalın bir dudak yapısına sahiplerdir. Boyun kısımları olan örneklerde boyun çok kısa ve basıktır, bu kısa ve basık olan boyundan omuza doğru dış bükey bir şekilde şişkin karna bağlanmaktadır. Yine bu şişkin olan karından iç bükey bir şekilde dibe bağlanmaktadır. Kaidelerin çoğu düz olmakla beraber, sadece bir iki örnekte yükseltilmiş kaideler mevcuttur bu örneklerde kaide cidarı kalın tutulmuştur. Çünkü ağırlıkları çok olduğu için bütün yük kaideye binmektedir. Usta burada bu yükü taşıyabilecek sağlam ve sağlıklı olan şekilde üretimini gerçekleştirmiştir.

Kale Höyük depolama kapları çoğunlukla ağız şekillerine göre dışa çekik bir görünüş verirken dudak kısımları daha çok; dıştan kalınlaştırılmış yatay basık kenarlı, içten kalınlaştırılmış yatay basık kenarlı, dışa taşkın içe yatay basık dudak kenarlı, içe taşkın içte yatay basık dudak kenarlı ve kısa boyuna sahip dudak kenarlı olarak ayrılmaktadırlar. Gövdelerde ise; yumurta şekilli olanlara örnek gösterilebilirler. Dipler de düz dibe sahip olanlar yoğunken ayaklı dibe sahip olan örnekler ise daha azdır.

Kaplar üzerinden görebildiğimiz oranlamalar şöyledir; kapların boyutları 1 metre ile 1 metre 35 santim arasında değişiklik göstermektedir. Ağız çapları 40 santim den başlayıp 70 santime kadar değişiklik gösterirken, en çok veri 50 santim katlarındadır. Gövdeler de durum 70 santim ile 1 metre arasında değişiklik gösterir. Kabın taşıma ve içerisine alacağı ürünle beraber basınç faktörünü dengeleyebilmek için, kapların gövde çapları boylarıyla paralel oranlardadır, çünkü karın ya boyutla eş yâda boyuttan biraz daha küçük olmalıdır burada amaç dayanıklılığı artırmaktır. Dip çaplarında ise küplerle arasında ki ayırım çap üzerinden değil de daha çok et kalınlığı üzerinden yapılmıştır. Çaplar 13 santimden başlayıp 24 santime kadar uzanan bir aralığa sahiplerdir.

Kaplar üzerinde tip belirlemesi tam olan pithoslar üzerinden yapılmıştır. Toplamda 18 tip belirlenmiş ve diğer malzemeler bu tiplere benzer ve ayrı yönleri ile birlikte ele alınmıştır (Levha 14 Çizim 5).

Tip 1: Ağız dışı çekik dudak ise dışı taşkın düz inen dudak kenarlı ve içte yatay duruşludur, gövde yumurta şeklinde yükselip devam ederken dip sade ve düzdür (Kat No: 1 Çizim No: P56). Benzer formlar; P62, P20.

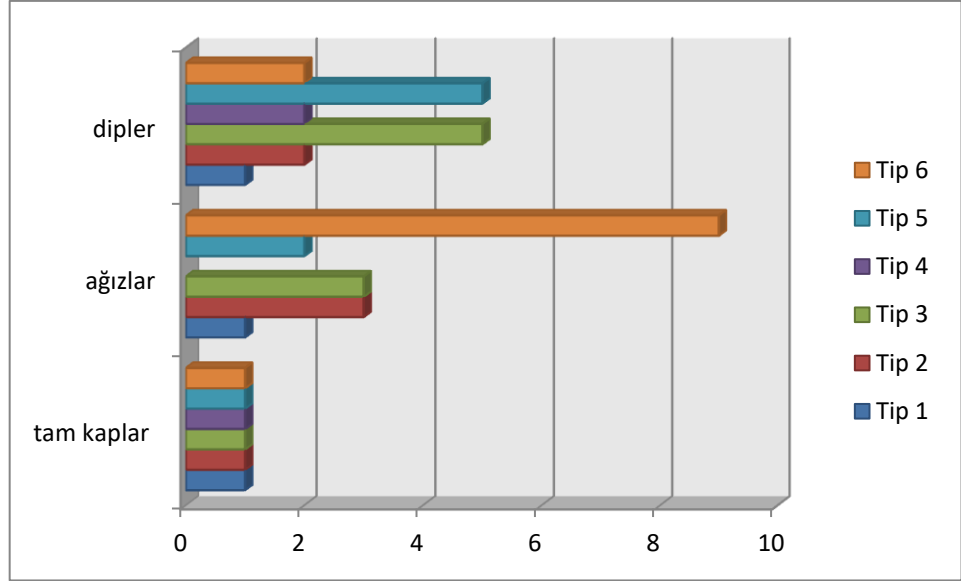
Tip 2: Pithos form özelliği ağız dışı çekik dudak ise dışı taşkın düz inen dudak kenarlı ve içte dudak duruşu yuvarlak hatlıdır, gövde yumurta şeklinde yükselip devam ederken dip sade ve düzdür (Kat No: 4 Çizim No: P82). Diğer benzer pithoslar ise; P60, P49, P1, P13, P4b.

Tip 3: Ağız dışı çekik sivriltilerek çıkıntı yapan dudak kenarlı ve içte dudak tok bir şekilde ağıza bağlanmaktadır. Gövde yumurta şeklinde yükselip devam ederken, dip tok yüksek ve ayaklıdır (Kat No: Çizim No: 3 P81). Tip 3 genelinde yer alan diğer pithoslar ise; P84, P10, P46a, P98, P7b, P5, P25, P24.

Tip 4: Ağız dışı çekik dudak uzun ve sivriltilmiş, diğer formlardan farklı olarak boyun geçişi mevcut fakat kısa ve dar, gövde yumurta şeklinde yükselip devam ederken, dip sade ve düzdür (Kat No: 6 Çizim No: P95). Benzer formlar ise; P21, P50.

Tip 5: Form özelliği ağız dışı çekik dudak ise dışı taşkın düz inen dudak kenarlı ve içte dudak duruşu yuvarlak hatlıdır, gövde yumurta şeklinde yükselip devam eder diğer pithoslara oranla daha dar bir gövde formu hâkimdir. Dip sade ve düzdür (Kat No: 2 Çizim No: P57). Aynı form özelliğine sahip olan diğer örnekler ise; P34, P17, P79, P41, P8, P4a, P32, P12.

Tip 6: Ağız dışı çekik dudak ise dışı taşkın yuvarlatılmış dudak kenarlı ve içte dudak duruşu yuvarlak hatlıdır, gövde yumurta şeklinde yükselip devam eder gövde şekli bakımından Tip 5 den daha dar bir gövdeye sahiptir. Dip sade ve düzdür (Kat No: 5 Çizim No: P83). Yer alan diğer benzer pithoslar ise; P97, P15, P16, P43, P26, P86, P2, P3, P6, P7a, P37, P9.

Grafik 1: Kale Höyük Pithos Tip Dağılımları

P61, P19, P22, P23, P78, P85, P44, P52, P54, P45, P36ve P11a pithosları diğer formlar arasında başka benzerleri olmayan tiplerdir.

Tip dağılımları genelinde gördüğümüz en çok veri tip 6 ile elde edilirken, en az veri ise tip 1 ve tip 4 de karşılaşılmaktadır. Burada Kale Höyük depolama kaplarında belirlenmiş bir tip genelini olduğunu ve bu formun kültür katmanlarının hepsinde kullanıldığını da görmekteyiz. Yani formlar çağlar boyunca birbirini tekrar ederek devam etmiştir (Grafik 1).

İlk olarak orta Çağ'la kullanım görmeye başlayan bu tipler höyük genelinde açılan plankarelerin tümünde değişiklikten çok benzer formlarla devam ettiği görülmektedir. Roma dönemi ile alakalı verinin az olması nedeniyle ele geçen pithoslar daha çok Helenistik Dönem tabakası genelinde bulunmuştur. Orta Çağda işlikler yanında yer alan pithosların varlığı göz önünde iken Helenistik'te böyle bir uygulama söz konusu değildir. Bu dönemde kaplar depolama alanlarının içinde yerlerini almaktadırlar.

Kırşehir Kale Höyük'teki pithosların form benzerleri; H4 plan karesinin III. tabakasında -4,16 m seviyede bulunan pithos form olarak Boğazköy⁵⁷ ve Alishar Höyük⁵⁸ pithoslarına benzemektedir. Ancak Kale Höyük'teki helenistik formlar Atina Agorası helenistik tabaka formlarıyla benzerlik göstermemektedir.

⁵⁷ Benzerleri için bkz. Bossert 2000: 95-99.

⁵⁸ Benzerleri için bkz. Osten 1937: Pl.11-a1609.

3.1.3. PİTHOSLARIN SÜSLEME TİPLERİ

Depolama kaplarının konumlandırıldıkları alanlarda estetik kaygısından çok kullanımın kolaylığı, hacmin büyüklüğü ve duruşun sağlamlığı üzerinde daha çok durulmuştur. Bu alanlar sürekli kullanım gören alanların dışında olması sebebi ile süsleme stilleri diğer kap çeşitlerinde olduğu kadar geniş tutulmamıştır. Depolama alanı eğer göz önünde mutfak ta yâda odalar içerisinde kullanım gören bir mekânda ise daha süslü, estetik bir amaç dâhilinde yapılmışlardır.

Pithoslar genelde sade olarak yapılsalar da kimilerinde, yivler, dalga bezekler, parmak baskılar, çizi bezekler, mühürler, baskılar, grafitolar gibi bezeme stilleri de görülmektedir⁵⁹.

3.1.3.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI SÜSLEME TİPLERİ

Kale höyük pithoslarında süsleme tipleri daha çok yiv sarmallarından oluşmaktadır. Bu usta açısından kolay ve şık bir uygulama olduğu için daha çok tercih edildiğini söyleyebiliriz. Tam profil veren kapların hepsinde yiv bezek hakimdir. Yivler 4, 7, 8, 12 ve 19'lu sarmallarla verilmiştir. Yivler arası aralıklarda tam bir düzen söz konusu değildir. Dört yivden oluşan 1 metre yüksekliğindeki bir pithosun kırılma noktasının tam yiv üzerinden olması akıllarda acaba bağlantı yerlerini örtmek için mi yapılmıştı gibi bir soruyu akıllara getirmektedir (P82). Fakat diğer sayısı yüksek olan yiv sıralarının tamamen süsleme amaçlı yapıldığını söyleyebiliriz.

Parmak baskı ile süsleme tekniği de severek kullanılan bir diğer süsleme çeşitlerindedir. Usta parmağını daha çok yivler üzerinde kullanmış ve farklı bir motif oluşturmayaya çalışmıştır (Levha 13 Çizim 4).

Bunun yanı sıra dalga bezekli birkaç örnekte vardır. Bu bezeme ise küçük kaplarda olduğu gibi değil de daha çok kil sarmallarını dalgalar şekilde sararak yapmışlardır (Levha 13 Resim 12).

3.1.4. PİTHOSLARIN KULLANIM AMAÇLARI

3.1.4.1. DEPOLAMA

Depolama amacıyla kullanılan pithoslar ya tekli yâda birbiri arkasına sıralanmış şekilde konumlandırılmışlardır (Levha 6, Resim 3).

⁵⁹ Boskamp 1996: 101- 112; Pullen, 2011: 187.

Su, tahıl, yağ, şarap vb. ürünlerin depolanmasında kullanılan pithoslar genelde bir çukur içerisine yerleştirilerek kullanılmaktaydı. Bu da gıdaların korunmasında ve ömürlerinin uzamasında etkili olmaktadır.

Şimdiye kadar yapılan arkeolojik araştırmaların genelinde bilinen bu kap türleri sadece kara da değil su üzerinde giden gemilerin kargo bölümlerinde de kullanılmıştır. MÖ 13. yüzyılın sonlarına tarihlenen Kıbrıs-Miken kültürüne ait Point Iria Batığı'nın kargosu arasında amphoraların yanında pithoslar da ele geçmiştir⁶⁰. Yine aynı döneme ait Uluburun Batığı kargosundan da pithoslar ele geçirilmiştir⁶¹. Gemilerde kargo olarak pithos kullanımı, Roma Döneminde de devam etmiştir. MS. 1. Yüzyıla tarihlenen İtalya yakınlarında bulunan "Île Rousse", "Diano Maria" ve "Ladispoli" batıkları ile 3. yüzyıla tarihlenen "Punta Ala" batığında şarap taşımacılığında kullanılan pithoslar ele geçirilmiştir. MS 9.-10. yüzyıla ait "Agay" ve "Bataguer" batıkları en geç pithos örneklerinin görüldüğü batıklardır⁶². Batıklar da bu denli büyük kaplar ne amaçla kullanıyordu sorusuna cevap verecek olursak. Taşımacılık ile pithosların malın teslim edileceği alanlarda pithosların depolardan çıkarılarak, pithoslarla birlikte mi mal teslim edildi yoksa pithoslar karada olduğu gibi sadece depolama amaçlı kullanılıp limanlarda bir aktarım mı yapıldığı hala tartışma konusudur. Bu da bu devasa kapların tarih boyunca birçok alanda kullanım gördüklerini göstermektedir.

Pithosların depolama amacıyla kullanıldıklarını araştıran J.Younger 2003 yılında yaptığı bir araştırmada, Zakra kazılarında ortaya çıkan pithosları bir bilgisayar programı kullanarak, maksimum kapasite ölçülerini hesaplamıştır⁶³.

Minos Miken saraylarının depolama alanları ve kullanılan depolama kapları dönem içerisinde pithos kullanımının önemini gösterir niteliktedir. Çünkü alanlar pithosların muhafaza ettiği ürünlerin kapasitesi kazılar sonucunda belgelenmiş ve saray ekonomisini anlamayı sağlamışlardır.

3.1.4.2. ÖLÜ GÖMME

Pithoslar depolama amacından başka ölü gömmeye de kullanılırdı. Neolitik dönemden beri gelen bu gömme şekline Anadolu'da sık rastlanmaktadır.

Pithos içine yapılan bu gömme şeklinde iki tip görülür: Bunlardan biri cesedin yakıldıktan sonra (kremasyon) kemiklerin pithos içine konularak gömülmesidir. Diğeri ise cesedin pithos içine hocker pozisyonunda yerleştirilerek gömülmesidir. Her iki

⁶⁰ Dickinson 2006: 34-35.

⁶¹ Bass vd. 1989: 1-29.

⁶² Brenni 1985: 59.

⁶³ Younger 2003: 491-492.

gömme şeklinde de pithos içine ölü hediyeleri konulduktan sonra ağzı başka bir pişmiş toprak kapla, pişmiş toprak levha ile veya bir taşla kapatılarak gömü gerçekleştirilmiştir.

Yerleşim dışına yapılan pithos mezarlar MÖ 3. binde Batı Anadolu'da tipik gömü geleneği haline gelmiştir⁶⁴. Balıkesir civarındaki Yortan kültürü⁶⁵, Likya bölgesinin kuzeyindeki Karataş- Semayük⁶⁶, İzmir Baklatepe⁶⁷ gibi Erken Tunç Çağı yerleşimlerinin hemen hemen tümünde açığa çıkarılan pithos mezarlar sayesinde Tunç Çağı Batı Anadolu gömü gelenekleri hakkında detaylı bilgilere ulaşılmıştır (Levha 6 Resim 4).

3.1.4.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK PİTHOSLARI KULLANIM AMAÇLARI

Höyükte pithosların genel kullanımını yüzdeliğe vurulduğunda daha çok depolama amaçlı kullanıldığını göstermektedir. İçlerinde sıvı ve katı ürünler depolanmış ve korunmuştur. Bunun yanı sıra işliklerde ocak yani soğutma amaçlı kullanılan pithoslarda mevcuttur. Bu kaplar depolama amaçlı kullanılan pithoslardan sadece boyut ve hacim olarak farklılık gösterirlerken tip olarak buldukları alan içerisinde depolama amaçlı kullanılan kaplarla benzer formlardadırlar⁶⁸.

Höyük genelinde yapılan araştırmalarda depolama amaçlı kullanım gören pithosların içerisinde herhangi bir organik kalıntıya rastlanılmamıştır. Ancak H3 II. tabaka da ele geçen pithoslardan birinin içi kireç ile sıvanmıştır (Kat No 6). Bilindiği üzere bu sıvama daha çok yalıtım amaçlı yapılmaktadır. İçerisinde sıvı bir ürün olsa idi kireç yerine yağ yâda buharlaşmayı azaltacak bir materyal seçilmeliydi bu anlatımdan yola çıkarak kireç sıvama daha çok korunan katı gıdanın ömrünün, daha uzun olması ve herhangi bir nem sorunu ile karşılaşmamak için uygulanmaktadır. Bu durum pithos içinde katı ürün muhafaza edildiğine ışık tutar niteliktedir.

Roma ve Bizans Dönemi kalıntılarının üzerine inşa edilen oldukça büyük bir Selçuklu yapısı (olasılıkla bir kale veya konak) gözlemlenmiştir. Tamamen tahrip olan yapıya ait olabilecek büyük boyutlu blok taşlar ve yapının alçı süsleme parçalarından bir tanesi bu yapının tahribinden sonra açılan bir çöp çukuru içinden çıkmıştır. Selçuklu yapısının tahrip edilmesinin ardından yapının veya kalenin depolarında yiyecek ve su saklamak için kullanılmış çok sayıda pithos çok evreli olarak üst üste konumlandırılmış şekilde ele geçmiş işliklerde su depolamak için kullanılmış değildir. Söz konusu işliklerin kullanımının Osmanlı Dönemine kadar devam ettiği; üst katlarda

⁶⁴ Wheeler 1974: 415-425.

⁶⁵ Bittel 1939-1941: 1-28; Kökten 1949: 812-814.

⁶⁶ Machteld J. Mellink başkanlığında 1963 yılından beri yürütülen Karataş-Semayük kazılarının yıllık raporlarındaki bölge gömü gelenekleri ile ilgili verilen detaylı bilgiler için bk. Mellink, 1964-1974, Vol. 68-78.

⁶⁷ Erkanal 2008: 166, Res.3-4,11.

⁶⁸ Bkz. Levha 10 Resim 9 H4 II. tabaka işlik yanı pithosu ve Kat No: 5 H4 III. tabaka pithosu form bakımından benzer özellikler göstermektedirler.

belirlenen ocak kalıntılarıyla beraber ele geçirilen Osmanlı Dönemi (15-18 yüzyıllara tarihlenebilecek) sırlı ve kaba seramikleri ile birlikte bir kontekst oluşturmaktadır. Bu alan da daha çok bu büyük yapının depolama alanları ve işlikleri içerisinde büyük boyutlu pithosların kullanımı söz konusudur (Levha 11 Resim 11).

Tüm bunların yanı sıra II. tabakanın ilk seviyelerinde daha çok karşımıza çıkan önceki dönem pithoslarının ağız ve dip kısımlarının kırılarak sadece gövde kısımlarının ocak olarak kullanımı da söz konusudur. O dönem içerisinde pithosların bu şekilde kullanım görmüş olması Kale Höyük insanının ekonomik durumunun diğer dönemlere oranla daha düşük seviyede olduğunu gösterir niteliktedir (Levha 9 Resim 7 Çizim 2).

2018 kazı sezonunda ele geçen pithos içi tortula yaptığımız analiz sonucunda, (Levha 7 Resim 5) pithos (P12) içinde organik madde korunup saklandığına dair kesin sonuçlar vermiştir⁶⁹.

Kale Höyük kazılarının tüm sezonların da pithoslar içerisinde de herhangi gömü uygulamasına henüz denk gelinmiş değildir. Daha sonraki yıllarda yapılacak olan kazı çalışmalarıyla ölü gömme geleneğinde kullanımın olup olmayacağı aydınlatılmayı bekleyen bir konudur.

3.2. KÜPLER

Arapça kökenli bir terim olan "küp" içlerinde su, pekmez, yağ gibi sıvıları veya tahıl, bakliyat gibi katı ürünleri depolamaya yarayan pişmiş toprak kaplardandır. Arkeolojik alanda erzak ve su depolama işlevi dışında mezar kabı olarak da kullanılan küpler, genellikle büyük boyutlu kalın cidarlı çömlek tipinde kaplar olup, yabancı yayınlarda Yunanca kökenli "Pithos" adı ile anılır⁷⁰.

Literatürde küp ve pithos paralel anlam içerse de aslında küpler evet büyük kaplardır fakat pithoslara oranla boy ve hacim olarak daha küçüktür. Kısacası çok büyük boyutlu olan pithosların ardıllarıdır. Tez kapsamında ise bu ayrım daha çok boy hacim ve çap hesaplamaları üzerinden yapılmıştır⁷¹.

Pithoslarla aynı işlevler de kullanılan bu kap tiplerinin tek farkı boyut ve içlerine aldıkları malzeme miktarının daha az olmasıdır. Bu kaplar daha taşınabilir boyutlarda yine depolama amaçlı kullanılmışlardır. Yani insanoğlu ürünlerini bu kaplarla depolamış ama taşınabilir olmalarından dolayı mekân içine kapları dolu bir şekilde yerleştirip silo alanlarından bu kaplarla taşıyarak, mutfak içerisinde daha rahat bir şekilde kullanım görmüştür.

⁶⁹ Tez içeriğinde Bkz. "3.3."

⁷⁰ Ökse 2012: 95.

⁷¹ Tez içeriğinde Bkz. "3.1.2."

3.2.1. KÜPLERİN ÜRETİM TEKNİKLERİ

İlk kullanımından bu yana, küplerin form özellikleri fazla değişmemiştir⁷². Küpler kil yataklarından getirilen kilin dinlendirilip yoğrulması ile elde edilen hamurun şekillendirilmesi sonucunda ortaya çıkmaktadır⁷³. Bu şekillendirme, tabanda disk biçiminde bulunan çark sayesinde gerçekleşmektedir. Seramik ustası, su, ahşap deri ve benzeri materyaller ile hamura istediği şekli verebilmektedir. Daha sonra seramik ustası, sivri uçlu metal bir alet yardımı ile istediği deseni seramiğin üzerine hamur henüz ıslakken yapabilmektedir. Kullanım amacına göre, içinde muhafaza edeceği madde çok ağır olacağından, küpler, hem yapım aşamasında hem de pişirim aşamasında sert ve sağlam malzemeler ile yapılmaktaydılar⁷⁴.

Büyük boyutlu olanlar yani pithoslar el yapımıyken (handmade), küçük boyutlu olanlar yani küpler ise çarkta şekillendirilerek (wheel-made) yapılmıştır⁷⁵.

3.2.1.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ ÜRETİM TEKNİKLERİ

Kale Höyük küplerin tümü zeminde kısa bir platform üzerinde bulunan çark sistemi ile yapılmış küplerdir.

Pişirimde ise pithosların pişirimlerinde kullanılan yöntemler kullanılmıştır⁷⁶. Pithoslara oranla daha küçük olmaları pişirim konusunda farklı metotlara götürmemiştir. Çünkü küpler önceden de bahsettiğimiz gibi pithosların ardıllarıdır.

3.2.2. KÜPLERİN BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

Küpler en eski kullanımından günümüze kadar olan dönem içinde, birçok form değişikliğine uğramıştır. Ağız, gövde ve dip olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Bazılarının kulpları da bulunabilmektedir. Ayrıca taş, pişmiş toprak veya ahşap malzemeden yapılmış kapakları da mevcuttur⁷⁷. Form özellikleri bakımından ebatları, gövde formları, kulp sayıları ve şekilleri, ağız formları ve süsleme özellikleri bakımından birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Bizans Dönemi'nin de genel olarak geniş

⁷² Sonia (Σόνια) 2011: 64.

⁷³ Arcasoy 1983: 26.

⁷⁴ Sonia (Σόνια) 2011: 64.

⁷⁵ Arnon 2007: 66.

⁷⁶ Tez içeriğinde Bkz. "3.1.3."

⁷⁷ Crawford 1991: 13.

ağızlı ve dar boyunlu kaplardır. Küresel gövdeleri, türlerine göre, sivri, küresel veya düz dipli olarak sonlanmaktadır.

Küpler seri üretimle ve çarkla üretildikleri için pithoslardan farklı biçimsel özellikler gösterdikleri gibi, yerel olarak ve tek ustanın elinden çıkararak üretilenlerde ise pithoslarla benzer özellikler göstererek de üretimler sağlanmıştır.

Erken Tunç Çağında düz dipli şişkin karınlı küpleri görünürken, Demir Çağı küpleri daha düz sade dışa çekik ağız formu, yumurta gövdeli ve düz dipli olarak tercih edilmişlerdir. Helenistik Dönemde ise sivri topuz dipler ve geniş büyük ölçekli karınları ile kalın cidarlı küpler kendini göstermiştir. Roma Döneminde seri üretim ve artan pazarla beraber tipler bölgeler arasında farklılık gösterirken, bölge içerisinde ise tek tipler seri olarak üretilmişlerdir. Bu durum ise usta farkını ortaya koymaktadır.

Bizans dönemi depolama kaplarının boyutları, doliumlara göre biraz küçülmüştür. Ancak, küresel gövde formu, bu formların şekil olarak bodur görünmesine neden olmuştur. Bizans Dönemi depolama kapları, Helenistik Dönemde olduğu gibi büyük ve küçük boyutlu olmak üzere iki adet formu bulunmaktadır. Erken Bizans Dönemi'nde genelde büyük formu depolama kapları tercih edilmiştir. Büyük formu olan kaplar, günümüzdeki tankerlerin görevini üstlenirken, küçük ebatlı olan kaplar ise damacana görevi üstlenmekteydiler.

3.2.2.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ BİÇİMSEL ÖZELLİKLERİ

Kale Höyük küplerini pithoslardan ayıran temel özellikler ise şunlardır: Ağız çapları 23 santim ile başlayıp 40 santime kadar olan aralıkta daha çok 30 santim ve katlarını veren çap ölçülerine sahiptirler. Gövde genişlikleri ise 45 santimden 60 santime kadar devam etmektedir. Boyları hakkında ne yazık ki tam bir şey söylemek mümkün değildir çünkü tam profil veren küp örneklerine yapılan tüm kazı sezonları boyunca rastlanmamıştır. Fakat gövde çapları ile alakalı şunu söyleyebiliriz, pithoslar da olan karın genişliği ile boy oranlarının paralellik göstermesi, küpler içinde geçerli olabilir mi? Yani 60 santim karın genişliği olan bir küpün boyutu karna oranla en fazla 70 ile 80 santim aralığında olma ihtimalini akıllara getirmektedir. Pithos örneklerinde gördüğümüz verilerle eş değer bir olasılıkla olabilmeye ihtimalleri vardır. Dip Çapları ise 12 santimle başlayıp 16 santime kadar devam etmektedir. Pithoslarla alakalı olan dip anlatımında olduğu gibi çap ölçülerinden ziyade hamur kalınlıkları esas alınarak hesaplamalar yapılmıştır. Daha ince cidarlar küp örnekleri arasına, daha kalın cidarlılar ise pithos örnekleri arasına alınmıştır. Tüm bu ayırım ise tam profil veren pithosların dip hamur kalınlıkları göz önünde tutularak yapılmıştır.

Küpler pithoslar da olduğu gibi tip bakımından sade ağızlı, dışa doğru çekik ve kalın bir dudak yapısına sahiptirler. Boyun kısımları mevcut fakat çok kısa çok basıktır,

bu kısa ve basık olan boyundan omuza doğru dış bükey bir şekilde şişkin karna bağlanmaktadır. Yine bu şişkin olan karından iç bükey bir şekilde dibe bağlanmaktadır. Ele geçen kaidelerin tamamı düz kaidelerden oluşmaktadır.

Kale Höyük depolama kapları çoğunlukla ağız şekillerine göre dışa çekik bir görünüş verirken dudak kısımları daha çok; dıştan kalınlaştırılmış yatay basık kenarlı, içten kalınlaştırılmış yatay basık kenarlı, dışa taşkın içe yatay basık dudak kenarlı, içe taşkın içte yatay basık dudak kenarlı ve kısa boyuna sahip dudak kenarlı olarak ayrılmaktadırlar. Gövdelerde ise; yumurta şekilli olanlar ve keskin düz hat boyunca ilerleyerek karın genişliğini birden veren örneklerde mevcuttur. Dipler de; düz dibe sahip olanlar haricinde tok yüksek dibe sahip olan örnekler de mevcuttur.

Küplerde tip belirlemesi tam olarak ele geçen bir form olmadığı için ağız ve dip olarak ayrılarak yapılmıştır. Ağızlarda toplamda 10 tip belirlenmiştir.

Tip 1 içerisinde yer alan küp ağızları, K2, K3, K8 dir. Form olarak Dışa çekik ağızlı yuvarlak dudaklı içte basık şişkin dudaklı çok dar kısa boyun ile omuza bağlanmaktadır.

Tip 2 ağızları ise K18, K29, K30, K66 K73 form olarak dışa çekik ağızlı yuvarlak dudaklı ve içte de yuvarlak dudaklıdır hemen omuza bağlanmaktadır.

Tip 3 örnekleri K67, K68, K74, K9, K10, K28, K47, dışa çekik ağızlı sivri dudaklı içte yuvarlak hatlı ve omuz bağlantılı bir form şekli mevcuttur.

Tip 4 ağızları K72, K63, K75 Dışa çekik ağızlı düz dudaklı içte yuvarlak hat ile direk omuza bağlanmaktadır.

Diğerleri K12, K35, K48, K59, K71, K65 bu formlar ise tüm tiplerden ve kendi aralarında da farklı tipler oluşturan tek olarak bulunan formlardır.

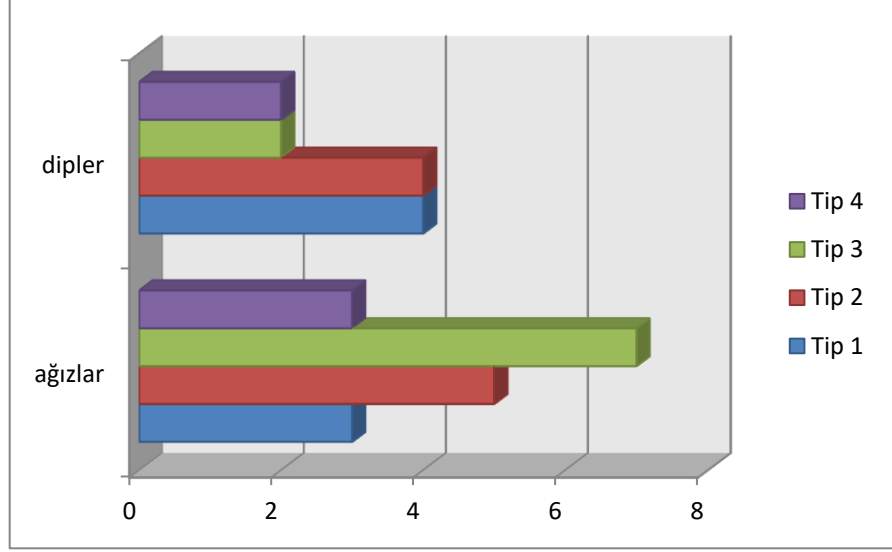
Diplerde ise toplamda 4 tip belirlenmiştir.

Tip 1 örnekleri arasında K1, K33, K31, K38 düz dipli olan bu tip dipten yukarı doğru dar bir açıyla yükselmektedir.

Tip 2 dipleri ise K5, K14, K42, K39 bu tipler yine düz dipli olup tip 1 den daha açık bir düzlem ile gövdeye doğru yükselmektedir.

Tip 3 arasında yer alan dipler K53, K80'dir bunlar düz dipli yukarı doğru dış bükey bir düzlemle yükselerek şişkin karna bağlanmaktadır. Gövde biçimleri olarak pithoslar gibi yumurta şeklindedirler.

Tip 4 te ise K55, K51 yer almaktadır. Bu dipler düz kaideleri ile şişkin bir biçimde gövdeye doğru yükselmektedirler bu özellikleri ile diğer formlardan farklı bir gövde şekilleri vardır.

Grafik 2: Kale Höyük Küpleri Tip Dağılımları

Küpler de belirlenen tipler pithoslar da olduğu gibi ele alınmıştır. Tip dağılımları genelinde gördüğümüz en çok veri tip 3 ile elde edilirken, en az veri ise tip 1 de dir. Kale Höyük depolama kaplarında belirlenmiş bir tip genelinin varlığı küplerde de görülmüştür (Grafik 2). Kültür katmanlarının hepsinde pithoslar gibi küplerde de form benzerlerinin kullanıldığını görmekteyiz. Höyükte mekânlar ve konumlandırma değişirken, formlar sevilerek çağlar boyunca kullanılmıştır.

Kırşehir Kale Höyük'teki küplerin form benzerleri; Boğazköy⁷⁸ ve Alishar Höyük⁷⁹ pithoslarına benzemektedir. Ancak Kale Höyük'teki Helenistik formlar Atina Agorası helenistik tabaka formları yâda diğer merkezlerin helenistik dönem formları ile benzerlik göstermemektedir.

Küp formları ile pithos formları arasında bir karşılaştırma yapacak olursak ağız ve dip tipleri bakımından birbirleri ile benzerlik göstermektedirler. Fakat gövde formları olarak ele geçen birkaç örnek üzerinden konuşur isek; pithos ve küp gövde formlarını birbirlerinden ayırmak gerekecektir. Çünkü pithoslar daha çok yumurta formu iken küpler keskin ve dik bir hat boyunca yükselmektedirler.

⁷⁸ Benzerleri için bkz. Bossert 2000: 95-99.

⁷⁹ Benzerleri için bkz. Osten 1937: Pl.11-a1609.

3.2.3. SÜSLEME TİPLERİ

Küpler üzerinde süsleme, yapım işlemi bittikten sonra hamur ıslakken tamamlanır, sonrasında da güneşte kurumaya bırakılmaktadır. En son aşamaya gelindiğinde eğer kulp eklenecek ise, kulplar aplik edilmektedir. Daha çok sade kullanımları tercih edilen bu formların ünük olan formları da bulunmaktadır. Arkaik Dönem ile Helenistik Dönem 'de kaplar üzerinde estetik açıdan çok fazla süsleme olması içinde bulunan malzemenin o dönemde çok önemli olduğunu bizlere söylemektedir.

Genellikle aynı süsleme tekniklerinin kullanıldığı bu formlar göz önünde bulunma durumlarına göre farklılıklar göstermektedir. Soylu saraylarda süslü odalarda su depolamada kullanılan örnekler çok daha süslü verilirken, depolama alanları içerisinde kullanılan göz önünden uzak olan kaplar ise daha sade olarak tercih edilmiştir. Kazıma tekniği ile yapılan süslemelerde, ağız veya gövde kısmında yapılan simetrik uygulama neticesinde, ustanın kullandığı materyal hakkında bilgi sahibi de olunabilmektedir.

Küpler üzerinde çoğunlukla kazı bezekler, dalağa bezekler, yiv bezekler, parmak baskılar, damga bezekler, grafittiler, boyama teknikleri gibi yöntemler çağlar boyunca sevilerek kullanılmışlardır.

3.2.3.1. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ SÜSLEME TİPLERİ

Kale Höyük küpleri üzerinde süsleme yapılmamış küp yüzeyleri genelinde ıslak sıvazlama denilen kabın yüzeyine uygulanan ve astar özelliği gösteren bir teknik kullanılmıştır. Bu teknik; nemli kabın üzerindeki gözenekleri kapatmak veya yapım izlerini silmek için kap yüzeyini nemli elle ya da sert bir aletle düzeltilmesi sonucu kil zerrecikleri kap yüzeyinde birikerek ince bir tabaka oluşturur⁸⁰. Küplerin genelinde bu teknik görülmektedir.

Pithoslarda olan yivler, parmak bezekler veya dalga bezeklere küpler üzerinde hiç rastlanmamıştır. Küp üretiminde sadelik tercih edilmiştir.

Genel olarak işlevselliği ön planda olan küpler kaba işlenmiş olsalar da boya bezeli örnekler de bilinmektedir. Phaistos sarayında ele geçen bir küp Minos Dönemi Kamares stilinde bezenmiştir⁸¹. Fakat Kale höyük küpleri için böyle bir durum söz konusu değildir.

⁸⁰ Ökse 2012: 55.

⁸¹ Christakis 1996: Pl. VI; Brumlich, 2005: 150, Res.1.

3.2.4. KÜPLERİN KULLANIM AMAÇLARI

3.2.4.1. DEPOLAMA

Küp kelimesinin anlamı içlerine su, pekmez, yağ, tahıl yâda bakliyat gibi ürünlerin saklanabileceği geniş karınlı dar dipli pişmiş toprak kaplara verilen genel isimdir.

Küpler içinde neler saklandı, neler üretildi, neler tüketildi gibi sorulara cevap verecek olur isek, bu kaplarda daha çok kuru gıda ve yağ, şarap, peynir, salamura edilmiş balık ürünleri yâda benzeri ürünler depolanmıştır diyebiliriz.

Minos Miken saraylarında kullanılan pithosların ardılları olan küpler literatürde aynı anlamda olsalar da aslında boyut olarak birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Küpler pithoslara oranla boyutları ve hacimleri daha küçük olan kaplardır. Yunan Dönemi pithosları, iki farklı grupta incelenmektedir. Bunların formları ve kapasiteleri birbirlerinden farklıdır. İÖ 348 yılında Makedonyalı Philip Dönemi'nde iki farklı tipte depolama kabı tespit edilmiştir. Küçük boyutlu olanları, 110-190 litre kapasiteli, iki kulplu ve gövde çapı yüksekliğinden daha geniş olan tip "birinci tip pithos" olarak adlandırılmış. "İkinci tip" olarak adlandırılan pithos ise, birincisine göre daha büyük boyutlu ancak gövde çapı yüksekliğinden daha kısadır. Yine bu ikinci tipin 94-170 cm. yüksekliği, 150-1000 litre arası kapasitesi bulunmaktadır. Ağız formu, yukarı doğru yükseltilmiş ve düz biçimde sonlandırılmış, geniş boyunlu ve düz diplidir⁸².

Dolium veya dolia, Roma Dönemi'nde kullanılan depolama kaplarına verilen genel isimdir. İÖ 6. yüzyıl ile 3. yüzyıl arasına tarihlendirilen depolama kaplarının, kapasiteleri 500-3200 litrelerde hacme sahiplerdir. Doliumlar ise bu dönemde genellikle Akdeniz'in batı kıyılarında, şarap ve zeytinyağı üreticileri için imal edilmiştir. İS 1. yüzyıl ve 1. yüzyıl ortalarında Roma Dönemi'nde tanker gemileri kullanılmaya başlanmıştır⁸³. Özellikle İS 2. yüzyılda İmparator Augustus Dönemi'nde kullanılmaya başlanan dolium gemileri, 2.000-3.000 litre kapasite ile şarap ve zeytinyağı taşımaktaydı⁸⁴. Bu yüzyıllar arasında küçük ebatlı doliumlar üretilmeye başlanmıştır. Roma'nın İmparatorluk Dönemi'nde insan kapasitesi maksimum seviyeye ulaştığı için yiyecek temini de bu çoğalan hacimle eş olmalıydı. Açık pazarda devasa büyük hacimli kaplar yavaş yavaş yerini daha küçük hacimli kaplara bırakmış ve standart taşımacılık adına değişim göstererek boyutlarda da bir küçülme söz konusu olmaya başlamıştır.

Gelişen pazarla beraber seri üretim başlamış daha hızlı ve daha pratik yapımlı olan hatta çark üzerinde dahi üretimleri yapılabilen küpler pazara sahip olmuşlardır. İmparatorluk geniş bir coğrafyaya dağılmış yeni topraklarla yeni imkânlar ve yeni pazar

⁸² Robinson 1938: 31214, Pl. 77, 1.

⁸³ Cibecchini 1988: 29, Fig. 4.

⁸⁴ Marlier 2008: 155.

yerleri ortaya çıkmıştır. İsa'nın yaşadığı bu dönemde İncil yazarlarından biri olan Yuhanna, çok ilginç bir detay vermiştir. “Kana Düğün törenini anlatan Yuhanna, o dönemde bulunan küpleri şöyle anlatmıştır. “Kana Düğünü” özetle, İsa'nın emri ile 2 veya 3 metriti kapasiteli altı adet taş küpün içindeki suyu şaraba çevirmiştir⁸⁵. İS 2. yüzyıl ile 4. yüzyıl arasında çoğunlukla üretilen bu kaplar, Anadolu, Kıta Yunanistan, İtalya ve İspanya gibi liman kentlerine ticaretleri yapılmıştır⁸⁶. Form özellikleri bakımından genelde armut şeklindedirler⁸⁷. M.S. 7. yüzyılda Arap akınlarının çoğalması, Geç Roma seramiklerinin ortadan kalkmasına neden olmuştur⁸⁸. Bu dönemde depolama kabı yapımı ve bunların ticareti durmadan devam etmiştir. Araştırmacı F. C. Lane, Ortaçağ'da yine canlılık gösteren küp taşımacılığını “Konteynır Devrimi” olarak nitelendirmektedir⁸⁹.

Tarih sahnesinde küpler de pithoslar gibi aynı amaçla tercih edilip, kullanım görmüş kap formlarından biridir. Küpler dönemler içerisinde pithoslar kadar tercih edilmemiş fakat dönem dönem kullanım artışı olmuştur. Bu kullanım yoğunluğu ise daha çok Roma ve Orta Çağ dönemleri içerisinde artan nüfus ile üretimin hızlanması amaçları ile daha tercih edilir bir hal almıştır.

3.2.4.2. ÖLÜ GÖMME

İşlevleri bakımından, sosyal yaşamda evlerde depo, kiler ve buzdolabı gibi fonksiyonları bulunurken, ticari faaliyetlerde mal stoklama (konteynır) işlevleri bulunmaktadır. Bu işlevlerin haricinde küpler gömü amaçlı olarak ta kullanılmışlardır.

Erken Tunç Çağı ve Attika Geometrik Dönemlerinde mezar olarak kullanılan bu kaplar, araştırmacılara ölü gömme gelenekleri bakımından ışık tutmaktadır⁹⁰. Antik Yunan'da çocukların, vazo, amphora, mutfak pişirim kaplarına yâda küp içlerine gömüldüklerini, yetişkinlerin ise pithoslara gömüldüklerini öğrenmekteyiz⁹¹. Yani küplerin hacim olarak pithoslardan küçük olması ölü gömme geleneğinde yetişkinden çok çocuk ve bebek gömülerinde kullanıldıklarını söylemek daha doğru olacaktır.

⁸⁵ Yuhanna 2, BAP 2, 6-7-8-9. İsa'nın emri ile 2 veya 3 metriti kapasiteli altı adet taş küpün içindeki suyu şaraba çevirmiştir. 1 metriti 40 litreye tekabül etmektedir. Yani Yuhanna, 1 küpün kapasitesini 80-120 litre olarak vermiştir.

⁸⁶ Pereira 2011: 78.

⁸⁷ White 2010: 145.

⁸⁸ Wickham 2006: 693.

⁸⁹ Lane 1964: 213.

⁹⁰ Hürmüzlü 2008: 19.

⁹¹ Kurtz vd. 1971: 72.

3.2.4.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK KÜPLERİ KULLANIM AMAÇLARI

Kale höyük küpleri ise sadece depolama amaçlı kullanılan küplerden olup içlerinde bir depolama kabına konulması gereken maddeler korunmuştur. Bunun haricinde; 2017 kazı sezonunda ele geçen küp (K80) içi tortula yaptığımız analiz sonucu bize küpler içinde organik madde korunup saklandığına dair kesin sonuçlar vermiştir⁹² (Levha 7 Resim 5).

İçinde bulunduğu mimariyle bağlantılı ele alındıklarında geçirdikleri tipolojik ve teknolojik değişimlere paralel olarak yerel sosyo-ekonomik yapıyı anlama ve yorumlamada da kritik konuma sahiptirler⁹³.

Ölü gömme geleneği ile ilgili konuşacak olursak pithoslarla alakalı böyle bir kullanım olmadığı gibi küplerde de bu tarz bir kullanım şimdiye kadar ki yapılan tüm kazı sezonları boyunca karşılaşılan bir durum değildir.

3.3. KIRŞEHİR KALE HÖYÜK DEPOLAMA KAPLARI ÜZERİNDE UYGULANAN ARKEOMETRİK YÖNTEMLER

Kırşehir Kale Höyük 2017 ve 2018 kazı sezonlarına ait dip parçaları içerisinde saptanan yoğun miktardaki tortul kalıntısı dikkat çekmiştir. Böylelikle kesin bir yargı belirtebilmek amacıyla tortullar üzerine analizler yapılmıştır. Yapılan analizlerde Dalga Dağılımlı X Işını Floresans Spektroskopisi (WD XRF) yöntemi kullanılmıştır. Analizler Thermo marka, ARL Advantx model, XRF spektrometresinin UQ programlama dili kullanılarak yapılmıştır. Tahribatlı bir analiz yöntemi uygulanmıştır.

3.3.1. XRF ANALİZ SONUÇLARI

İlk örneğimiz I3 açmasının kuzey batı köşesi Geç Demir Çağ tabakası -9.97 metre derinlikte kesit içinden ele geçmiş olup analiz bir olarak adlandırılmıştır (Levha 15 Resim 13). İkinci analiz örneği ise yine aynı tabakadan -10.36 metre derinlikte ele geçmiş ve analiz iki olarak isimlendirilmiştir (Levha 15 Çizim 6).

⁹² Tez içeriğinde Bkz. '' 3.3.''.

⁹³ Sezgin 2018: 598.

Bu seviyelerde ciddi bir yangın tabakasıyla beraber yıkılmış bir yapının enkazı mevcuttur. Çünkü analiz örneklerini aldığımız kesit ve tabakanın taban seviyesi kısmında küllü toprak kalıntıları, yanmış ahşap parçaları, düzensiz olarak savrulmuş olan kerpiç kalıntıları gün yüzüne çıkmıştır. Kesitte küpün hemen üzerinde olan tüm omur sırasını saptayabildiğimiz bir hayvan iskeleti de vardır. İskelet üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda hayvanın yavru bir köpek kalıntısı olduğu tespit edilmiştir⁹⁴. İlk örneğimiz 2017 kazı sezonunun da İkinci örneğimiz ise 2018 kazı sezonunun ilk haftasında bulunmuştur. Küpler arasındaki -39 santimetrelik seviye farkına bakarak söyleyebiliriz ki içerisinden analiz örneklerini aldığımız bu küp kalıntıları o evredeki başka bir mekâna hatta belki de aynı yapıya ait olabilirler. İlk örneğimiz herhangi bir temizlik işlemine tabi tutulmadan ele geçtiği gibi analiz edilmiştir (K80). İkinci örneğimiz ise üzerindeki toprak kalıntısı musluk suyu ile yıkanarak analize tabi tutulmuştur (P12).

3.3.1.1. ÖRNEK BİRİN ANALİZ SONUÇLARI

Örnek 1'in analiz sonuçlarından yola çıkarak yapmış olduğumuz yorumlarımız, bize aslında kesin sonuçlar vermekten çok sorduğumuz sorulara cevap almaya yöneliktir. Analiz sonuçlarını yorumlayacak olur isek: Kalsiyum Oksit (CaO) oranının %33 oranında tespit edilmesinin yanı sıra sodyum dioksit (Na₂O) ve klor (Cl) oranlarının yüksek seviyelerde tespit edilmesi organik geçmişli maddeleri göstermektedir. Bu da akıllarda bu tortunun organik bir tortu olabileceğini düşündürmektedir. Sodyumdioksit tuz oranına klor ise canlı bir organizmaya işaret eder. Bu oranların yüksek olması tuza yatırılmış kemikli salamura bir yemeğe mi işaret etmektedir (Tablo 1). Hem toprak hem de seramik tozunun verdiği bu oranlarla tortuya bulaşmış olması durumu zayıf bir ihtimaldir.

Silisyum dioksit (SiO₂) % 15.59 alüminyum oksit (Al₂O₃) değeri ise % 2.61 oranlarındadır. Bu oranların bu kadar yüksek ivmede ve bir arada görülüyor olması analizi yapılmak üzere alınan tortuya toprak bulaşmış olduğu ihtimalini gözler önüne sermektedir. Çünkü bu iki element kumlu toprak kalıntısına örnektir, fakat bu tortunun

⁹⁴ Ahi Evran Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Zooarkeolog Doç. Dr. Gülçin İLGEZDİ BERTRAM tarafından tespit edilmiştir.

yalnızca toprak olması gibi bir durum söz konusu değildir. Sadece toprak olsa idi bu değerler %80 ila %90 oranlarını vermeliydi. Bu sebep ile bize bu tortu kemikli salamura bir yemeğe ait olduğunu söyleyebilir nitelikler vermektedir.

Her canlı türünde olan bu oranlamalardan yola çıkarak salamura edilmiş bu yemeğin hangi canlıya ait olabileceği sorusuna cevaben. Tortunun içeriğindeki fosfor pentoksit (P₂O₅) oranına göre gıdanın balık olma ihtimali akla gelmektedir. Ancak yüzdelik oranlarının çok yüksek olması bu savın netliğini bizlere gösterebilir mi? Bu oranlamalar dışında diğer mineral oranlarına bakarak, kabın içerisinde acaba kırmızı etle yapılmış yemek mi? salamura edilmiştir gibi sorular da sorulabilir.

Alüminyum oksit (Al₂O₃)'in besinde olması ise ağır metal hastalıklarının sebebiyetini oluşturan bir durum olabilir mi ve Demir Çağı tabakasında ele geçen bu küpün, çağın her alanda metal kullanımına başlanmış olması yiyeceklere de etki mi ediyordu gibi Sorularını da akıllarda uyandırmaktadır. Fakat şunu unutmayalım ki alüminyum, silisyum ile birlikte kendini göstermektedir ve quartz kökenli elementlerdendir⁹⁵. Alüminyumun metal elementi olarak bilinçli kullanımı yakın çağa kadar bilinmemektedir. Cam ve seramiklerdeki tespitiyle şunu söyleyebiliriz ki silisyumun oranı yüzey kirliliğinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca silisyum ile birlikte analiz edilen alüminyum, silisyumun hammadde kaynağı farklılıklarına da işaret eder⁹⁶.

Örneklere görülen Azot, Fosfor, Potasyum, Magnezyum, Kalsiyum, Demir gibi elementlerin tespit edilmesi ve bu elementlerin tümünün bir arada olması gübre içerisinde yer alan element dizinini bize küpün hemen üzerinde bulunan yavru bir köpek kalıntısının olması hayvanın bağırsak florasının küp içine akmış olabileceğini de gösterir niteliktedir.

Peki, tüm bu veriler bize ne diyor diye bakacak olursak: silisyum dioksit (SiO₂) oranının kabın içeriğinde bulunan silika maddesi, örneğin yüzey kirliliğinden kaynaklanmaktadır. Bu değer ile birlikte stransiyum Oksit (SrO) oranlarına da baktığımızda SrO'nun bu örnekte tespit edilmediğini görmekteyiz. Bu da bize silisyumun verdiği değer ile kabın Akdeniz kökenli olmadığını ispatlamaktadır, çünkü SrO deniz kumuna deniz kabuklularından geçmektedir, mineral verileri 400 PPM'in üstünde tespit edildiğinde kullanılan hammaddenin denizsel olduğunu göstermektedir. 400 PPM'in altında olan SrO oranları kullanılan silisyumun karasal hammadde

⁹⁵ Aydın 2019: 439.

⁹⁶ Aydın vd. 2019: 425.

olduğunu kesin bir kanıtla gösterir⁹⁷. Ayrıca bu değer bize bu tortunun içine bulaşan seramik tozunda deniz kabuklarının olmadığını da ispatlamaktadır⁹⁸.

Atom Numarası ve Element Adı	%	Hata Oranı	
9 + F	0.068	0.061	Flor
11+Na ₂ O	0.904	0.045	Sodyum Dioksit
12+MgO	1.11	0.05	Magnezyum Oksit
13+Al ₂ O ₃	2.61	0.08	Alüminyum Oksit
14+SiO ₂	15.59	0.18	Silisyum Dioksit (silikon dioksit- silika)
15+P ₂ O ₅	18.28	0.19	Fosfor Pentoksit
16+SO ₃	0.957	0.048	Sulfur Trioxide
17+Cl	0.191	0.010	Klor
19+K ₂ O	0.472	0.024	Potasyum Oksit
20+CaO	33.25	0.24	Kalsiyum Oksit
22+TiO ₂	0.0497	0.0025	Titanyum Dioksit
23+V ₂ O ₅	0.0045	0.0009	Vanadyum Pentoksit
24+Cr ₂ O ₃	0.0065	0.0008	Krom Trioksit
25+MnO	0.0476	0.0024	Mangan Oksit
26+Fe ₂ O ₃	0.746	0.037	Demir Trioksit
27+Co ₃ O ₄	0.0033	0.0006	Cobalt Oksit
28+NiO	0.0055	0.0006	Nikel Oksit
29+CuO	0.0059	0.0006	Bakır Oksit
30+ZnO	0.0491	0.0025	Çinko Oksit
33+As ₂ O ₃	0.0573	0.0029	Arsenik Trioksit
34 SeO ₂	<2e	0.00038	Selenyum Dioksit
35+Br	0.0026	0.0003	Brom
37+Rb ₂ O	0.0041	0.0003	Rubidyum Oksit
38+SrO	0.147	0.007	Stransiyum Oksit

⁹⁷ Aydın vd. 2015: 207-220.

⁹⁸ Akyol vd. 2015: 31-35.

39+Y2O3	0.0015	0.0005	Itriyum Oksit
40+ZrO2	0.0087	0.0010	Zirkonyum Dioksit
42+MoO3	0.0035	0.0006	Molybdenum Trioksit
45 Rh2O3			Rhadium Oksit
47 Ag2O			Gümüş Oksit
48 CdO			Kadmiyum Oksit
53 I	<2e	0.0016	İyot
56+BaO	0.0170	0.0039	Boryum Oksit
SumLa..Lu	0.003	0.019	Lutesyum
74+WO3	0.0251	0.0014	Tungten Trioksit
77 IrO2			Iridiyum Oksit
78 PtO2	<2e	0.00061	Platin Oksit
82+PbO	0.0024	0.0009	Kursun Oksit
83 Bi2O3	<2e	0.00061	Bizmut Oksit
92 U3O8	<2e	0.00081	Triuranium Oksit
94 PuO2	<2e	0.0011	Plutonium Oksit
Light Elements	Noble Elements		Lanthanides
SumBe..F 0.068 0.061	78 PtO2 <2e	0.00061	58 CeO2 <2e 0.0023
9 F <2e 0.061	70 Yb2O3 <2e	0.00091	60 Nd2O3 <2e 0.0012

Tablo 1: Bir Nolu Örneğin XRF Analiz Sonuçları

3.3.1.2. ÖRNEK İKİNİN ANALİZ SONUÇLARI

İkinci analizimizden bahsedecek olursak; bu analiz örneğimiz yıkanmış seramikler arasında tespit edilmiş olup tortul miktarının gözle görülür şekilde çok olması sebebiyle analiz edilmesi gereken örnekler içerisinde dâhil edilmiştir. Bu örnek de ilk örnekten farklı olarak şunları söyleyebiliriz. SiO₂ değerinin %3.59 olması ve onunla birlikte toprak içerisinde yoğun miktarda görülmesi gereken Al₂O₃ değeriyle birlikte bu kadar düşük saptanması bu örneğin yıkanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Yani

su aslında örnekte olan toprak kirliliğini temizlemiş ve tortunun gerçek değerlerini ortaya çıkarmıştır.

Bu örneğin yıkanmış olmasına rağmen, ilk örneğimizde %33 olan kalsiyum oksit (CaO) oranı ikinci örnekte %50.07 oranında tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle yüzey kirliliğinden kurtulmuş olmamız tortunun gerçek karakterinin daha çok ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu da bize tortunun kalsiyum kökenli bir hammadde olduğunu güçlü bir şekilde göstermektedir. Bunun yanı sıra, sodyum dioksit ($\text{Na}_2\text{O} = \%,0,90$ dan $0,77$ 'ye) oranı örneğin yıkanmış olmasına rağmen çözülmenin çok az olduğunu da göstermektedir (Tablo 2). İkinci örneğin yıkanması ve ilk örneğe göre yüksek oranlarda CaO olması ve Na_2O tespit edilmesi tuza yatırılmış kemikli salamura bir yemeğe ait olabileceği kanısını güçlendirmektedir.

Fosfor pentoksit oranı %18.28'den %16.63'e düşmüş fakat yüzdelik türü hala bu salamura yemeğin balık olabileceği kanısını sağlar nitelikler vermektedir.

Atom Numarası ve Element Adı	%	Hata Oranı	
9+F	0.098	0.071	Flor
11+ Na_2O	0.773	0.038	Sodyum Dioksit
12+ MgO	0.962	0.048	Magnezyum Oksit
13+ Al_2O_3	0.703	0.035	Alüminyum Oksit
14+ SiO_2	3.58	0.09	Silisyum Dioksit (silikon dioksit- silika)
15+ P_2O_5	16.63	0.19	Fosfor Pentoksit
16+ SO_3	0.957	0.048	Sulfur Trioxide
17+Cl	0.191	0.010	Klor
19+ K_2O	0.472	0.024	Potasyum Oksit
20+CaO	50.07	0.25	Kalsiyum Oksit
22+ TiO_2	0.0497	0.0025	Titanyum Dioksit
23+ V_2O_5	0.0045	0.0009	Vanadyum Pentoksit
24+ Cr_2O_3	0.0065	0.0008	Krom Trioksit
25+MnO	0.0476	0.0024	Mangan Oksit
26+ Fe_2O_3	0.746	0.037	Demir Trioksit

27+Co3O4	0.0033	0.0006	Cobalt Oksit
28+NiO	0.0055	0.0006	Nikel Oksit
29+CuO	0.0059	0.0006	Bakır Oksit
30+ZnO	0.0491	0.0025	Çinko Oksit
33+As2O3	0.097	0.0021	Arsenik Trioksit
34 SeO2			Selenyum Dioksit
35+Br	0.0025	0.0003	Brom
37+Rb2O			Rubidyum Oksit
38+SrO			Stransiyum Oksit
39+Y2O3			İtriyum Oksit
40+ZrO2	< 2e	0.0013	Zirkonyum Dioksit
42+MoO3	0.00100	0.00049	Molybdenum Trioksit
45 Rh2O3	0.0024	0.0006	Rhadium Oksit
47 Ag2O	0.0017	0.0006	Gümüş Oksit
48 CdO	< 2e	0.0007	Kadminyum Oksit
53 I	<2e	0.0020	İyot
56+BaO	0.0133	0.0048	Boryum Oksit
SumLa..Lu	0.004	0.023	Lutesyum
74+WO3	0.0280	0.0016	Tungten Trioksit
77 IrO2	<2e	0.0007	İridiyum Oksit
82+PbO	<2e	0.0010	Kursun Oksit
83 Bi2O3			Bizmut Oksit
92 U3O8			Triuranium Oksit
94 PuO2	<2e	0.0015	Plutonium Oksit
Light Elements		Noble Elements	Lanthanides
SumBe..F 0.098 0.071		45 Rh2O3 0.0024 0.0006	60 Nd2O3 <2e 0.0012
9 F <2e 0.071		47 Ag2O 0.0017 0.0006	66 Dy2O3 <2e 0.0021
		77 IrO2 <2e 0.0007	

Tablo 2: İki Nolu Örneğin XRF Analiz Sonuçları

Örnek ikinin örnek bir ile örtüşen değerler verdiği, geniş kapsamlı olarak verdiğimiz şemalar üzerinden de anlaşılmaktadır. Oranlamalarda sadece yıkanmadan ötürü değişimler olmuş, tortunun cinsinden çok üstündeki kirliliği temizlemiştir, yani analizin karakterizasyonu belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

İki örnek üzerinde de aynı verileri elde edebilmiş olmak, tortular üzerinden kesin bilgiler edinmemizi sağlamıştır. Anlatmış olduğumuz tüm mineralojik değerlerin açıklamasıyla Geç Demir Çağına ait bir mutfakta salamura edilmiş bir yemeğin varlığı, bu yemeğin hammaddesinin salamura bir et türü olduğunu hatta bu et türünün de balık olabilmesi durumunu güçlendirmiş ve açığa kavuşturmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KIRŞEHİR KALE HÖYÜK DEPOLAMA KAPLARININ PLANKARELER GENELİ DAĞILIMI VE TAKALAR ARASI DEĞERLENDİRİLMESİ

4.1. B3 ANA KARELAJİ G3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

Bu alan BIII ana karelaajında açılan ilk plan karedir. Çalışmalarına 2009 yılı kazı sezonunda başlanmıştır. Açma genelinde ele geçen pithos ve küp verileri de bu yıla sınırlı kalmış, Açmanın hemen yanında bulunan camii çalışmaları güçleştirmiş sonraki sezonlarda çalışmaya olanak sağlamamıştır. Bu açma Caminin güney cephesine yaklaşık 10 m. uzaklıktadır, 10 x 10 m. lik bir alanda karotlar belirlenerek, çalışmalara başlanmıştır.

Açma genelinde depolama kapları daha çok Orta Çağ'a tarihlenen tabakadan gelmiştir. Geçiş tabakası olarak yorumlanan dolgu tabakasında ise veri az ve tahribat çok yoğundur.

Orta Çağ tabakası verileri 1 adet küp ağız parçası, 4 adet pithos ağız parçası ve 1 adet pithos dip parçalarından oluşmaktadır. Malzemeler daha çok – 98 cm ile -1. 25 m derinlikleri arasında ele geçmiş olup kaplar tip ve benzerlik yönleri bakımından birbirlerinden farklı formlardadırlar. İstatistiksel veriler arasında ise bunlar tip olarak farklı farklı seçilmiş ve değerlendirmeye bu sebeple dâhil edilmişlerdir. P61 olarak nitelendirildiğimiz kap bir pithos ağız parçasıdır (Kat. No: 12, Çizim No: P61). Form olarak dışa çekik düz ağızlı, boyun diğer örneklere oranla daha uzun ve hemen sonrasında düz inen bir omuz bağlantısı vardır. Kale Höyük pithosları arasında bu malzemeye benzer özellikler gösteren bir diğer pithos ağız parçası I3 ana karelaajında P49 olarak adlandırdığımız V. tabaka pithosudur.

P62 olarak adlandırılan pithos ağız parçası bir diğer örneğimizdir. Bu örnek dışa çekik düz ağızlı basık kısa boyunlu ve omuz üzerinde parmak bezeme ile yapılmış bir süsleme alanı ile kendini göstermektedir. Bu parça benzerlik bakımından tüm pithos ağız parçaları arasında formu ve farklı süsleme tekniği ile ayrılmaktadır. Fakat tip bire adını veren tam pithos olan P56 ile ağız formu olarak benzerlik göstermektedir.

P60 olarak isimlendirilen pithos ağız parçası ise dışa çekik düz ağızlı çekiç kafa formu çok kısa basık boyun ve omuz geçişi olan parçadır (Kat No: 14 Çizim No: P60). Tip benzerleri ise şu örneklerdir P49, P1, P13, P4b, P61 dir ve tip 2 genelinde yer almaktadır.

P84 pitos ağız parçası dışa çekik sivri ağızlı ve basık boyunlu bir profil vermektedir (Kat No: 15 Çizim No: P84). Bu profili ile de P46a G4B II. tabaka pithosu ve P10 I3 III. Tabaka pithoslarına form benzerliği açısından en yakın olanlarıdır diyebiliriz.

K59 isimli parça bir küp ağız parçasıdır. Dışa çekik düz ağız formu olup boyun kısmı mevcut değildir, direk omuza bağlanan ağız ile gövdeye doğru iniş yapmaktadır (Kat No: 59 Çizim No: K59). Küpler arasında bulunan hiçbir parça ile form bakımından benzer bir özellik ne yazık ki sergilememektedir.

P79 olarak adlandırılan parça bir pithos dip parçasıdır. Form olarak Düz dip formu ile yukarıya doğru dar bir şekilde uzanmaktadır (Kat No: 42 Çizim No: P79). P8 I3 III. Tabaka pithosu ve P32 I3 IV. Tabaka pithoslarıyla benzer formlar sergilemektedirler.

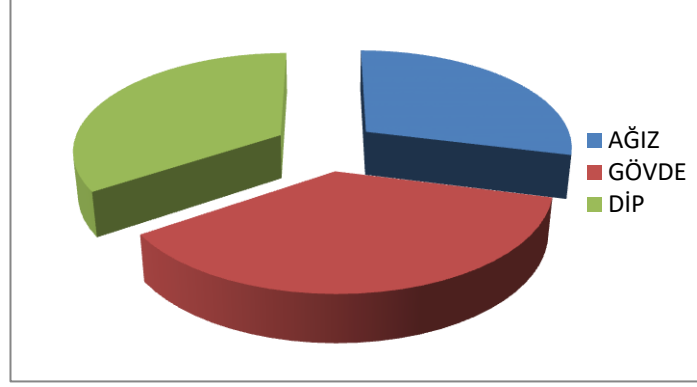
III. tabaka genel anlamda bol Helenistik Dönem malzemesinin geldiği tabakadır. Bu tabakada ise sadece bir parça çalışılmaya uygun görülmüştür. Eser pithos ağız parçasıdır P78 olarak adlandırılmıştır (Kat. No: 24, Çizim No:P78). Form olarak hafif dışa çekik ağız ile direk omuza bağlanarak düz bir hatla ilerlemektedir. Form olarak kesin bir benzeri ne yazık ki ele geçmemiştir.

Anlatılan tüm kaplar haricinde bu plan kareden toplamda 1.108 parça ele geçmiş olup bunların tümü istatistiksel veriler elde edilebilmek amacıyla sayılmış, ağız gövde dip olarak ayrılmış ve daha sonrasında tüm kontekst ile beraber fotoğraflanmış ve ayrıştırılmıştır (Levha 8 Resim 6).

4.1.1. DEĞERLENDİRME

G3 plan karesinde ele geçen toplam depolama kap parçası 1.108 adettir. Bu parçalardan çıkarılan istatistiksel sonuçlarda şunlara bakılmıştır. Toplam sayılarına, kil astar özelliklerine, hamur renk skalalarına, katkı tip ve miktarlarına, form benzerliklerine ve yakın coğrafyada ki diğer benzerleri incelenmiş araştırmalar bu hat üzerinden devam etmiştir.

Toplamda ele geçen parçaların 320 si ağız, 407'si gövde ve 381 tanesi ise dip parçalarından oluşmaktadır (Grafik 3). Malzemede bunu yapmaktaki amaç kontekst içerisinde yer alan diğer eserlerle olan oranlamalarını anlamak, açmanın daha çok hangi amaçlarla kullanıldığını, böylelikle mekânların bizlere ele geçen buluntularıyla beraber neleri gösterebileceğine ışık tutulmak istenmiştir.

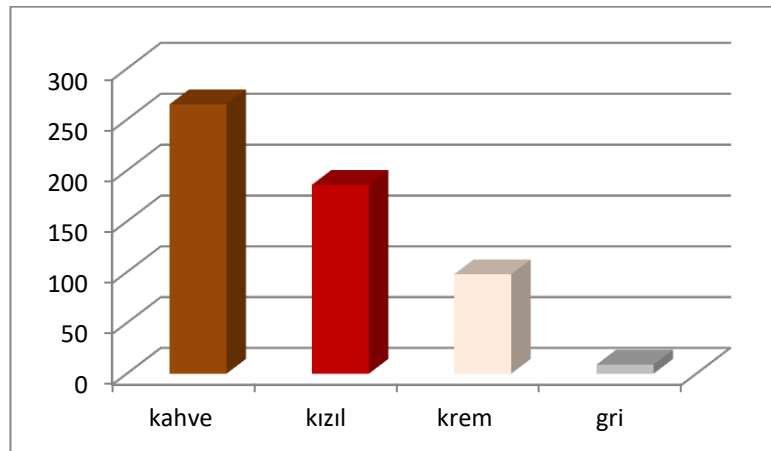

Grafik 3: G3 Plan karesi Depolama Kapları Profil Dağılımı

Plankare genelinde ele geçen ve çalışılan parçalardan, form özellikleri bakımından benzer parçalar varken, birbirlerinden tamamen farklı formlarda olan parçalar da vardır. Benzer parçalardan yapabileceğimiz çıkarımlara bakacak olursak, P61 olarak nitelendirildiğimiz kabı I3 ana karelajında bulunan bir diğer pithos ağız parçası olan P49 olarak adlandırdığımız V. tabaka eseri ile birbirlerine form bakımından çok benzemektedir. II. tabakadan ele geçen kap ile V. tabakadan ele geçen bu iki kap arasında ki derinlik farkı – 4.28 metre gibi bir aralık vermektedir. Birbirleriyle aralarında olan mesafenin bu derece yüksek olması iki kabı aynı tarihe verebilme gibi bir durumu ortadan kaldırmaktadır. Bu da depolama kaplarında zaman içerisinde aynı formları tekrar ederek kullanım görüldüğüne işaret etmektedir.

II. tabaka pithos ağız parçalarıyla III. tabaka Pithos ağız parçalarının da benzer özellikler sergiledikleri görülmüştür. Bu benzerliklerin tümü süreç içerisinde değişmeden devam etmiş ilerlemiştir kanısını bu bağlamda güçlendirmektedir.

Renk skalaları ile ilgili olarak daha çok devetüyü tonlarında üretimler olmuş bunun yanı sıra kırmızılar ve kahveler de görülmüştür (Grafik 4).

Grafik 4: G3 Plan Karesi Depolama Kapları Renk Tipleri

4.2. B3 ANA KARELAJI G4B PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

İlk defa 2012 yılında çalıştığımız G4 açması, G3 plankaresinin hemen doğusunda ve ona bitişik olarak 5x5 m. boyutlarında kazılmıştır⁹⁹. Bu alanda Helenistik devir tabakasına kadar inilmiş ve G3 plankaresinde 2009 yılındaki sondaj kazısında bulunan Helenistik zemin kaplaması ile bağlantılı olabilecek kerpiç yapı kalıntısının bir bölümü açığa çıkarılmıştır¹⁰⁰. 2017 yılında G4 plankaresinin doğu tarafında 4.5x7 m. boyutlarında yeni bir açma oluşturularak bu açmaya G4B adı verilmiştir.

Çalışmaları 2017 yılında başlayıp 2018 kazı sezonunda da devam ettirilmiş olan bu açmanın depolama kapları açma genelinde çok sayıda ele geçmiş fakat herhangi bir veri elde edemeyeceğimiz yıpranmış gövde parçalarının fazlalığı sebebi ile istatistiksel bir çalışma yapılamamıştır. Açma genelinde ele geçen tüm ağız ve dip parçaları çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu parçalar ise sadece 7 ağız parçasından ve 4 dip parçasından oluşmaktadır.

Tabakalanma da daha çok malzemeyi III. tabaka vermiştir. II. tabakadan 5 parça III. tabakadan ise 6 parça çalışılmıştır. 9 u pithos parçalarından 2 si ise küp parçalarından oluşmaktadır.

Çalışılan malzemeler den P43 olarak adlandırılan parça plankarenin II tabakasına aittir (Kat No: 10 Çizim No: P43). Dışa çekik üstten yuvarlak aşağı doğru keskin bir hat boyunca ilerleyen bir forma sahiptir. Ağızdan omza bağlanan dış bükey hattı ilerleyerek devam eder ve çok hafif bir genişleme göstererek de biter. Bu form la benzer özellikler gösteren P26, P86, , P3, P6, P7a, P37, P9 dur ve bu formlar tip 6 genelinde yer almaktadırlar.

Ele geçen bir diğer parça ise P46a olarak adlandırılan II. tabaka pithosudur (Kat No: 11 Çizim No: P46a). Bu pithos dışa çekik ağızlı yuvarlak bir şekilde sivriltilmiş dudak formuna sahiptir. Hemen omza bağlanmaktadır. Bu ağız parçasıyla benzer özellik gösteren başka bir parça mevcut değildir.

Yine II tabakadan gelen başka bir parça ise P2'dir. Dışa çekik ağızlı üstten yuvarlak bir hatla başlayan dudak aşağı doğru yatay inmektedir. Direk omza bağlanan bir ağız omuz geçişi mevcuttur (Kat No: 36 Çizim No: P2). Bu örnekte höyük plankarelerin genelinde benzer formlar çok fazla görülmüştür. P44 I3 VI. tabaka pithosu ile ağız gövde geçişi bakımından benzerlik gösterirken, P60 G3 III. tabaka pithosu ile de ağız formu bakımından benzerlikleri bulunmaktadır. Fakat bu pithoslar birbirleri arasında tam bir tip benzerliği oluşturmamaktadır.

II. tabakaya ait olan dip parçalarından P7 adlı pithos dip parçası, form bakımından düz dibi ile yukarı doğru kavis yaparken ilk yiv sırası kaidenin hemen

⁹⁹Adak Adıbelli 2014: 258; Adak Adıbelli 2016a: 86-87.

¹⁰⁰ Adak Adıbelli 2014: 260.

üzerinde olup sonrasında yukarı doğru dış bükey bir şekilde devam etmektedir (Kat No: 43 Çizim No: P7). P25 H4 plankeresinin III. tabaka pithosu ile kaide sonrasında hemen başlayan yiv sırası ve duruşu bakımından benzer özellikleri vardır, fakat kaide yükseltisi bu örneğe oranla daha diktir.

III. tabakaya ait olan eserlerden bahsedecek olursak, P3 bu tabakanın eserlerinden biridir. Form olarak, dışa çekik yuvarlatılmış ağız formu, ağzın altında minik bir çıkıntı ile basık, kısa boyuna bağlanmakta ve oradan da omuza bağlanarak hafif bir kavisle yatay bir şekilde inmektedir (Kat No: 37 Çizim No: P3). Kendisiyle aynı plankareden olan P6 ile ağız dönüşleri ve gövde bağlantıları yuvarlak hatları ile benzer özellikler göstermektedir.

Açmanın III. takasından ele geçen bir diğer depolama kap parçası P4; düz kaideli, kaideden yükselirken yuvarlak hatlı ve yukarı doğru hafif yatay çıkışlı form gösteren örnektir (Kat No: 53 Çizim No: P4). Bu parçayla benzer özellikler gösteren eserler kazılar sonucu çok miktarda ele geçmiştir. G4B açmasının bir diğer örneği olan P9 ile form bakımından benzer özellikler göstermektedirler. Bunun haricinde diğer açmalardan, H3 II tabakasından ele geçen P41, H4 III. tabakasından ele geçen P13 - P20 - P21 ve J3 V. tabakasından ele geçen P50 örneğiyle form bakımından benzerlikler göstermektedirler.

III tabakadan ele geçen bir diğer örnek ise, K8 olarak isimlendirilen küp ağız parçasıdır. Bu parça diğer tüm anlatılan pithoslarda ve küplerde olduğu gibi dışa çekik bir ağız formuna sahiptir (Kat No: 82 Çizim No: K8). Kısa ve basık olan boyun ve hemen sonrasında başlayan omuz ile kap son bulmaktadır. Benzer özellikler sergileyen formlardan bahsedecek olur isek, I3 açması IV tabaka duvar kaldırmadan gelen K3 örneğini verebiliriz ve yine I3 açması V. tabaka başlangıcına ait olan K2 adlı eserle de benzer form özellikleri göstermektedirler.

Ele geçen malzemelerin daha çok III. tabakadan gelmiş olması diğer plankarelerle ortak özellik gösterir niteliktedir. Kale Höyük'te yapılan kazı çalışmalarında depolama alanları ve parça sayılarıyla ilgili veriler bizlere hep III. tabakayı göstermektedir.

4.2.1. DEĞERLENDİRME

Plankare genelinde ele geçen depolama amaçlı kullanılan kap parça sayısı toplam 965 adettir, bunların en büyük çoğunluğu ise tanımsız gövde parçalarına aittir. Bu parçaların tanım ve tasnifleri, çizimleri, renk skalaları daha çok yukarıda bahsettiğimiz gibi ele geçen ağız ve dip parçaları üzerinden yapılmıştır.

P2 eseri P44 - I3 VI. tabaka pithosu ile P60 - G3 III. tabaka pithoslarının formlarının benzer olmaları durumu, bize yine çağlar boyunca Kale Höyük insanının depolama alanlarında kullanılan kap formlarında değişiklikten çok kendilerinden önceki dönemlerde sağlanan depolama alanlarından etkilenip kendi depolama alanlarını oluşturduklarını gösterir nitelikler sunmaktadır.

III. takasından ele geçen depolama kap parçası ile P4 ile G4B açmasının bir diğer örneği olan P9, H3 II tabakasından ele geçen P41, H4 III. tabakasından ele geçen P13 - P20 - P21 ve J3 V. tabakasından ele geçen P50 örnekleri duruş ve geçişler bakımından benzerlikler göstermektedirler. Bu benzerlik durumunun yanı sıra istatistiksel olarak çalışılan örnekler arasında da benzer formlar görülmüştür. Şöyle ki parçaların Kale Höyük açmalarının hemen hemen her plankaresinde ve her tabakasinda görülüyor olması, bizleri şu düşüncelere yöneltmiştir. Dipler hep aynı mı kaldı yâda düz dipli bu form daha mı çok tercih edildi. Bunun için şu söylenebilir ki kullanım ve sağlamlık açısından diğer formlardan daha önde bir kullanım göstermektedir. Çünkü kabının oturtulması gereken alanda herhangi bir desteğe yâda başka bir dayanağa gerek kalmadan düz zemin üzerinde durabilmelerini kolaylaştırıcı bir nitelikler sunmaktadır.

Tüm bu benzer özellikleri gösteren pithos ve küp parçalarının arasında diğerlerinden farklı olarak, P46a II. tabaka pithos ağız parçası form ve diğer özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, dönem içerisinde kullanılan depolama kapları arasında ayrı tutulması gereken örneklerdendir.

4.3. B3 ANA KARELAJI H3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

G3 plankaresinin güneyinde yer alan açmanın sınırları, doğu-batı kenarları 10 m. güney kuzey kenarları araba yolu bırakıldığı için 9 m. olarak belirlenmiş çalışmalara başlanmıştır. Bu açma en yoğun pithos grubunun çıktığı açmamızdır. Kapların bazılarında depolama amaçlı kullanımların yanı sıra, ocak olarak da kullanım göstermektedirler.

İlk parça P34, batı kesite 2,75 m kuzey kesite 3,00 m mesafede -0,98 m derinlikte çıkmıştır. Bu pithos II. kültür tabakasına aittir. Aynı zamanda pithos parçasının çevresinde cam bilezik parçası, demir ve bronz parçaları ve tessera parçası tespit edilmiştir. Kireç ve mika katkılıdır. Form özelliği bakımından anlatacak olur isek Ağız dışı çekik düz bir hatla inerken hemen ağız bitiminde görülen çentik şeklinde bir çıkıntı ile bu alana parmak baskı ile bezeme alanı oluşturulmuştur. Yine düz bir hatla boyun vermeden direk omza bağlanmaktadır. Kendi dönemi içerisinde bulunan diğer pithos örneklerinden bu özelliği ile ayrılmaktadır (Kat No: 9 Çizim No: P34).

Bu tabakaya ait olan ikinci pithos; açmanın güney kesitine 2,30 m doğu kesitine 2,10 m mesafede bulunmuş olup gövde çapı 0,8 m ve cidarı 1 cm olarak ölçülmüştür.

Katkı ve renk olarak yukarıda anlatılan pithosla aynı özelliklere sahiptir. Bu pithosun yanından açığa çıkarılan ocak ile beraber bir kontekst oluşturmaktadır. Pithosun etrafından demir cürüflarının çıkması bu durumu kanıtlamaktadır (Levha 10, Resim 8-9) . Pithos burada işlik yanı soğutma amaçlı kullanılmış olup depolama amaçlı kullanılan pithos olmaması özelliği ile ayrılmıştır. Ele geçen parçalar leteratüre yoğun tahribatı nedeniyle ne yazık ki dâhil edilememiştir. Gözlemlenebilen form özelliğinde ise höyük depolama kaplarının form olarak benzerlerindedir diyebiliriz.

Plankarenin güneybatı köşesinde II. tabakada ortaya çıkarılan pithos P95, güney kesite 2,5m, batı kesite 1,3 m mesafede, -1,27 m derinliktedir. Kabın üzerine taşlar yıkılmış ve büyük oranda tahrip olmuştur. Pithosun iç kısmında yoğun kireç kalıntılarına rastlanılmıştır. Bu kireç olasılıkla içindeki maddeyi korumaya yönelik yalıtım amacıyla yapılmıştır. Bu da bizlere depolama amacıyla kullanıldığını kanıtlamaktadır. Tamamen parçalara ayrılmış, alan içerisine dağınık bir şekilde ele geçmiştir. Konservasyon işlemlerinden sonra eksik parçalarının olmadığını ve tam bir pithos profili çizdiği gözlemlenmiştir. Derin yivlerle sarılan kap omuzda dalga bezemelere ve alacalı gri bir renge sahiptir. Kil yapısında çok yoğun, iri taneli kireç katkı mevcuttur. Dip kodu ise -1.99 m derinliğindedir. Form özellikleri bakımından ele alacak olur isek, dışa çekik sivri ağızlı, boyun kısa ve basık, dışbükey inişli gövde bağlantısı, karından dibe doğru içbükey kavisle düz dibe bağlantı yaparak inmektedir. Açmalar genelinde ele geçen pithos örneklerinden bu form özellikleri bakımından ayrılmaktadır. Yapılan tüm araştırmalar sonucunda sadece P21, P50. pithos parçaları ile tip olarak benzemektedirler.(Kat No: 6 Çizim No: P95).

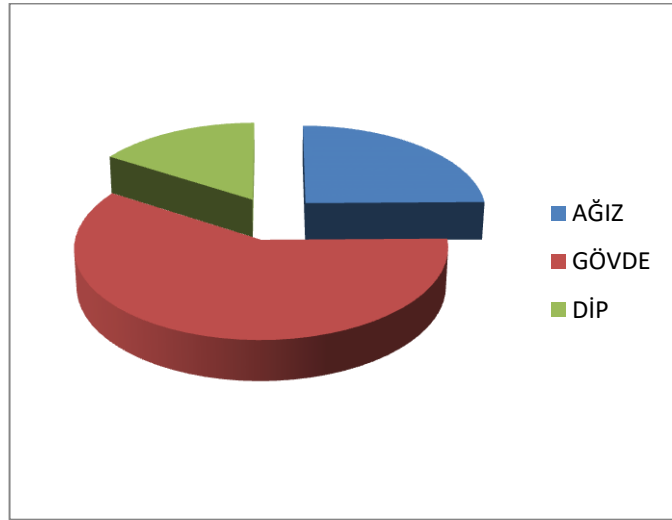
P56, açmanın güney duvarına 2,30 m doğu kesite 3,70 m uzaklıkta yer almaktadır. III. tabakaya ait olan pithosun ağız çapı 0,45 m olup ağız kısmı derinliği - 2,80 m dir. Çevresinde yaklaşık 10 cm lik gri bir toprak hattı etrafında çepeçevre görülmektedir. Buda bize bir çukur açılıp, içine konumlandırıldığını göstermektedir. Kendinden önceki tabakanın duvarını ciddi anlamda tahrip etmiştir. Çevresinde birçok buluntu çıkmıştır bunlar; ağırlıklar, nazar boncukları, kemikler, pişirme kap parçaları gibi eserlerdir. Pithosun içerisinden ise seramik parçaları ve başka depolama kaplarına ait parçalarda çıkmıştır. Açmadan kaldırılma yani dip seviyesi -4,01 dir. (1,21 m pithosun uzunluğu) Kaldırılma sırasında ise pithosun dibine doğru kerpiçlerin yerleştirildiği yoğun miktarda taş ile desteklendiği görülmektedir. Yedi yive sahip olan bu pithos renk olarak kırmızı bir renge sahiptir, kil katkısı ise yoğun kireç ve kum orta irilikte olup kilde patlamalar vardır. Form bakımından ağız dışa doğru çekik düz profil vermekte, ve hemen omuza bağlanmaktadır. Dış bükey kavisle şişkin karna bağlanan gövde yapısı ve iç bükey bir hatla düz dip ile bitmektedir (Kat No: 1 Çizim No: P56). Benzer profilleri ise şöyledir, Ağız duruşu bakımından, P57 I4 III. tabaka tam profil veren pithos ile P62, G3 II. tabaka pithos ağız parçası ile ve açmalar genelinde ortaya çıkan ve yoğunluklarının çok olması sebebi ile istatistiksel olarak değerlendirilen kapların ağız formlarıyla benzer özellikler sergilemektedirler.

Bulunan bir diğler eser ise k p dip parçasıdır. II. tabakaya ait olan bu eser K1, Profil bakımından düz kaideli olup yukarı doğru yatay bir aı ile yükselmektedir (Katalog No: 88 izim No: K1). Eser form bakımından K40 ve K33 ile benzerlikleri dikkat çekmektedir.

Ayrıca H3 açmasında çok sayıda Pithos ele geçmiş bunların istatistiksel verileri aşağıdaki grafiklerde verilmiştir yoğun pithos ve küp buluntusunun olduğu açmadır.

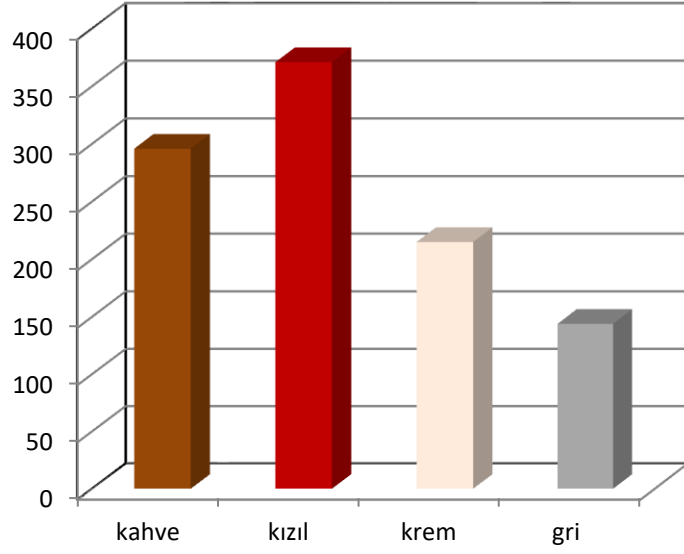
4.3.1. DEĞERLENDİRME

2012 kazı sezonunda açılan H3 açmasında toplamda 2.368 adet pithos parçası ele geçmiştir. Yoğunluk olarak en fazla pithos parçasının çıktığı plan karedir. Bunlardan 587'si ağız parçası, 1.403'  gövde parçası, 378'i ise dip parçasından oluşmaktadır. (Grafik 5)

Grafik 5: H3 Plan karesi Depolama Kapları Profil Dağılımı

Söz konusu bu pithosların renk skalası ise; 296 parçası kahve, 371 parçası kıızıl, 215 parçası krem ve 144 parçası ise gri renklidir. (Grafik 6)

Grafik 6: H3 Plankaresi Depolama Kapları Renk Tipleri

Pithos gövde parçalarının hemen hemen hepsinde yatay yivler bulunmaktadır. Sadece II. tabakada -1,27 m derinlikte çıkmaya başlayıp dip kısmı -1,99 m derinlikte sona eren eserin omuz kısmında dalga bezek bulunur.

H3 plankaresinde çıkan pithos ve pithos parçalarında genel olarak yoğun bir şekilde kireç katkısı tespit edilmiştir. Bu yoğunluğu sırasıyla mika, kum ve saman takip etmektedir.

İlk pithos parçası P34 olarak adlandırılmış ve II. kültür tabakasından ele geçmiştir. Yapılan tüm araştırmalar sonucunda merkezler dışında da bir örneğine rastlanamamış olması bizlere unik eser olabileceği konusunda kanılar vermiştir.

Tam olarak ele geçen iki pithosla alakalı olarak şunları söylemek mümkündür. Form ve yapı olarak birbirlerinden tamamen farklılardır. II. tabaka pithosu unik bir eserken III. tabaka pithosu ile benzer özellikler gösteren kap ağız parçalarından biri V tabaka ya aittir. Tabi bu çıkarımı bir eser üzerinden yapmak doğru olmayacağı için genel değerlendirmeler tezimizin sonuç kısmında tüm hatlarıyla beraber tekrardan ele alınacaktır.

Kendi grupları içerisinde örneklemelerle anlatılan bu depolama kaplarının yakın merkezlerde bir benzerlerinin olmayışları acaba yerel bir üretim mi söz konusudur gibi çıkarımları akıllara getirmektedir. Kendi içlerindeki benzerliklerinin tabakalar arasında da değişmiyor olması bakımından, çağlar boyunca sağlana bilinen bu yerel üretim ihtimalini güçlendiren sonuçlardan biri olması özelliği ile de depolama kaplarının üretim merkezlerini, eserler ve karşılaştırmalar çoğaldıkça netlik kazandırılmış olacaktır.

4.4. B3 ANA KARELAJI H4 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

2013 kazı sezonunda açılan H4 plan karesi höyüğün güney yamacında yer alan plankarelerinden biridir. 10x10 ölçülerinde açılmış olan bu alan, çalışmalarını yürüttüğümüz diğer alanlarla benzer yöntemler kullanılarak açılmış ve tabakalanma ayrımı yapılmıştır.

Ele geçen ilk bulgu II. kültür tabakasına ait olup plankarenin güneybatı köşesine yakın mesafede tespit edilmiştir. Bu pithos -0,30 m seviyede başlayıp -0,7 m seviyede son bulmuştur. Pithos ocak olarak kullanıldığından şimdiye kadar ele geçen pithoslardan farklıdır. Pithosun ağız ve dip kısmı kırılarak sadece gövde kısmı alınmış ocak olarak kullanılmıştır. Şöyle ki bu gövdenin batı kısmına 10 cm çapında hülle (havalandırma borusu) konularak pithosun ocak olarak kullanımı bu şekilde sağlamıştır (Levha 9 Resim 7 Çizim 2). Pithosun dış kısmı kırmızı renkte olup iç kısmında ve hamurunda yanıklar olduğundan bu kısımlar alacalı renktedir. Kullanılan gövde üzerinde yivler vardır. Kil yapısında sadece kum olduğu gözlemlenmiştir.

II. tabakada ortaya çıkarılan bir diğer pithos kuzey kesite 2,2 m mesafede batı kesite bitişik halde, -0,95 m seviyede bulunmuştur. Bu pithosa bitişik 3 adet daha ocağa rastlanılmıştır. Yukarıda bahsedilen pithos işlik olarak kullanılmış olup söz konusu ocaklarla birlikte bir kontekst oluşturmuştur. Ocakların etrafından ele geçen metal cürufları ile de bu kalıntıların işlik olarak kullanıldığı orta çıkmıştır. Pithos, yukarıda bahsettiğimiz pithosla aynı renk ve kil yapısına sahip olup sadece yiv özelliği bakımından farklılıklar göstermektedir. Bu pithosta yivler üzerine parmak baskı yapılmıştır (Levha 10 Resim 8-9).

III. tabakaya ait P97 olarak adlandırılan açmanın orta kısmında yer alan pithos; -0,95 m seviyede ortaya çıkarılmıştır. Bu pithosun ağız ve dip kısımları ele geçmiş olup gövde kısmı mevcut değildir. Pithosta herhangi bir yanık izine rastlanılmamıştır. Depolama amaçlı kullanıldığı düşünülmektedir. Açma genelinde yapılan kazı çalışmalarında bu pithosun gövde parçalarına rastlanılmamıştır. Bu durum akıllarda II. tabaka da ocak olarak kullanım gören pithos gövde parçalarına bizleri sevk etmiş ve yapılan karşılaştırmalarda pithoslar arasında form benzerliklerinin olduğu saptanmıştır. Pithos; -1,07 m seviyede başlayıp -1,80 m seviyede son bulmuştur. Form olarak ağız dışı çekik, sivri dudakla hemen omuza bağlanıp gövdeye doğru uzamaktadır. Gövde parçaları mevcut değil düz keskin hatla gövdeye doğru yükselen bir forma sahiptir (Kat No: 7 Çizim No:P97). Tip 6 arasında yer almaktadır.

Açmanın III. tabakasına ait olan ilk tam profil veren pithos P83 olarak nitelendirilen pithosdur. Kuzey kesite 3,00 m mesafede, batı kesite bitişik şekilde, -2,55 m derinlikte ortaya çıkarılmıştır. Batı kesite bitişik olarak çıkarıldığından pithos çatlak yerlerinden alınarak buluntularımız içerisine alınmıştır. Pithos çevresinden bol miktarda kerpiç, kireç ve sıva çıkmıştır. Bu da pithos çevresinde herhangi bir mimari kalıntının

olduğunu göstermektedir. Bu kalıntılardan yola çıkarak pithosun bir mekân içerisinde yer alabileceğini düşünebiliriz. Pithos içerisinde bu pithosa ait ağız ve gövde parçaları ele geçmiştir. Kil özelliği olarak; çok-ince kumlu, az-ince kireç katkılı, çok miktarda çok ince samanlı, çok miktarda çok ince mikalı, yüzeyde ise ıslak sıvazlama tekniği ile düzeltme vardır. Hamur ve astar rengi kıızıdır. Pişme derecesi iyi düzeydedir. Form bakımından dışa çekik, düz bir hat boyunca ilerleyen dudak kenarıyla direk omuza ardından gövdeye, dışbükey bir kavis yapmaktadır. Kavis yapan gövde ise düz dibe bağlanmaktadır. Toplamda belirlenebilen 7 yivi vardır (Kat No: 5 Çizim No: P83). G4B III. tabaka pithoslarından P3 pithos ağız parçası ile ağız formları bakımından benzer özellikler göstermektedirler. Tip 6 bu pithos üzerinden şekillenmiştir.

Küp tiplerinden bahsedecek olur isek bunlar K18 – K12 – K9'dan oluşmaktadır. Eserler duruş ve uzanış bakımından birbirleriyle aynı dönüşü gösterirken ağız formları bakımından tamamen farklılardır.

Plankarede ele geçen kaideler düz dip formunda olup sadece P24 te yükseltilmiş tok hamurlu önce iç bükey sonrasında dış bükey şekilde kavis yaparak kaideyi oluşturmaktadır. Bu yönü ile de ardıllarından farklı bir forma sahiptir.

H4 plankaresi genelinde toplamda 22 parça kataloglandırılarak, çalışılmıştır. Bunların birçoğu benzer form özelliklerini verebilmek amacı ile tez çalışması içerisine dâhil edilmiştir.

4.4.1. DEĞERLENDİRME

Toplamda ele geçen parça sayısı 1.865 adettir. Bunlardan 22 âdeti tam anlamıyla tanımlanmıştır. Benzer özellikler gösteren depolama kapları karşılaştırmalar yapabilmek amacıyla kataloglandırma çalışmaları içerisine dâhil edilmiştir.

H4 plan karesinde ele geçen depolama kaplarının diğer açmalardan farkı ele geçen 1 örneğin ocak olarak, 1 örneğin ise işlik yanı olarak kullanılması olmuştur. II. tabakada ortaya çıkan ocak olarak kullanılan bu pithosun bir özelliği de havalandırma borusunun olmasıdır. Bir diğer pithos ise ocaklar çevresinde çıkan diğer ocaklarla birlikte kontekst oluşturup işlik konumundadır. Ocak olarak kullanım gören pithos parçalarının ağız ve dip kısımları kırılıp sadece gövde kısmının kullanılması durumu hâkim olmuştur. III. tabaka pithosu olan P97 örneğinin sadece dip ve ağız kısımlarının ele geçmiş olması ve form benzerliği açısından ocak ve işlik yanında kullanılan pithos parçalarıyla birbirlerine benzer olmaları höyüğün tabakaları arasında şöyle bir durum yaratmıştır. III. tabaka da depolama amaçlı kullanılan pithoslar II. tabaka da tekrar bir kullanım görmüş fakat depolama olarak değil de başka amaçlar dâhilinde kullanılmıştır. Burada şunu söylemek mümkündür, bu tarz bir kullanım şekli Kale Höyük'te ocakların

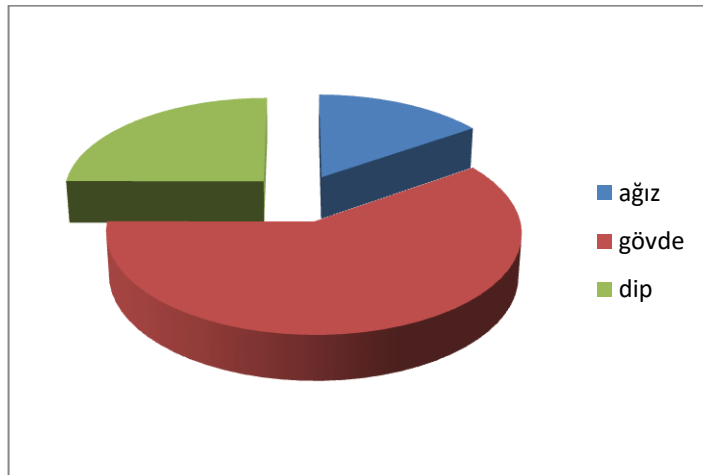
tarihlendiği dönem içerisinde yaşayan insan topluluklarının ekonomik olarak bu dönemde sıkıntılı olduklarını söyleyebilmek mümkün olacaktır.

III. tabakada tespit edilen depolama kapları tamamen depolama amaçlı kullanıldığı ve bu pithosların da diğer plan karelerde olduğu gibi çukur içerisine yerleştirildiği, yapmış olduğumuz araştırmalar sonucunda tespit edilmiştir. Pithoslar renk ve form olarak birbirine çok yakındır. Sadece III. tabakada plan karenin güney bölümünde -4,16 m seviyede ortaya çıkarılan pithosta dip kısmının asimetrik oluşu ve hafif yükseltilmiş kaideli olması yönünden diğer pithoslardan ayrılmaktadır.

Tam olarak ele geçen kap tipleri hakkında duruş ve uzanış bakımından benzediklerini söylemek mümkündür. Fakat ağız formları birbirlerinden farklı formlarda yapılmışlardır. Daha çok düz diplerin tercih edilmiş olduğunu bu plankarede de görmekteyiz. Buda diğer plankarelerde üzerinde durduğumuz rahat konumlandırabilme durumdan kaynaklanmaktadır.

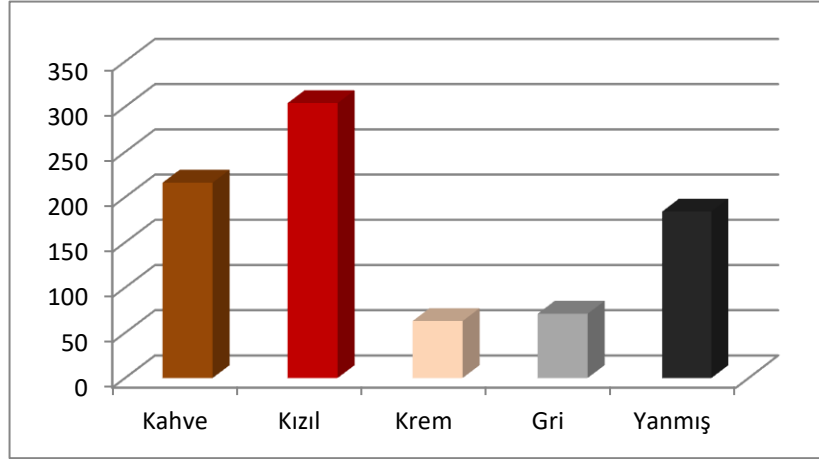
Tüm bu bağlamda depolama kapları bu plankare genelinde de aynı şekilde devam eden şablon ile ilerlemektedir. Yani birbirlerinden farklı olan kaplar birbirlerine benzer özellikler gösteren kaplara oran la daha azdır. Bu değerlendirmeden yola çıkararak, önceden anlatımını yapmış olduğumuz plankareleri de göz önünde tutarak, tabakalar değişse dahi pithos formlarının benzer özellikler gösteriyor olması depolama kaplarının sınıflandırmalarında malzemenin katkı ve kil özellikleri değişse de form özelliklerinin değişmeden devam ettiğini göstermektedir.

Kapların profil dağılımı; 1.113 gövde, 287 ağız ve 465 dip olmak üzere toplam 1.865 parçadan oluşmaktadır (Grafik 7).

Grafik 7: H4 Plan karesi Depolama Kapları Profil Dağılımı

Pithosların renk tipleri ise; 216 kahve, 304 kızıl, 63 krem, 71 gri ve 184parçası ise yanık pithos parçalarından oluşmaktadır (Grafik 8).

Grafik 8: H4 Plan karesi Depolama Kapları Renk Tipleri

4.5. B3 ANA KARELAJI I3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

2012 kazı sezonunda açılan I3 açması höyüğün güney yamacında yer almaktadır. Bu açma tabakalanma bakımından höyüğün katman farkını en iyi veren plankaresidir. Çünkü bu alanda kazılar 2012 yılından beri süre gelmekte olup yapılan çalışmalar neticesinde I, II, III, IV ve V. tabakalara kadar veriler elde edilmiştir. Yani höyük üzerinde -12/13 metrelere kadar bu plankarede inilmiştir. Geç Demir Çağ tabakası bu açma genelinde görülmeye başlanmıştır. Diğer çalışma alanlarında farklı olarak V. kültür katmanına kadar inilmesi bizlere Kale Höyük depolama kaplarının bu tabaka genelinde nasıl bir hat çizdiğini gösterir niteliktedir.

Toplamda ele geçen parça sayısı 1.514 adettir, parçalar üzerinden daha çok V. tabaka malzemeleri seçilmiştir. Tabaka genelinde ele geçen malzemenin türü depolama alanları nitelikleri ve istatistiksel verileriyle bir hat boyunca ilerleyen depolama kapları, höyük kronolojisini aydınlayabilecek olanağı bu plankarenin malzemelerinin diğer tüm plankareler ile karşılaştırılmaları sonucunda kesin olarak açıklamıştır.

Kataloglandırılan eserler arasında V. tabakadan 26 parça, IV. Ve III. tabakalardan ise birer parça ele alınmıştır.

İlk parça III. takadan ele geçmiştir. P8, parçası bir pithos dip parçasıdır. Form olarak düz dip formu ile yukarıya doğru dar uzanmaktadır (Kat No: 52 Çizim No: P8). P79 G3 II. Tabaka pithosu ve P32 I3 IV. Tabaka pithoslarıyla benzer formlar sergilemektedirler. Tip 5 içerisinde yer alan formlardandır.

IV. tabakada değerlendirdiğimiz P44 parçası form bakımından dışa çekik yuvarlatılmış ağız yapısıyla düz bir hatla direk omuza bağlanmaktadır. Tabakadan ele geçmiş diğer parçalar arasında ki en geniş çap bu ağız parçasına aittir (Kat No: 27 Çizim No: P44). Form benzerliği açasından herhangi bir benzeri mevcut değildir.

P54, form olarak hafif dışa çekik dudak kenarıyla ağız duruşu çok açık verilmiş ve hemen sonrasında genişleyen omuz gövde geçişi vardır. Tek sıra yiv sarmalı mevcuttur. Tabaka içerisinde benzeri olmayan bir duruş sergilemektedir (Kat No: 30 Çizim No: P54).

P45, ise Dışa çekik ağızlı üstten yuvarlak dudaklı ve sonrasında içe doğru düz bir şekilde iniş yaparak kısa bir çizgi hattı ile boyuna oradan da çıkıntı şeklinde verilen omuzlara inip son bulmaktadır. Parçanın herhangi bir benzeri tespit edilememiştir (Kat No: 31 Çizim No: P45).

P36 ve P11a olarak adlandırılan bu pithos ağız parçalarının da benzer form özellikleri gösterebilecek eser karşılaştırmalarının olmadığı örneklerdendir (Kat No: 32 Çizim No: P36).

V. tabakada yer alan bir diğer gurup dip parçalarıdır bunlar arasında yer alan P12, Düz kaideli yukarı doğru daralarak uzanan bir parçadır. Bu parçanın içinde bulunan tortul miktarının gözle görülür şekilde çok olması sebebiyle analiz edilmesi gereken örnekler içerisine dâhil edilmiştir. Analizler arasında ki 2. örnektir (Kat No: 58 Çizim No: P12). P20 H4 III. tabakada yer alan pithos dip parçasıyla benzer form özelliklerine sahiptir.

V. tabaka da yer alan ve pithoslara oran la daha geniş bir yer kaplayan küplerden bahsedecek olursak, 15 ağız ve 3 küp parçasından oluşmaktadır.

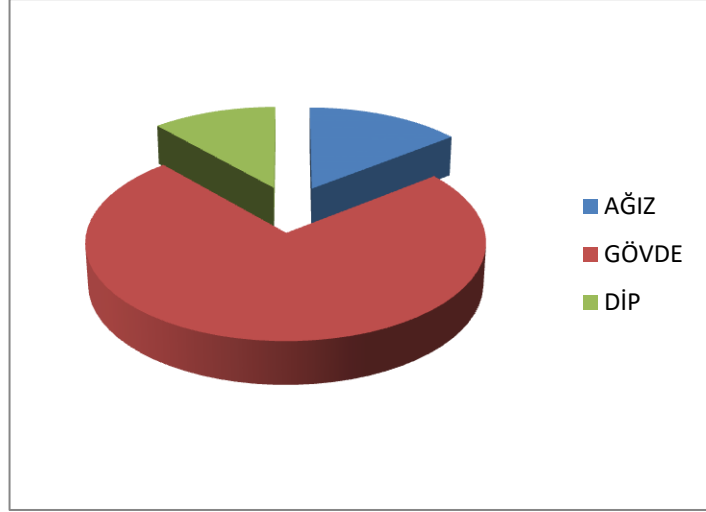
Parçalar arasında K80, dip parçası Analizi yaptırılan örnek 1 küp dip parçası, bu parça düz kaideli olup karna doğru dış bükey bir acıyla çıkararak şişkin karna bağlanmaktadır (Kat No: 94 Çizim No: K80). Benzer form özelliklerine sahip başka parçalarda bulunmaktadır. K53 J3 III. tabakası küp dip gövde geçişi tip bakımından benzemektedirler.

Küpler arasında yer alan, K74, K71, K68, K65, K64, K48, ağız parçaları farklı formlarda olup bu plankarenin V. tabaka sına aitlerdir. Genel olarak hepsinin dışa çekik ağızlı vardır fakat ağız dönüşleri omuza bağlantıları farklı tip özelliklerini göstermektedirler.

Açma genelinde yapılan çalışmalar da depolama kapları üzerinde ve alan dışında kaplara ait olabilecek herhangi bir kapak yâda kulp parçası ele geçmemiştir.

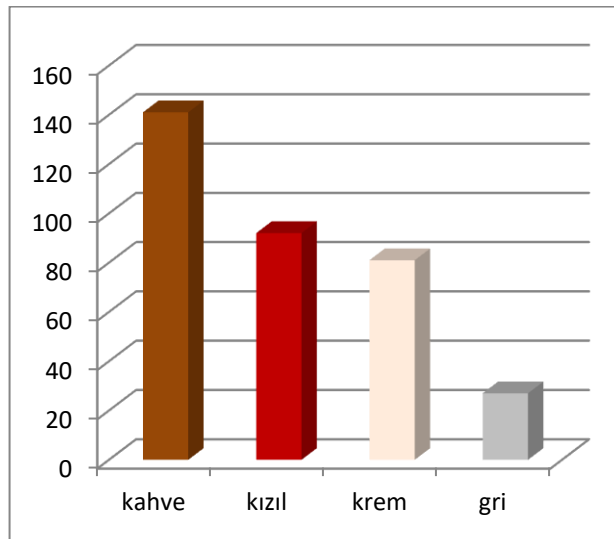
4.5.1. DEĞERLENDİRME

Kazı sezonları geneli I3 plankaresinde yapılan çalışmalar sonucu toplam 1.514 adet depolama kap parçası ele geçmiştir. Ele geçen kapların 194'ü ağız, 997'si gövde ve 155'i de dip parçasıdır (Grafik 9).

Grafik 9: I3 Plankaresi Depolama Kapları Profil Dağılımı

Bunların renk dağılımı Grafik 4'de görüldüğü gibi 14'i kahve tonlarını, 92 kırmızı, 81 krem ve 27'si ise gri renk tonlarından oluşan bir renk skalasını göstermektedir (Grafik 10).

Grafik 10: I3 Plankaresi Depolama Kapları Renk Tipleri

Kapların tamamına yakın bölümü V. tabaka olan Geç Demir Çağ'a tarihlendirilmektedir. Diğer bölümü de çeşitli katmanlardan ortaya çıkarılmış olup tam bir profil oluşturmayan gövde parçalarından oluşmaktadır. Pithosların büyük kısmında yiv bezeme kullanılmıştır. Ayrıca pithoslar Kale Höyük'te çıkan diğer pithoslar gibi depolama amacıyla çukur açılarak çukur içerisine yerleştirilmiştir. Açılan bu pithos çukurları kendinden önce gelen tabakanın kalıntılarına zarar vermiştir.

Daha düz dipli formların kullanılması, kaplar içerisinde değişmeyen özelliklerinden biri olduğunu bu kültür katmanında da göstermiştir. Kale höyük insanı depolama alanlarında konumlandırma ve kullanım bakımından daha rahat olması sebebiyle dip kısmında böyle bir tercihe gittiklerini bizlere göstermektedir.

Tabakada ele geçen sadece iki örnek üzerinden diğer katmanlarda benzer özellikler sergileyen bir karşılaştırma elde edilmiştir

Tüm bu sonuçlar neticesinde plankarenin genelinde farklı formların görülüyor olması diğer açmadanlar farklı bir değerlendirme sunmaktadır. Benzer örnekler bu plankarede farklı olanlardan daha az veri vermektedir. Yani Kale höyük depolama kaplarında diğer açmalardan gelen verilerle benzeşme bakımından da farklılıklar sunuyor olması, acaba Kale Höyük insanı hep aynı formlarını kullandı düşüncesini II. III. IV tabakalardan gelen eserler arasında söylemek daha mümkün bir nitelik göstermektedir.

Açmanın bir diğer özelliği ise yapılan analizler sonucunda belirlenen verilerin de araştırılacak olması kısmıdır. Burada I3 plankaresinde ele geçen iki depolama kabının içinde neler vardı ve neler kullanıldı gibi sorularımıza ışık tutması önemli bir noktayı bizlere gösterecektir.

4.6. B3 ANA KARELAJI I4 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

2013 kazı sezonunda höyüğün güneydoğu yamacında yer alan I4 plan karesi kuzey-güney 8,5 m. doğu-batı 9m. Ölçülerinde açılmıştır. Açma yamaçta yer aldığı için teraslara bölünerek kazı çalışmaları başlatılmıştır.

Plan kare genelinde ele geçen kap sayısı toplamda 1.317 adettir. Çoğunluğu bu çalışma alanında da tanımsız gövde parçaları oluşturmaktadır. Katalog içerisine açma genelinde 1 tam pithos, 2 pithos ağız parçası ve 1 pithos dip parçası dâhil edilmiştir. Yapılan çalışmalarda ele geçen diğer bulguların açmalar genelinde kendini tekrar eden eser niteliği vermesi bakımından bu parçalar tercih edilmiştir.

Çalışılan ilk parça P11b, II. tabakaya ait olan bir pithos ağız parçasıdır. Form olarak Dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile uzunca bir dudak kısmı mevcuttur. Hemen

sonrasında başlayan omuz bağlantısı üzerinde gözlemlene bilinen tek sıra yiv sarmalı hâkimdir. Tip bakımından karşılaştırması yapılabilecek herhangi bir benzeri höyük genelinde yoktur (Kat No: 8 Çizim No: P11b).

II. tabakaya ait bir diğer pithos parçası ise P98, olan dip parçasıdır. Kaide kısmı diğer pithosların dip formlarından farklıdır. Yükseltilmiş tok bir kaide, dipten gövde ye doğru keskin bir hat izleyerek çıkmaktadır, gövde ve ağız mevcut değildir (Kat No: 41 Çizim No: P98). Bu eser form bakımından F8 plankaresi II. tabakasından çıkan P81 pithosu ile benzer dip formuna sahiptir. Tip 3 genelinde yer almaktadırlar.

III. tabakaya ait ilk pithos -2,90 m de tespit edilmiştir. P82, pithosunun ağız çapı 44 cm dir. Sağlam olarak çıkan pithos, I4 plan karesindeki pithosun özelliği çukur açılmadan mekân içerisine yerleştirilmesidir (Kat No: 4 Çizim No: P82). Hatta mekânın taban kısmı yassı taşlardan oluşan zemin ile kaplıdır. P1, G4B III. tabaka pithos ağız parçası ile de form bakımından benzer özellikler göstermektedirler. Dışa çekik düz ağız hemen omza bağlanmaktadır, dış bükey bir şekilde karna doğru iniş yapıp şişkin karından da iç bükey bir uzantıyla düz dibe bağlanan form yapısına sahiptir. Bezeme ise 4 adet yiv sarmalından oluşmaktadır. Tip 2 bu kap üzerinden ele alınıp belirlenmiştir.

III. tabakada ele geçen bir diğer parça sadece gövde ve dip parçalarından oluşmaktadır. Bu depolama kabı da yukarıda anlatımları yapılan tam pithosla aynı tabakada ve hemen çaprazında bulunan mekân içerisinden ele geçmiştir. III. tabaka genelinde depola kap parçaları daha çok mekânlar içerisinden ele geçmektedir.

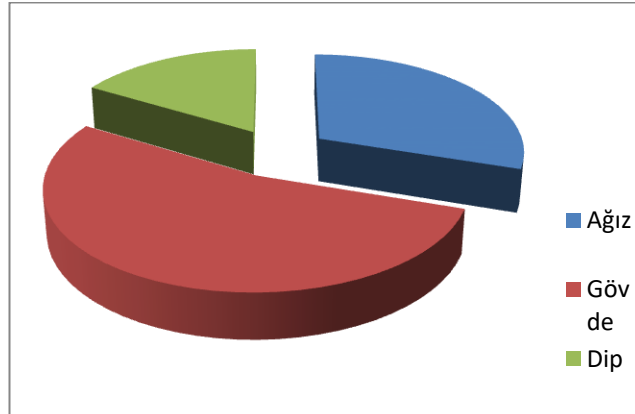
P10 pithos ağız parçası kültür katmanı içerisinde ele geçen bir diğer örnektir. Dışa çekik ağız ve hemen sonrasında omuz bağlantısı mevcuttur. Gözlemlene bilinen tek sıra yiv sarmalı hâkimdir. Genel tabakalanma arasında benzer form özelliği gösterenler P46a, P98, P7b, P5, P25, P24 tür (Kat No: 16 Çizim No: P10).

I4 plan karesinin III. tabakasına ait olan başka bir tam pithos P57 olarak adlandırılan pithos açmanın batı kesitine 3,30 m güney kesite 1,50 mesafede ortaya çıkarılmıştır. - 3,12 m derinlikte çıkmaya başlayan pithos -4,02 m derinlikte son bulmuştur. Fakat pithos aşırı derecede kırık olduğundan temizleme esnasında ayrılmıştır. Pithos içinde herhangi bir buluntuya rastlanılmamıştır. Pithos kızıl renkte olup kil yapısı olarak mika, kireç, saman ve kum katkılıdır. Pişme derecesi iyidir. Pithosun üzerinde geniş aralıklarla yapılmış 4 yiv bulunmaktadır. Form bakımından ise dışa çekik düz ağız hemen omza bağlanmakta, dış bükey bir şekilde karna bağlanarak oradan da dış bükey şekilde düz dibe bağlanan form yapısına sahiptir (Kat No: 2 Çizim No: P57). Benzer profilleri ise şöyledir, Ağız duruşu bakımından, P56. III. tabaka tam profil veren pithos ile P1, G4B III. tabaka pithos ağız parçası ile açmalar genelinde ortaya çıkan ve yoğunluklarının çok olması sebebi ile istatistiksel olarak değerlendirilmeye alınan diğer pithosların ağız formları ile benzer özellikler sergilemektedirler. Tip 5 bu kap üzerinden değerlendirilmiş ve benzerleri bulunmuştur. Bu benzerler P34, P17, P79, P41, P8, P4a, P32, P12 dir.

Mekânlar içerisinde çok sayıda tanımsız gövde parçaları ele geçmiştir. Duvarlarda özellikle yamaca bakan kısımlarda tahribat çok yoğundur. Kaplar daha çok kerpiç duvarla örülü olan yapı alanları içerisine konumlandırılmışlardır. Sıkıştırılmış toprak ve taşlarla zemin düz bir hat oluşturacak şekilde tasarlanmış tabana pithoslar herhangi destek yâda çukur açılmadan yerleştirilmiştir. Kapların çevresinden çok sayıda helenistik dönemi simgeleyen seramik parçaları pithosun dip seviyelerinden ele geçmiştir.

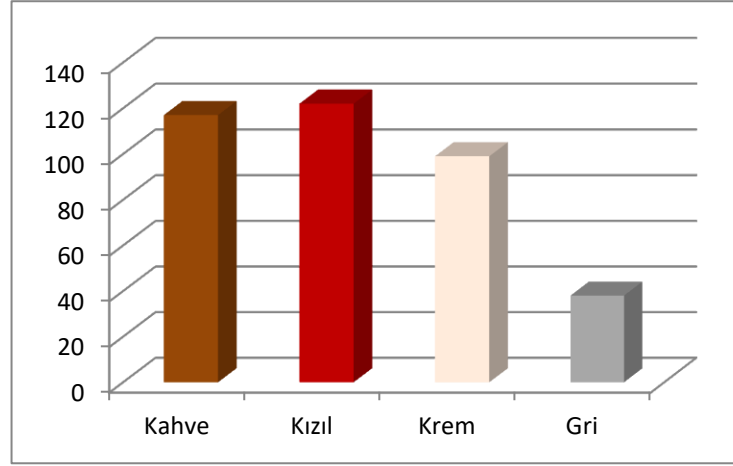
4.6.1. DEĞERLENDİRME

I4 plan karesinde toplam 1.317 adet depolama kabı istatistiksel olarak incelenmiştir. Bunların 203 ağız, 959 gövde ve 155 dip parçasından oluşmaktadır (Grafik 11). Sadece 1 tanesi sağlamdır ve diğer 3 tanesi de kazı çalışmalarında çıkan pithoslardan form olarak farklıdır. I4 açmasında çıkan bu pithoslar daha konik formlu, yüksek kaideli ve daha seyrek yivlidir.

Grafik 11: I4 Plan karesi Depolama Kapları Profil Dağılımı

Renk skalası ise; 117 kahve, 122 kırmızı, 99 krem ve 38 si gri olmak üzere toplam 376 parçadan oluşmaktadır (Grafik 12).

Grafik 12: I4 Plan karesi Depolama Kapları Renk Tipleri

4.7. A1 ANA KARELAJI F8 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

Höyüğün kuzey yamacında, açılan bu açma A II alanında yer alan F8 plan karesinde 5X5 metre boyutlarında kazılarak çalışılan ilk kuzey yamacı açmasıdır. Söz konusu açmanın kazılmasının amacı höyüğün bu cephesindeki kalıntıların niteliğini araştırmaktır.

Çalışmalar sırasında Orta Çağ ve Helenistik devir katmanları açığa çıkarılan açmada Orta Çağ katmanı pek belirgin değildir. Helenistik devir tabakasında ise -1.69 metre derinlikte 3X3.6 metre ölçülerinde oldukça geniş bir duvar kalıntısı belirmiştir. Duvarın blokları 37X37 cm boyutlarında olup aşağı doğru 7 blok şeklinde çıkarılmıştır. Söz konusu duvarın üzerindeki katmanın kazılması sırasında küçük çanak çömlek parçalarının yanı sıra tam profil veren bir adet helenistik tabak parçası ve doğu kesite yakın alanda bir pithosa ait parçalar dağınık biçimde ele geçmiştir. Parçaların kaldırılmasının ardından doğu kesite 50 cm uzaklıkta olan bu pithos için alan genişletilmiş ve çalışmalar devam etmiştir. 1.20 cm çapında bir çukur içinde pithos dip kısmı ile birlikte ortaya çıkarılmıştır. P81 açma içerisinde ele geçen ilk ve tek tam profil veren pithosdur (Kat No: 3 Çizim No: P81). Benzer özellik sergileyen bir diğer form ise P98 olarak adlandırılan I4 II. tabaka pithos dip parçasıdır. Tip 3 bu tam pithos üzerinden belirlenmiştir.

Açma genelinde ele geçen diğer depolama kapları tanımsız gövde parçalarından oluşmaktadır. Bu parçalar üzerinde yoğun tahribat mevcuttur.

4.7.1. DEĞERLENDİRME

Açma genelinde istatistiksel veri verebilecek herhangi bir depolama kap parçasına rastlanmamıştır. Çünkü plankare içerisinde ele geçen tüm parçalar tanımsız gövdelerden oluşmaktadır. Elimizde ki tek veri ise yukarıda anlatılan tam profil veren pithosdur.

Dışa çekik sivri ağızlı olan bu pithos toplamda 13 yiv sarmalından oluşmaktadır. Boyun kısmı olmayan bu pithosun ağızı direk omza bağlanmaktadır. Oradan da dış bükey bir şekilde iniş yaparak gövdeye gövdeden de dibe doğru keskin bir hatla son bulmaktadır. Kaidesi tok ve yüksek olan bu pithos diğer örneklerden bu formu ile ayrılmaktadır. Dip üzerinden tek benzeri ise I4 plan karesi II. tabakasından çıkan dip parçası ile benzer dip formuna sahiptir. Her ikisinde de yükseltilmiş tok bir kaide, dipten gövde ye doğru keskin bir hat izleyerek çıkmaktadır (Katalog No: 41 Çizim No: P98).

Pithosla aynı derinlikte gelen helenistik tabak parçasıyla alakalı yorumlar yapacak olursak. Burada şöyle bir ayırım gerekir, ilk olarak plankare bir yamaç plan karesidir, kaymalar yâda süpürülmeler muhakkak ki olmuştur. İkinci olarak ise alandan ele geçen bu derece büyük bir kap için bahsettiğimiz üzere çukurlar açılarak konumlandırılmaktadırlar. Bu durumda pithosların ağız seviyeleri değil dip seviyeleri geçerli bir aralık vermektedir. Örneğin kazılar genelinde yapılan çalışmalarda ortaya çıkan üst tabakaya ait çöp çukurlarını düşünelim. Kendinden önceki dönemi tahrip ederek iner ve içerisindeki malzeme cinsinden farklı özellikler gösterir, işte bu durum pithoslar ve onlar için açılan çukurlarda da geçerlidir. Diğer plankareler üzerinden konuşacak olursak H3 III. tabaka da ele geçen P56 pithosu da bu pithosta olduğu gibi kendinden önceki tabakanın duvarlarını tahrip ederek konumlandırılmış pithos örneklerinden biridir. H3 plankaresi bir yamaç plankaresi değildir F8 ile bu özelliği ile ayrılmaktadır. Yamaç açmaları tahribatın daha yüksek olduğu açmalardır. Seviye farklılıklarının olmasına rağmen gelen malzemenin benzerlik göstermesi, her iki açmanın da bu seviyelerde aynı tarihlemeyi verdiğini, höyüğün kuzey yamacı ile güney yamacı arasında tabakalanma farklılıklarının olmadığını gösterir niteliktedir.

Tabakalanmada farklılık olmamasına rağmen bu iki pithos arasında kurulabilecek form benzerliği yoktur ikisi de höyüğün helenistik dönem tabakası içerisinde ele geçmiştir.

4.8. B3 ANA KARELAJI J3 PLANKARESİ DEPOLAMA KAPLARI

I3 plan karesinin güneyinde açılan J3 plan karesi doğu-batı yönlü 10 metre kuzey-güney yönlü 5 metre olarak belirlenmiş ve çalışmalara başlanmıştır. Yapılan

çalışmalar neticesinde I, II, III, IV ve V. tabakalara kadar veriler elde edilmiştir. Bu bağlamda I3 açmasıyla birlikte höyüğün katmanlarına bu iki açma ile ışık tutulmuştur

İstatistiksel değerlendirmeler içerisine dâhil edilen toplam parça sayısı 672 adettir. Bu parçaların büyük bir çoğunluğu diğer plankarelerde de olduğu üzere tanımsız gövde parçalarından oluşmaktadır. Ele geçen kaplar arasından çalışmaya uygun veriler elde edebileceğimiz 5 depolama kap parçası vardır. Bu bağlamda Kale Höyük bünyesinde diğer alanlara oranla en az veriyi sunan plankaredir denilebilir.

III. tabaka ve V. tabakalardan ele geçen bu parçalardan ilk olarak, K51 bir küp dip parçasıdır. Düz kaideli olan bu parça gövdeye doğru çıkarken yumurta şeklinde bir gövde oluşturmaktadır (Kat No: 91 Çizim No: K51). Kendisiyle aynı plankareye ait olan K51 ve I3 V. tabakadan gelen K80 ile benzer form özellikleri göstermektedirler.

V. tabakadan ele geçen P50 bir pithos dip parçasıdır. Form olarak düz bir kaidesi olan bu kap yatay açık bir hatla yukarı doğru yükselmektedir (Kat No: 57 Çizim No: P50). G4B III tabaka P4 ve P9, H4 III. tabaka P13, H3 III. tabaka P41 numaralı çizimlerle form bakımından benzer niteliktedirler.

Yine V. tabakadan gelen küp ağız parçası K2 dışa çekik ağızlı düz devam eden dudak ve hemen sonrasında başlayan omuz geçişi ile başka örneklerle benzer özellik gösteren bir form değildir (Kat No: 81 Çizim No: K2).

4.8.1. DEĞERLENDİRME

J3 plankaresinde ele geçen toplam depolama kap parçası 672 adet olup bunlardan 114'ü ağız, 371'i gövde ve 187'si dip parçalarından oluşmaktadır.

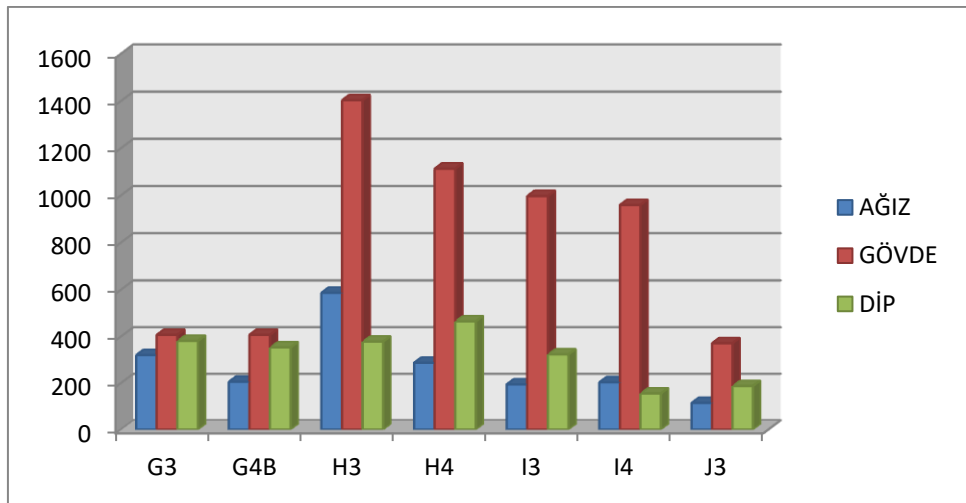
Tabakalar arasında düz dip formları her açmada olduğu gibi burada da tercih edilerek kullanım görmüştür. III. tabakaya ait olan parçaların benzerleri V. tabakada dahi rastlanılmış olması bizlere kaide kısımlarının düz formlu olması ile depolama kaplarındaki konumlandırma sorununa bir çözüm bulduklarını gösterir niteliktedir.

Farklılık gösteren parça sayısı, benzerlik gösteren parça sayılarına oranla bu açma genelinde de daha azdır.

SONUÇ

İnsanoğlu tarımsal üretime geçtikten sonra, elde ettikleri ürün fazlalığını koruyup saklayabilmek amacıyla depolama alanlarına ihtiyaç duymuşlardır. Bu depolama gereçlerinin içerisinde, farklı boyutlarda pithoslar ve küpler yer almaktadır. Çalışma genelinde ihtiyaçtan doğan bu kaplar ele alınmış arkeolojik ve arkeometrik yöntemlerle aydınlatılmaya çalışılmıştır.

Tez kapsamında kazı sezonları sonucunda toplamda 9809 parça ele geçmiş, bunlardan 1910'u ağız, 5657'si gövde ve 2242'si ise dip parçalarından oluşmaktadır (Grafik 13). Parçaların tümü istatistiksel olarak değerlendirilmiştir. Ancak çoğunluğunun kırık ve eksik olması nedeniyle çalışmaya uygun 95 parça olduğu saptanmış ve kataloglandırılmıştır. Parçalardan 6'sı tam profil verirken daha çok depolama amaçlı kullanım görmüşlerdir. Ocak olarak kullanım gösteren pithos parçaları da mevcuttur. Bu bize ikincil kullanımın mevcut olduğunu bildirmektedir. Ocak olarak kullanım gören depolama kaplarının haricinde, İşlik yanı soğutma amaçlı kullanılan kaplarda vardır. Hemen hemen hepsinde ikincil kullanımdan kaynaklı aşınmalar görülmektedir. Ele geçen tüm veriler irdelendiğinde birbirlerini tekrar eden parçalar arasından en iyi durumda olanlar tez içeriğinde çalışılmıştır.

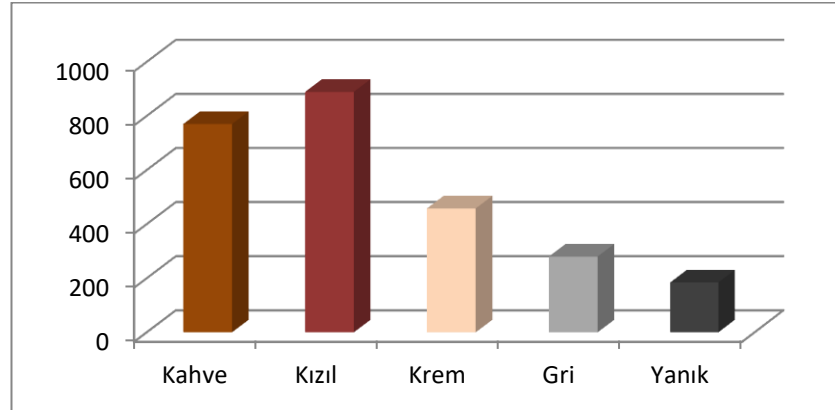

Grafik 13: Kalehöyük Depolama Kapları Plankare Dağılımı

Depolama kaplarının boyları 0,90 ile 1,27 m arası değişiklik göstermektedir. Pithoslarda bezeme kullanılırken, küpler sade olarak üretilmişlerdir. Pithoslar arasında yiv bezeli olanlardan sadece 3 tanesinde yiv üzeri parmak baskı görülmektedir. Yivlerin kalınlık ortalamaları 1-3cm arasında değişmektedir. Sarmal yivlerin yanında dalga bezeme ve parmak baskı ile süslenen parçalarda mevcuttur.

Kapların ağız çapları 30-80 cm arasında olup, ağız kısmını kapatan kapak benzeri buluntular ele geçmemiştir. Bunun haricinde kaplar üzerinde herhangi bir kulp parçasına veya kulp geçişine de rastlanmamıştır.

Pithosların genelinde kıvıll renk hâkim olup, bunu sırasıyla kahverengi, krem, gri ve yanık halde olanlar izlemektedir (Grafik 14). Renk aralıkları içerisinde renk yoğunluğu, H3 açmasında kıvıll tonlarıyla görülürken, Devetüyü kahve tonları ise I3 açmasında görülmektedir.

Grafik 14: Kalehöyük Depolama Kapları Renk Tipleri

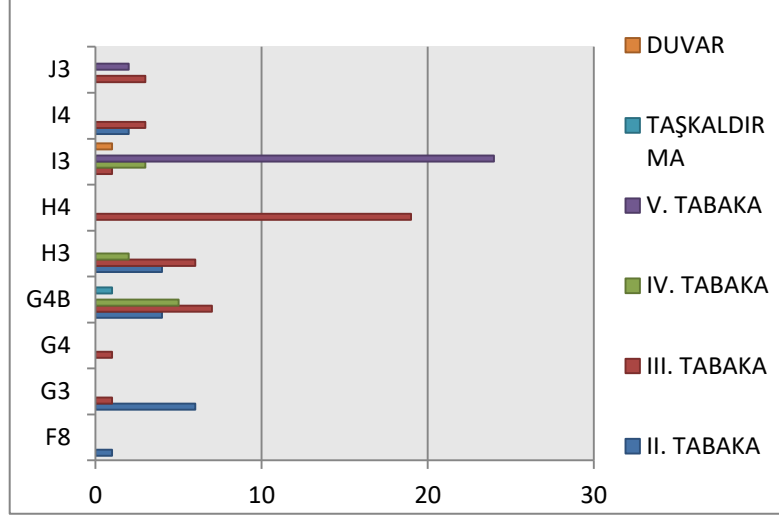
Kapların içleri zamanla toprak, seramik, kemik ve diğerk küçük buluntu eserlerle dolmuş, iç yalıtımları zarar görmüş uygulanan yalıtım katmanını kaldırmıştır. Sadece bir pithos örneğinde gördüğümüz kireç kaplama yöntemi dikkat çeken bir unsur olmuştur (P95). Yalıtımda kireç kullanımının yapılması, dışardan girebilecek olan havayı engelleyip içinde saklanan ürünün bozulması ihtimalini düşürmek amacıyla uygulanmaktadır. Kireç kaplama daha çok katı ürün yani tahıl yâda bakliyat gibi ürünlerin korunması için kullanılan bir yöntemdir. Çünkü kireç, hava sirkülasyonunu ciddi oranda azaltmaktadır. Sıvı ürünlerde kireç kullanımı doğru bir yöntem değildir. Sıvı maddelerde kireç çözüleceği için katı gıdaların korunmasında tercih edilen bir

durumdur. Bu pithos içerisinde de gördüğümüz yoğun kireç kaplama, katı bir cismin depolandığını göz önüne sermektedir.

Ocak olarak ikinci kullanım gören depolama kapları en çok Orta Çağ tabakasında kendini göstermekteydi. Ocak olarak kullanılan 2 pithos mevcuttur. Bu pithoslar ağız ve dip kısmının kırılıp sadece gövdenin bırakılmasıyla kullanılmışken diğerinin sadece ağız kısmı kırıktır. Her iki sininde havalandırma delikleri ve bu deliklere oturan havalandırma boruları vardır. Bu bağlamda şunu söylemek mümkün olacaktır. Kale Höyük insanı tabakanın bu evresinde ekonomik olarak daha düşük bir hayat kalitesine sahiptir. Yine aynı katmanın başka bir evresinde yer alan konak yâda saray kalıntısını Selçuklu Dönemine tarihlenmiştir. Evre deki işlik yoğunluğu ve işlikler, yanında kullanılan pithosların form ve tip olarak açmalar genelinde ele geçen kaplarla benzer özellikler göstermeleri, pithosların yapımlarında bir usta kalfa çırak sirkülasyonunun olduğunu, bu durumun höyük kültür katmanlarında devam ederek ilerlediğini de kanıtlamaktadır.

Dağınık bulunan malzeme verilerinin dışında kaplar mekânlar içerisinde de konumlandırılarak kullanım görmüşlerdir. Mekânlar dar ve sadece depolama kabı ile bir insan alabilecek boyutta duvar sırası ile çevrelenmişlerdir (Levha 11 Resim 10). Zeminler ise taş dizimi ile düzleştirilmiş kapların düz dipleriyle herhangi bir dayanağa yâda çukura ihtiyaç duymadan dik olarak konumlandırılmışlardır. Bu bağlam da Kale Höyük'te depolama alanlarının da oluşturulduğunu göstermektedir. Bunun haricinde plankarelerde çukurlar açılarak yerleştirilen depolama biçimi de kullanılmıştır. Mekân içi alanlar daha çok III. tabakalarda görülürken, Çukurlar açılarak konumlandırılanlar ise II. tabakaya ait olan bir özelliktir. Yani tabakalar arasında konumlandırmada farklı metotlar uygulanmıştır.

Tabakalar genelinde en çok veriyi V. tabaka olan Geç Demir Çağ kültür katmanı verirken onu III. tabaka Helenistik Dönem izler, sonrasında ise II. tabaka olan Orta Çağ tabakası en son olarak IV. Tabaka olarak adlandırılan Helenistik Dönem mimari tabakası izlemektedir (Grafik 15).

Grafik 15: Kalehöyük Depolama Kapları Açmalar Geneli Tabaka Dağılımları

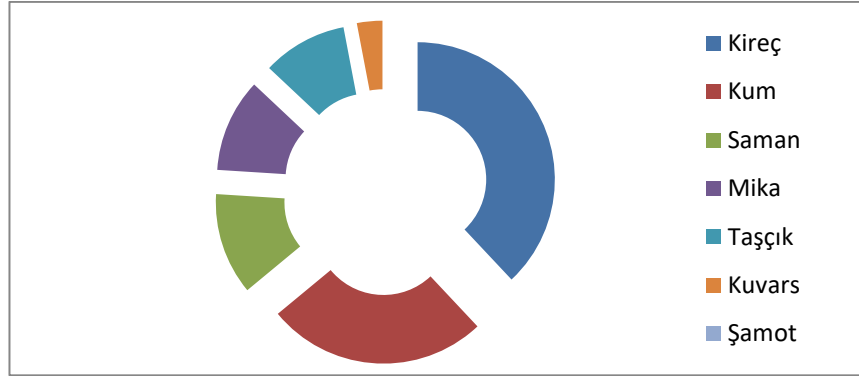
Grafik 15 den de anlaşılacağı üzere depolama kapları tabakalarda dağılım gösteren hemen hemen her kültür katmanında varlığını sürdürmüştür. En çok veri H3 açmasından olmasına rağmen en fazla korunan ve çalışmaya uygun görülen kap dağılımı ise I3 açmasından olmuştur. Kale Höyük insanı çağlar boyunca kendilerine depolama alanları oluşturmuştur. Kimi zaman mekân içlerine, kimi zaman duvar aralarına, kimi zaman ise toprak içine gömülerle yapılan bu kullanım şekilleri tarih boyunca devam etmiştir. Açmalar genelinde yapmış olduğumuz tabaka değerlendirmelerinde benzer formların sürekli olarak devam etmesi, kapların tarih sahnesinde form olarak değil de konumlandırma faktöründe farklı metotlar kullandıklarını göstermektedir.

Tabakalar arasında depolama alanlarında pithoslar üzerinden konuşur isek, en çok III. tabakada yoğunluğu görünürken, Küplerde ise en büyük yoğunluk V. tabakadandır. Höyük genelinde kap hacimleri sırası şu şekilde ilerlemektedir. En büyük hacimler III-IV. yani Helenistik Dönem tabakasında, sonrasında II. Orta Çağ tabakasında, Geç Demir V. tabakada ise hacim küçülmüş ve daha çok küpler bu tabakada kullanım görmüştür.

Dördüncü bölümde yapılmış olan plankare değerlendirmeleri sonucunda formlar bakımından birbirlerinden tamamen farklı olanlara oranla, benzer özellikler gösteren tip örnekleri daha fazladır (Levha 12 Çizim 3). Benzer malzemelerin tabakalar arasında yaygın olarak kullanılması, kaplarda yakalanan belirgin bir formun devam ettiğini de

kanıtlamaktadır. Şu söylenebilir ki kaplar farklı bir merkezi değil, yerinde bir üretimi gösterir nitelikler sunmaktadır. II. tabaya ait olan bir formun V. tabakada dahi görüle biliniyor olması süre gelen zamanlarda öğretici bir vasfi göstermektedir.

Genel kil yapısına bakıldığında katkının % 38'i kireç, %26'sı kum, %12'si saman, %11'i mika, %10'u taşçık ve %3 oranında ise kuvars olduğu tespit edilmiştir (Grafik 16).

Grafik 16: Kalehöyük Depolama Kapları Kil Katkı Maddeleri

Kent içerisinde ve dışında yapılan çalışmalarda üretim alanlarının nereler olduğu henüz belirlenememiş değildir. Killer üzerinde yapılan tanımlamalarda ise veriler değişmeden devam etmiştir. Bu durumla da tabakalar arasında daha çok tek bir merkezden kil hamuru alındığını göstermektedir.

Tam ve eksiksiz olarak ele geçen depolama kaplarına uygulanan, hacim hesaplamaları matematiksel denklemler kullanılarak yapılmıştır¹⁰¹. Bu hesaplamalar sonucunda kapların en az 500 en fazla 1000 litreler kadar ürün alabilecekleri de ortaya çıkarılan bir diğer sonuçtur.

2017 ve 2018 kazı sezonlarına ait dip parçaları içerisinde ki tortul kalıntılarında yapılan Dalga Dağılımlı X Işını Floresans Spektroskopisi (WD XRF) yöntemiyle aydınlatılan veriler şu şekildedir:

İlk olarak Örnek 1'in analiz sonuçlarından yola çıkarak Kalsiyum Oksit (CaO) oranının %33 oranında tespit edilmesinin yanı sıra sodyum dioksit (Na₂O) ve klor (Cl) oranlarının yüksek seviyelerde tespit edilmesi organik geçmişli maddeleri gösterdiğini saptamıştık. Sodyumdioksit tuz oranına klor ise canlı bir organizmaya işaretir. Bu oranların yüksek olması tuza yatırılmış kemikli salamura bir yemeğe işaret etmektedir.

¹⁰¹ Hacim hesaplamalarında kullanılan formüller için Bkz.Vodolazhkaya 2008: 1-7.

İkinci analizimizde SiO₂ değerinin %3.59 olması ve onunla birlikte toprak içerisinde yoğun miktarda görülmesi gereken Al₂O₃ değeriyle birlikte bu kadar düşük saptanması bu örneğin yıkanmış olmasından kaynaklanmaktadır. Yani su aslında örnekte olan toprak kirliliğini temizlemiş ve tortunun gerçek değerlerini ortaya çıkarmıştır. İlk örneğimizde %33 olan kalsiyum oksit (CaO) oranı ikinci örnekte %50.07 oranında tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle yüzey kirliliğinden kurtulmuş olmamız tortunun gerçek karakterinin daha çok ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu da bize tortunun kalsiyum kökenli bir hammadde olduğunu güçlü bir şekilde göstermektedir. Bunun yanı sıra, sodyum dioksit (Na₂O = %,0,90 dan 0,77'ye) oranı örneğin yıkanmış olmasına rağmen çözülmenin çok az olduğunu da göstermektedir. İkinci örneğin yıkanması ve ilk örneğe göre yüksek oranlarda CaO olması ve Na₂O tespit edilmesi tuza yatırılmış kemikli salamura bir yemeğe ait olabileceği kanısını daha da güçlendirmiştir. Fosfor pentoksit oranı %18.28'den %16.63'e düşmüş fakat yüzdelik türü bu salamura yemeğin balık olabileceği kanısını sağlar nitelikler vermektedir.

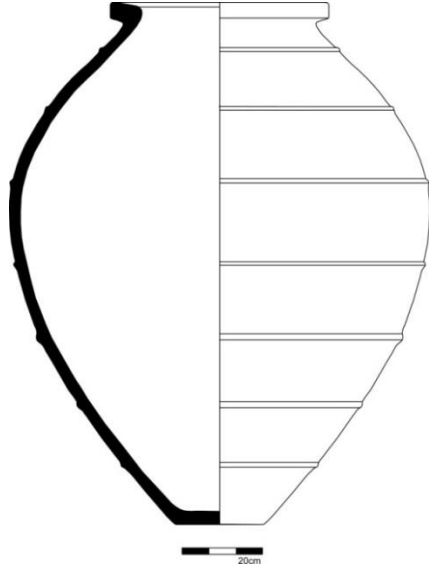
Örnek ikinin örnek bir ile örtüşen değerler verdiği, geniş kapsamlı olarak verdiğimiz anlatımlar üzerinden de anlaşılmaktadır. Oranlamalarda sadece yıkanmadan ötürü değişimler olmuş, tortunun cinsinden çok üstündeki kirliliği temizlemiştir, yani analizin karakterizasyonu belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Yapılan arkeometrik analizler sonucunda yüzey kirliliğinden kaynaklanmayan ve tortulun karakterini anlamamıza yardımcı olan elementler şunlardır CaO, Na₂O ve P₂O₅. Tüm bu veriler ışığında küp içi tortulun tuzlanmış kemikli bir yemeğe işaret ettiği kanısına varılmıştır. Karasal iklim kuşağında bulunan ve kırmızı etin yaygın balığın ise nadiren ele geçtiği Kırşehir kentinde balığın salamura edilerek korunması kırmızı etten ziyade daha yüksek bir ihtimaldir. Çünkü yapmış olduğumuz kazı sezonları boyunca ele geçen kemikler arasında büyükbaş ve küçükbaş hayvan kemikleri yoğunudur ve Kale Höyük insanı tarafından tüketimi kolay bir şekilde yapılmaktadır. Bu sebeple yaygın olan tüketimden çok nadir olan balık ürünlerinin salamura edilmiş olabilecekleri durumu daha güçlü bir veridir. P₂O₅ ve Na₂O oranından da bu tortulun salamura bir balık kalıntısı olabileceği durumu da mineral değerleri ile de kanıtlanabilmiştir.

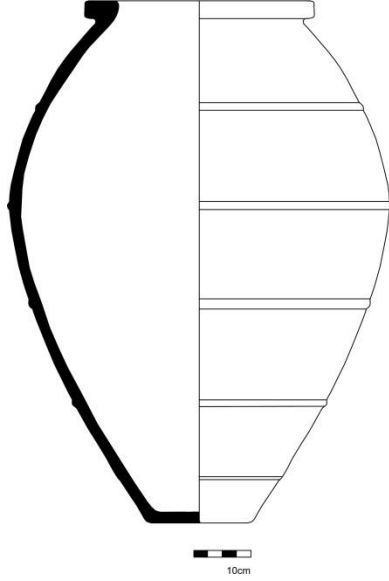
Bu analiz ve veriler ışığında Kale Höyük İnsanının Yiyecek İçecek Ekonomisi de aydınlatılmıştır. Depolama kapları içerisinde sadece su, pekmez, yağ gibi sıvıları ve

ya tahıl, bakliyat gibi katı ürünler haricinde, salamura edilmiş gıdalarda depolanmıştır. Bu kapların Akdeniz kökenli değil de, karasal iklime ait bir kil ile yapıldığı, belirlenmiş olan bir diğer sonuçtur.

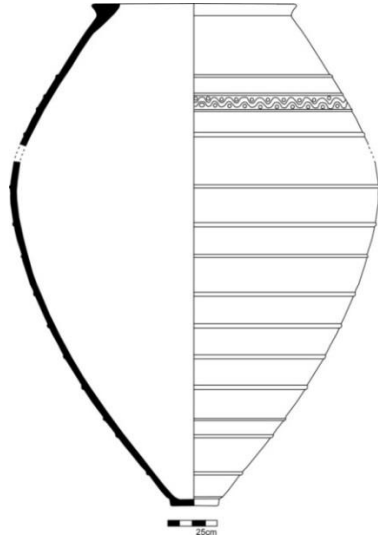
KATALOG

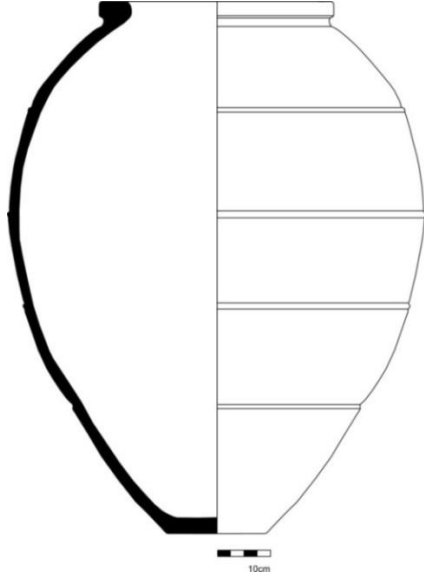
Katalog No:	1
Envanter No:	KH.12.H3/3002/56
Eserin Adı:	Pithos
Çizim No:	P56
Durumu:	Tam pithos
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3, III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	2.5 YR 6/4 iç, dış, hamur renkleri aynıdır.
Kil Özellikleri:	Çok az ince mika ve kum, orta miktarda ve iri kireç katkısı vardır.
Ölçüleri:	Ağız: 45 cm, gövde1,10 cm: dip: 22 cm Yüksek: 1,21cm,
Bezeme:	Yiv bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, ağız dışı doğru çekik düz profil vermekte, ve hemen omuza bağlanmakta, dış bükey kavisle şişkin karna bağlanan gövde yapısı ve içbükey hatla düz dip te bitmekte, toplamda 7 yivden oluşan sade süsleme kuşağı hakimdir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

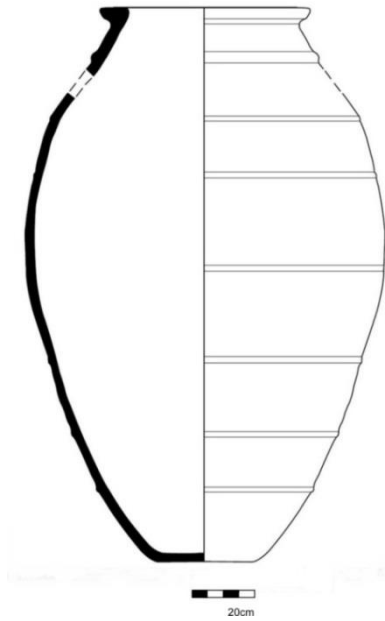
Katalog No:	2
Envanter No:	KH.13.H4/3007/57
Eserin Adı:	Pithos
Çizim No:	P57
Durumu:	Tam profil
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I4, III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	10 YR 5/2 Alacalı gri iç dış hamur renkleri aynıdır
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Ağız: 44cm gövde: 74 cm, dip: 20 cm, yükseklik:1 m.
Bezeme:	Yiv bezek
Tanım:	İyi pişmiş hamur yapısı dışa çekik düz ağızla hemen omza bağlanmakta, dış bükey bir şekilde karna bağlanan oradan da dış bükey şekilde düz dibe bağlanan form yapısına sahiptir. 4 yiv sarmalı ile bezemelidir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

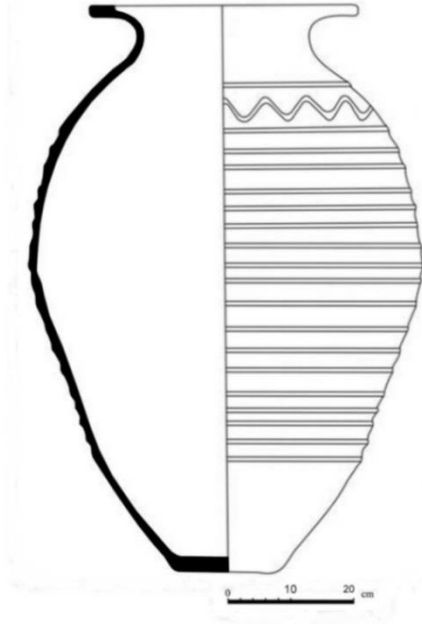
Katalog No:	3
Envanter No:	KH.15.F8.2005.2/81
Eserin Adı:	Pithos
Çizim No:	P81
Durumu:	Profil veriyor çizimle birleştirildi tama yakın
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	F8 II. tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/6, iç: 7.5 YR 5/4, dış: 2.5 YR 6/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Ağız: 50 cm. dip 12 cm gövde de çok kısa eksiklik mevcut fakat hesaplatılabileni 93 cm dir.
Bezeme:	Yiv, dalga ve parmak bezekler mevcut
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik sivri ağızlı olan bu pithos toplamda 13 yiv sarmalından oluşmaktadır. Boyun kısmı olmayan bu pithosun ağız dışı çekiktir ve direk omuza bağlanmaktadır. Oradan da dış bükey bir şekilde iniş yaparak gövdeye, gövdeden dibe doğru keskin bir hatla bağlanmaktadır. Kaidesi tok ve yüksek olan bu pithos diğer örneklerden bu dip formu ile ayrılmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Orta Çağ

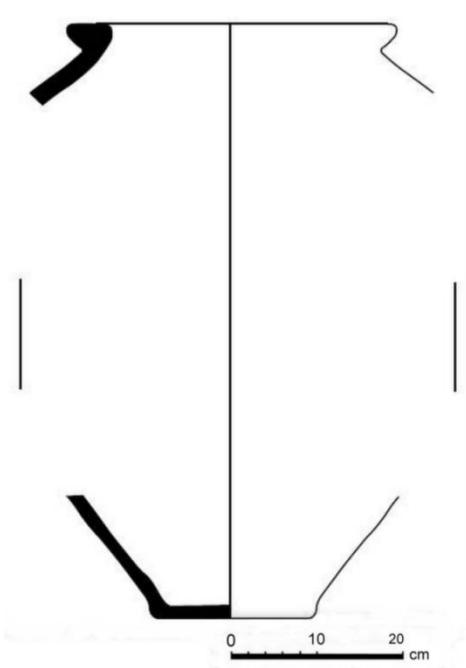
Katalog No:	4
Envanter No:	KH.14.I4.3026/82
Eserin Adı:	Pithos
Çizim No:	P82
Durumu:	Tam profil
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I4, III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	10 YR 5/2 Alacalı gri iç dış hamur renkleri aynıdır.
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Ağız: 44cm. gövde: 77,2 cm. dip: 19,2 cm. yükseklik:1.27m..
Bezeme:	Yiv bezek
Tanım:	İyi pişmiş hamur yapısı, dışa çekik düz ağız hemen omza bağlanmakta, dış bükey bir şekilde karna bağlanan oradan da dış bükey şekilde düz dibe bağlanan form yapısına sahiptir. 4 adet yivlidir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

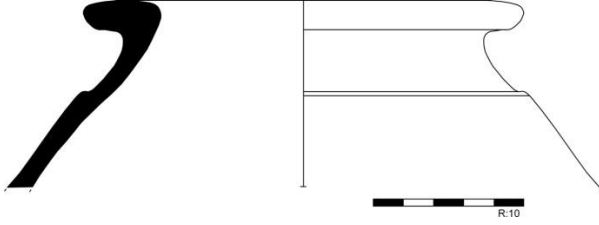
Katalog No:	5
Envanter No:	KH.13.H4/3009/83
Eserin Adı:	Pithos
Çizim No:	P83
Durumu:	Profil veriyor, çizimle birleştirildi
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4, III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur ve dış rengi: 2.5 YR 5/6, iç: 2.5 YR 6/6 .
Kil Yapısı:	Çok-ince kumlu, az-ince kireç katkılı, çok miktarda çok ince samanlı, çok miktarda çok ince mikalı.
Ölçüleri:	Ağız: 42 cm Gövde: 88 cm Dip: 24cm yükseklik belli değildir.
Bezeme:	Yiv bezek, ıslak sıvazlama
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik, sivriltilmiş dudak kenarı bulunmaktadır. Ağız bitiminin hemen ardından gövde, dışbükey bir kavis yapmaktadır. Kavis yapan gövde düz dibe bağlanmaktadır. Toplamda belirlenebilen 7 yivi vardır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

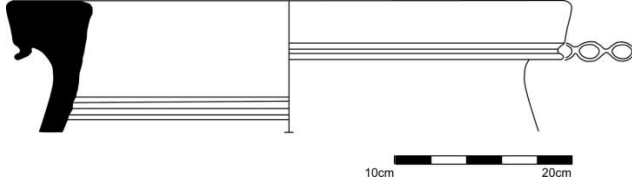
Katalog No:	6
Envanter No:	KH.12.H3/2001/95
Eserin Adı:	Pithos
Çizim No:	P95
Durumu:	Tam profil
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3, II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	10 YR 5/2 Alacalı gri iç dış hamur renkleri aynıdır.
Kil Yapısı:	Yoğun ve iri kireç, orta boyutta orta miktarda kum, az ve ince taşcık
Ölçüleri:	Ağız: 48 cm, gövde: 70,4 cm, dip: 18,4 cm yük: 98,12 cm
Bezeme:	Yiv ve dalga bezekli
Tanım:	İyi pişmiş, ağız dışı çekik dudak uzun ve sivriltilmiş, diğer formlardan farklı olarak boyun geçişi mevcut fakat kısa ve dar, gövde yumurta şekillinde yükselip devam ederken, dip sade ve düzdür.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Ortaçağ

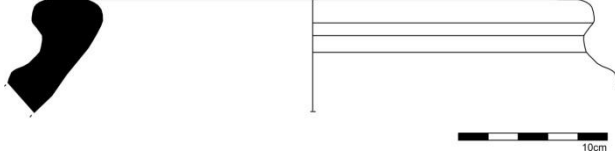
Katalog No:	7
Envanter No:	KH.13.H4/3010/97
Eserin Adı:	Pithos ağız ve dip parçaları
Çizim No:	P97
Durumu:	Profil veriyor, çizimle birleştirildi gövde parçaları eksik.
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4, III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/6, iç: 7.5 YR 5/4, dış: 2.5 YR 6/6
Kil Yapısı:	Yoğun ve ince boyutta mikası olup bu pithosun mikası diğer pithoslara oranla beyazdır. Çok fazla ve orta irilikte kum, çok az ve ince saman, orta ve ince boyutta kireç katkıdır.
Ölçüleri:	Ağız: 52 cm, dip: 22 cm yükseklik ve gövde belli değildir
Bezeme:	Islak sıvazlama
Tanım:	Tabakalı az pişmiş hamur yapısı, ağız dışı çekik sivri, gövde parçaları mevcut değil düz keskin dipli bir forma sahiptir.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

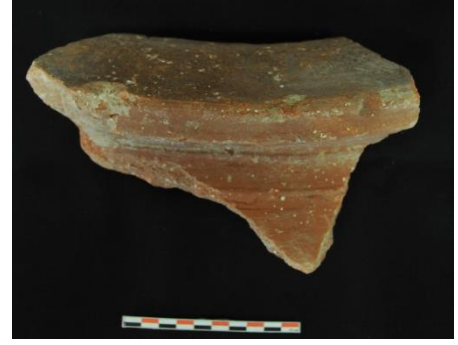
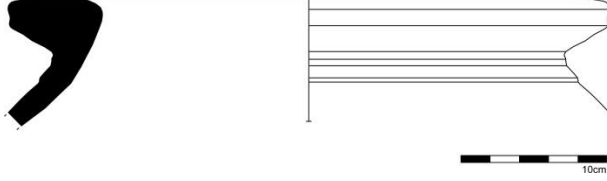
Katalog No:	8
Envanter No:	KH.13. I4/2001/11b
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P11b
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I4 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	7.5YR 5/4 iç-dış: 7.5 YR 7/ 4
Kil Yapısı:	Orta-ince kum, orta-ince taşçık, orta-ince saman, orta-orta kireç ve az-ince mika
Ölçüleri:	Çap: 48 cm yükseklik: 22,2 cm, cidar: 4 cm
Bezeme:	Tek sıra yiv
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız formu ve hemen sonrasında omuz bağlantısı mevcuttur. Gözlemlene bilinen tek sıra yiv sarmalı hâkimdir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Ortaçağ

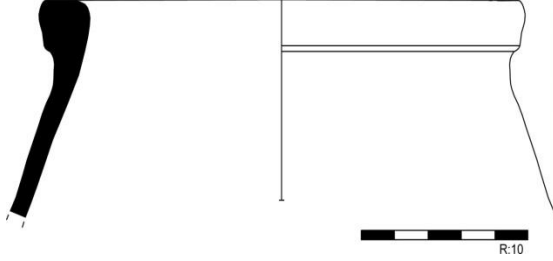
Katalog No:	9
Envanter No:	KH.12.H3/2004.1/34
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P34
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	2.5YR 5/6 iç-dış: 2.5YR 6/6
Kil Yapısı:	Yoğun ve iri kireç, orta boyutta orta miktarda kum, az ve ince taşcık
Ölçüleri:	Çap: 53 cm Yükseklik: 12,2 cm cidar 2,4 cm
Bezeme:	Parmak baskı
Tanım:	Ağız dışı çekik düz bir hatla inerken hemen ağız bitiminde görülen çentik şeklinde bir çıkıntı ile bu alana parmak baskı ile bezeme alanı oluşturulmuş ve düz bir hatla direk omza bağlanmaktadır. Kendi dönemi içerisinde bulunan diğer pithos örnekleriyle bu özelliklerinden dolayı ayrılmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Orta Çağ

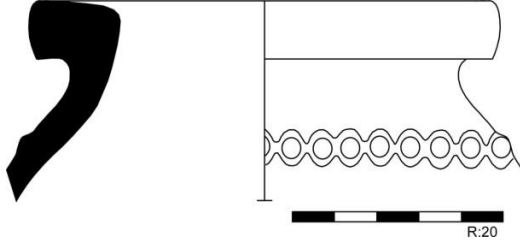
Katalog No:	10
Envanter No:	KH.17.G4B/2002.2/43
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P43
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	5YR 7/6 iç-dış: 5YR 7/6
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 42 cm, Yükseklik: 10,5 cm, cidar: 3,3 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	Kötü pişmiş hamur yapısı vardır. Dışa çekik ağızlı üstten yuvarlak aşağı doğru keskin bir hat boyunca ilerleyen bir dudak yapısına sahiptir. Ağızdan kısa basık boyuna oradan da omuza bağlanan dış bükey hatla ilerleyerek çok hafif genişleme göstererek bitmektedir.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Orta Çağ

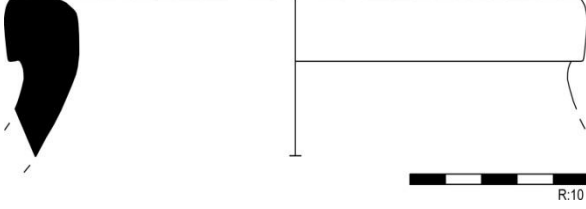
Katalog No:	11
Envanter No:	KH.17.G4B/2001.1/46a
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P46a
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 6/4 iç: 5YR 7/4 dış 5YR 6/6
Kil Yapısı:	Yoğun ve iri kireç, orta boyutta orta miktarda kum, az ve ince taşcık
Ölçüleri:	Çap: 47 cm Yükseklik: 10,4 cm cidar: 1,6 cm
Bezeme:	Yiv bezekli
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlak bir şekilde sivriltilmiş bir ağız formuna sahiptir. Hemen omuza bağlanmaktadır omuzda tek sıra şeklinde hafif çıkıntılar ile yivler verilmiştir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Orta Çağ 13. yy-14. yy.

Katalog No:	12
Envanter No:	KH.09.G3/2002/61
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P61
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	2.5YR 5/6 iç-dış: 5YR 7/3
Kil Yapısı:	Çok az ince mika ve kum, orta miktarda ve iri kireç katkısı vardır.
Ölçüleri:	Çap: 46 cm Yükseklik: 10,4 cm cidar 1,5 cm
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağızlı ve hemen sonrasında düz inen bir omuz bağlantısı vardır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Orta Çağ

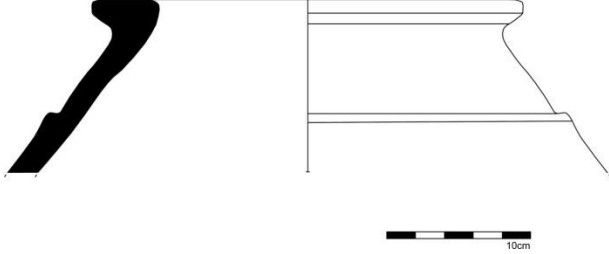
Katalog No:	13
Envanter No:	KH.09.G3/2002/62
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P62
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 7/4 iç: 5YR 7/6dış 5YR 8/2
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 56 cm Yükseklik: 14 cm cidar:2,6 cm.
Bezeme:	Parmak bezek
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağızlı basık kısa boyunlu ve omuz üzerinde parmak bezeme ile yapılmış bir süsleme alanı mevcuttur.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Orta Çağ

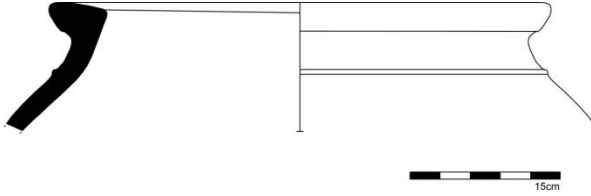
Katalog No:	14
Envanter No:	KH.09.G3/2002/60
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P60
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	10R 6/6 iç: 2.5YR 8/3 dış: 10R 6/6
Kil Yapısı:	Çok az ince mika ve kum, orta miktarda ve iri kireç katkısı vardır.
Ölçüleri:	Çap: 58 cm Yükseklik: 8,2 0cm cidar: 3,5 cm
Bezeme:	-----
Tanım:	Tabakalı gri özlü pişme derecesi ile dışa çekik düz ağız ile hemen omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Orta Çağ

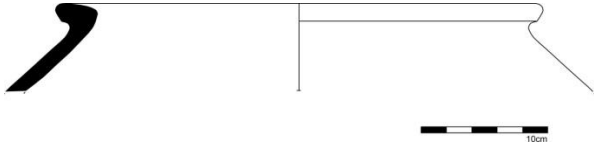
Katalog No:	15
Envanter No:	KH.09.G3/2002/84
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P84
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur:2. 5YR 5/6 iç: 5YR 8/2 dış: 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 56 cm yükseklik: 6,1 cm cidar: 2,3 cm
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik ağızlı sivriltilmiş bir dudak profili vermektedir. Boyun kısmı olmayıp direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Orta Çağ

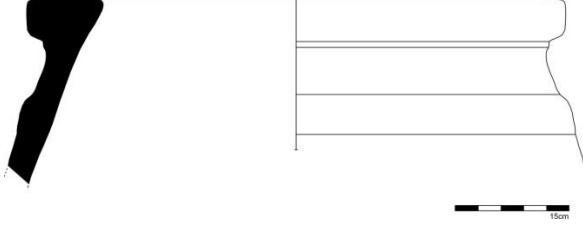
Katalog No:	16
Envanter No:	KH.13.I4/3002.1/10
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P10
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	5YR 6/2 iç-dış: 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Orta ince kum, orta ince taşçık, az ince saman, orta ince kireç, az ince mika.
Ölçüleri:	Çap: 44 cm yükseklik: 18,2 cm, cidar: 4
Bezeme:	Çok ince astar ve tek sıra yiv
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz yüz veren ağız ve hemen sonrasında omuz bağlantısı mevcuttur. Gözlemlene bilinen tek sıra yiv sarmalı hakimdir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1117.
Tarihleme:	Helenistik

Katalog No:	17
Envanter No:	KH.13.H4/3012/15
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P15
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/6, iç: 7.5 YR 5/4, dış: 2.5 YR 6/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 48 cm, yükseklik: 13,3 cm cidar: 4 cm
Bezeme:	
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız formu ve hemen sonrasında omuz bağlantısı mevcuttur. Gözlemlene bilinen tek sıra yiv sarmalı hâkimdir.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

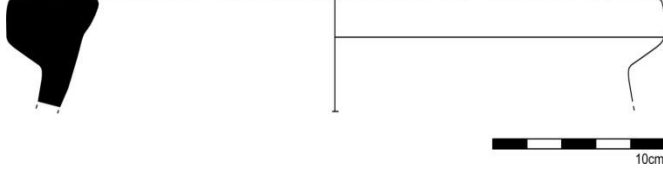
Katalog No:	18
Envanter No:	KH.13.H4/3009/16
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P16
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	10 YR 5/2 Alacalı gri iç dış hamur renkleri aynıdır.
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 48 cm yükseklik:8,5 cm Cidar: 3 cm
Bezeme:	Astar
Tanım:	Kötü pişmiş, dışa çekik ağız önce yuvarlak bir hat yaparken düz bir dönüşle kısa basık boyna oradan da omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

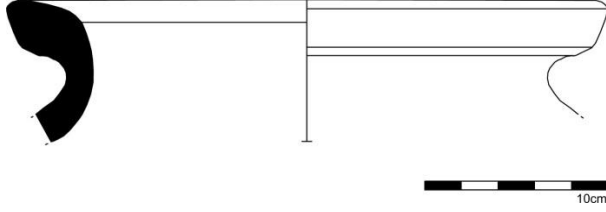
Katalog No:	19
Envanter No:	KH.13.H4/3009/17
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P17
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 6/4 iç: 5YR 7/4 dış 5YR 6/6
Kil Yapısı:	Yoğun ve iri kireç, orta boyutta orta miktarda kum, az ve ince taşcık
Ölçüleri:	Çap: 50 cm yükseklik: 22,5 cm cidar: 3 cm
Bezeme:	Yiv bezek
Tanım:	Kötü pişmiş, ağız dışı çekik düz kademeli bir hatla direk omuza bağlanmakta ve sonrasın kalın ve tok bir yiv sırası ile son bulmaktadır. Tabaka pithoslarından farklı ağız hattına sahiptir
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 99, fig. 1135.
Tarihleme:	Helenistik

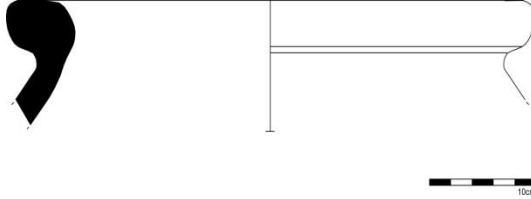
Katalog No:	20
Envanter No:	KH.13.H4/3009/19
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P19
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	5YR 6/8 iç; 5YR 7/3 dış; 5YR 7/4
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taştık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 55 cmYükseklik:11 cm, cidar 3
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik ağız düz bir şekilde omuza bağlanmaktadır. Ağız içte çekik bir hatla aşağı doğru inmektedir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 99, fig. 1132.
Tarihleme:	Helenistik

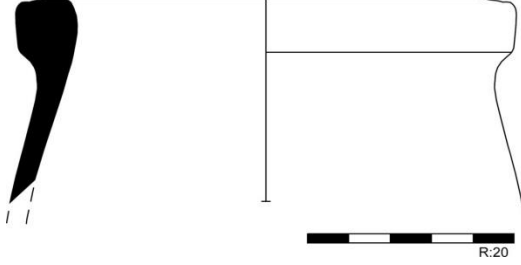
Katalog No:	14
Envanter No:	KH.13.H4/3001/22
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P22
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	10R 5/6 iç: 10R 5/8 dış: 10R 7/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 54 cm Yükseklik: 7,7 cm cidar 3 cm
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, ağız dışı çekik düz dudak profilli tok ilerleyerek keskin bir hatla gövdeye bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

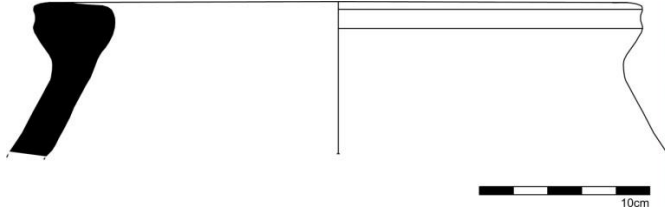
Katalog No:	22
Envanter No:	KH.13.H4/3001/23
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P23
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	2.5YR 5/6 iç: 7.5YR 6/4 dış: 5YR 8/2
Kil Yapısı:	Yoğun ve iri kireç, orta boyutta orta miktarda kum, az ve ince taşcık
Ölçüleri:	Çap: 48 cm Yükseklik: 10,5 cm cidar 4 cm
Bezeme:	Astar
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik keskin düz bir ağızla kısa ve basık dar boyuna oradan da omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

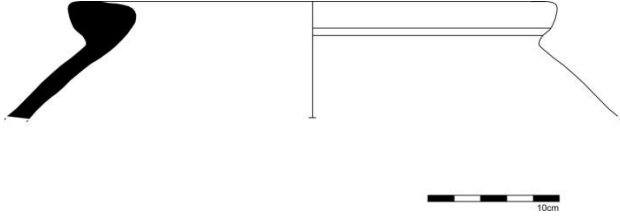
Katalog No:	23
Envanter No:	KH.13.H4/3001/26
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P26
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	5YR 7/6 iç-dış: 5YR 7/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 52 cm, Yükseklik: 10 cm, cidar 3 cm
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlak ağız formu ile kademeli bir şekilde inerek çok kısa ve basık boyuna oradan da omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 95, fig. 1113.
Tarihleme:	Helenistik

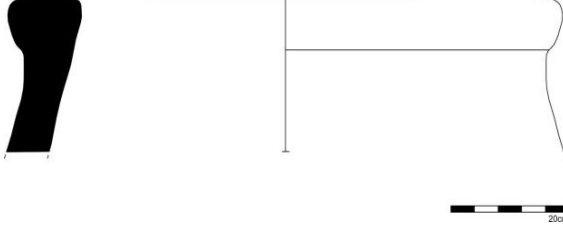
Katalog No:	24
Envanter No:	KH.09.G3/3002/78
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P78
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 7.5YR 7/3 iç: 7.5YR 7/4dış 7.5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 44 cm, Yükseklik: 8,4 cm, cidar: 1,6 cm.
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	Tabakalı gri özlü hamur yapısı ile hafif dışa çekik ağız direk omuza bağlanarak düz bir hatla ilerlemektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

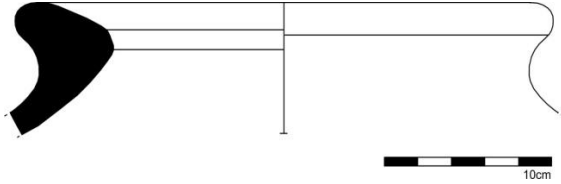
Katalog No:	25
Envanter No:	KH.13.H4/3001/85
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P85
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5YR 7/4 iç: 2.5YR 7/4 dış: 2.5YR 6/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 44 cm, yükseklik: 1,4 cm, cidar: 3,1 cm
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik ağızlı iki kademli bir dudak yapısına sahiptir. Hemen sonrasında dış bükey omuz geçişi mevcuttur.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

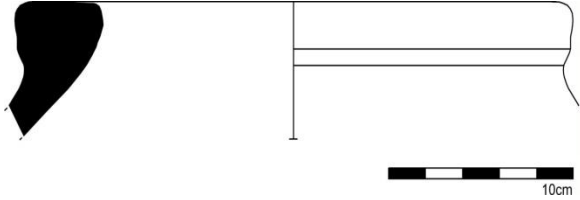
Katalog No:	26
Envanter No:	KH.13.H4/3006.1/86
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P86
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5YR 6/6 iç: 2.5YR 5/8 dış: 2.5YR 8/2
Kil Yapısı:	Çok az ince mika ve kum, orta miktarda ve iri kireç katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 75 cm, yükseklik: 13,5 cm, cidar: 1,8 cm
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	Kötü pişmiş, dışa çekik ağızlı dudak, yatak bir düzlükle dış bükey omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3, Bossert 2000: 99, fig. 1132.
Tarihleme:	Helenistik

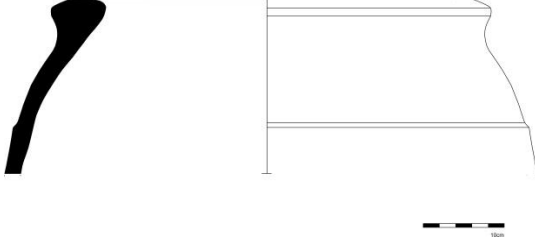
Katalog No:	27
Envanter No:	KH.13.I3/4012/44
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P44
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 IV. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 7.5YR 6/4 iç: 7.5YR 7/4 dış 7.5YR 6/6
Kil Yapısı:	Çok-ince saman, çok-ince mika, az-ince taşçık, çok-orta boyutta kum, orta-iri şamot ve çok-iri kuvars katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 80 cm, yükseklik: 21 cm, cidar: 6 cm
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	Kötü pişmiş dışa çekik yuvarlatılmış ağız yapısıyla düz bir hatla direk omuza bağlanmaktadır. Tabakadan ele geçmiş diğer parçalar arasında en geniş çap bu ağız parçasına aittir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik sonu- Geç Demir başlangıcı

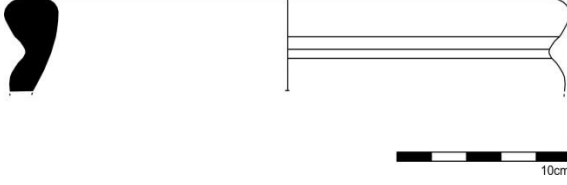
Katalog No:	28
Envanter No:	KH.12.I3/4002/52
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P52
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 IV. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	2.5YR 5/6 iç-dış: 2.5YR 6/6
Kil Yapısı:	Yoğun ve iri kireç, orta boyutta orta miktarda kum, az ve ince taşcık
Ölçüleri:	Çap: 40 cm yükseklik: 9 cm cidar: 2 cm
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	Tabakalı orta pişmiş, dışa çekik yuvarlak ağızlı, iç dudak içte dışa taşkın ve yuvarlak hatlıdır, dışta basık ve kısa boyunla omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 99, fig. 1132.
Tarihleme:	Helenistik dönem sonu ve Geç Demir Çağ başlangıcı

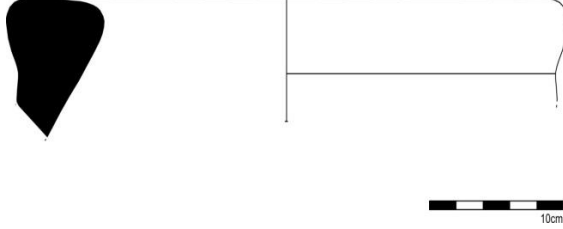
Katalog No:	29
Envanter No:	KH.15.I3/5019/49
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P49
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 7.5YR 6/4 iç: 7.5YR 6/6 dış 5YR 6/4
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 42 cm Yükseklik: 8 cm cidar: 2 cm
Bezeme:	Astar bezek
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağızlı ve hemen sonrasında omuz bağlantısı mevcuttur.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

Katalog No:	30
Envanter No:	KH.13.I3/5001/54
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P54
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	2.5YR 6/6 iç-dış: 2.5YR 7/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 75 cm Yükseklik: 34,5 cm cidar:3 cm
Bezeme:	Yiv bezek, Astar
Tanım:	İyi pişmiş, hafif dışa çekik dudak kenarıyla ağız duruşu çok açık verilmiş ve hemen genişleyen omuz gövde geçişi vardır. Tek sıra yiv sarmalı mevcuttur. Tabaka içerisinde benzeri olmayan bir duruş sergilemektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

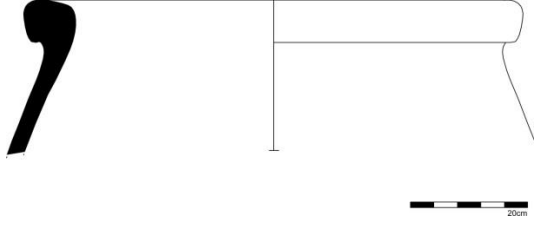
Katalog No:	31
Envanter No:	KH.15.I3./5019/45
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P45
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 7.5YR 6/4 iç: 5YR 7/3 dış 7.5YR 6/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 42 cm yükseklik:6,2 cm cidar: 2 cm
Bezeme:	Perdahlama
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlaklıktan sonra içe doğru düz bir şekilde iniş yaparak ilerlemektedir. Boyun çok kısa basık ve hemen çıkık omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

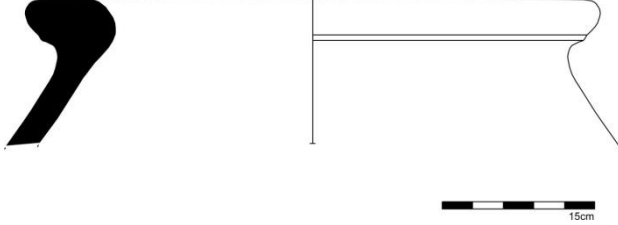
Katalog No:	32
Envanter No:	KH.14.I3/5002/36
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P36
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 6/4 iç: 5YR 7/4 dış 5YR 6/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta ince kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 62 cm, Yükseklik: 11,2 cm, cidar: 5: cm.
Bezeme:	Astar
Tanım:	Kötü pişmiş, hafif dışa çekik düz ağızlı ve hemen sonrasında gelen omuz bağlantısı mevcuttur. Bu tabaka pithoslarının en büyük boyutlularına örnek teşkil etmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

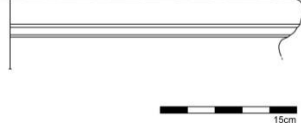
Katalog No:	33
Envanter No:	KH.18.G4B/3002/1
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P1
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 7/3 iç: 5YR 7/4dış 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 64 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 2,8 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağız formlu olup parça sadece ağız kısmından oluşmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik Dönem

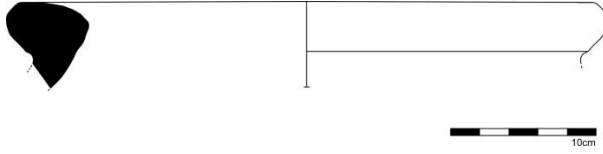
Katalog No:	36
Envanter No:	KH.18.G4B/2002.5/2
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P2
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 7/4 iç: 5YR 7/4dış 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 72 cm, yükseklik: 11,2 cm, cidar: 2,2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	Kötü pişmiş, dışa çekik ağızlı üstten yuvarlak bir hatla başlayan dudak aşağı doğru yatay inmektedir. Direk omuza bağlanan bir ağız omuz geçişi mevcuttur.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 99
Tarihleme:	Orta Çağ

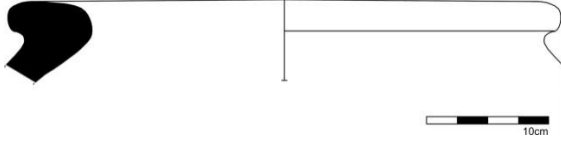
Katalog No:	37
Envanter No:	KH.18.G4B/3001.2/3
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P3
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 6/3 iç: 5YR 7/4dış 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 54 cm, yükseklik: 12,5 cm, cidar: 2,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik ağızlı yuvarlatılmış dudak formu, dudak altında minik bir çıkıntı ile omuza yatay bir şekilde inmektedir.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

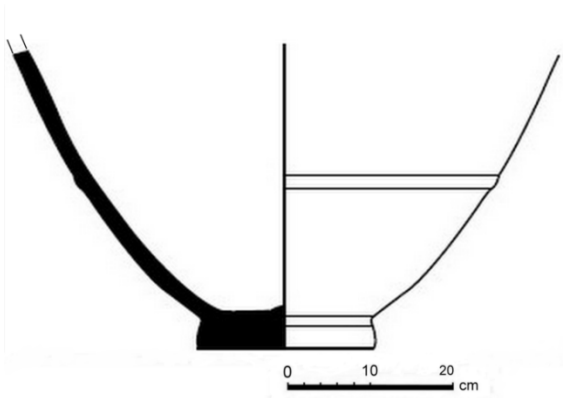
Katalog No:	38
Envanter No:	KH.18.G4B/Taş Kaldırma/6
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P6
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B Taş kaldırma
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 6/6 iç: 5YR 7/4dış 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 60 cm, yükseklik: 7,5 cm, cidar: 2,6 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlak inen kademeli ağız parçasından oluşmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

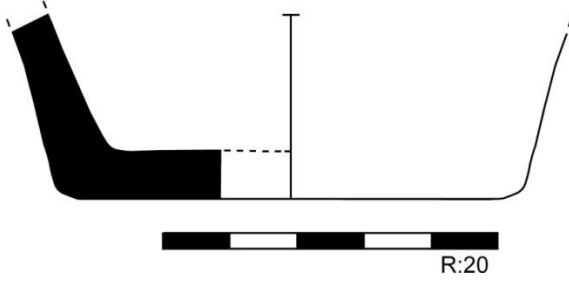
Katalog No:	39
Envanter No:	KH.18.G4B.3001/7a
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P7a
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 7/3 iç: 5YR 7/4dış 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 44 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı tahribat çok yoğun kap üzerinde parça sadece ağızdan oluşmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

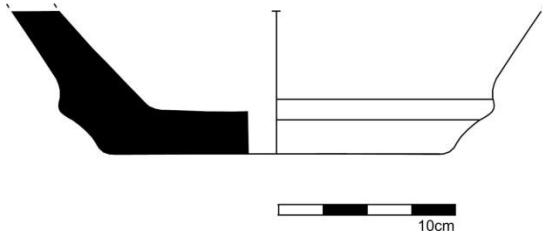
Katalog No:	40
Envanter No:	KH.18.I3/5024.2/11a
Eserin Adı:	Pithos ağız parçası
Çizim No:	P11a
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5YR 7/3 iç: 5YR 7/4dış 5YR 8/3
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 44 cm, yükseklik: 6,7 cm, cidar: 3 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı olup çok kısa ve basık olan boyuna bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 97, fig. 1123.
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

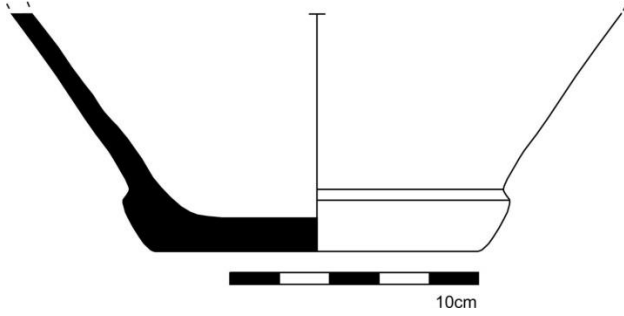
Katalog No:	41
Envanter No:	KH.13.I4/2004.1/98
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P98
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I4, II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok az-çok ince taşçık, çok yoğun-iri kireç, orta-ince kum, çok az-çok ince saman katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm olup ağız ve yükseklik belli değildir Cidar: 3 cm
Bezeme:	Yiv ve dalga bezekli, Astar bezeme
Tanım:	Gri özlü orta pişmiş hamur yapısı dip kısmı diğer pithosların dip formlarından farklıdır. Yükseltilmiş tok bir kaide, dipten gövde ye doğru keskin bir hat izleyerek çıkmakta, gövde ve ağız mevcut değildir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Ortaçağ

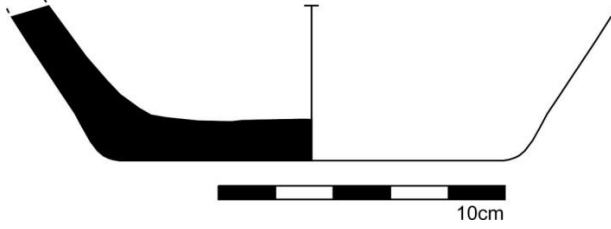
Katalog No:	42
Envanter No:	KH.09.G3/2002/79
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P79
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika, az ince taşçık, orta-ince kireç katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 24 cm, yükseklik: 8,5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, düz dip formu ile yukarıya doğru dar bir şekilde uzanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Orta Çağ

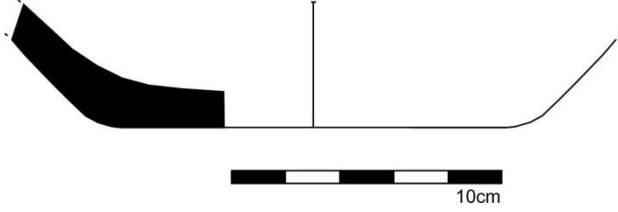
Katalog No:	43
Envanter No:	KH.17.G4B/2002.1/7b
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P7b
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/8, dış: 2.5 YR 6/8
Kil Yapısı:	Orta ince saman, çok orta mika, az ince taşçık, çok-iri kireç katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 20 cm, yükseklik: 8,5 cm, cidar: 2,4 cm.
Bezeme:	Yiv bezek, Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz dipli yukarı doğru kavis yaparken ilk yiv sırası ile dış bükey bir şekilde devam etmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Orta Çağ

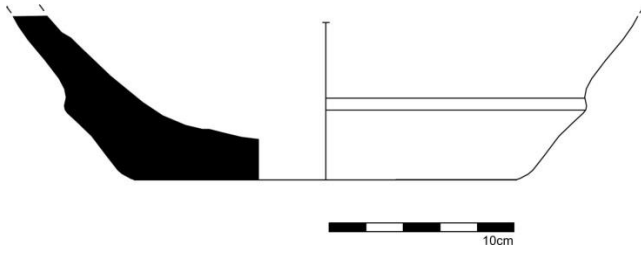
Katalog No:	44
Envanter No:	KH.12.H3/2001.5/5
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P5
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 22 cm, yükseklik: 23 cm, cidar: 3 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, yüksek tok kaidesi ile hafif bir çıkıntı yaparak dış bükey uzanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Orta Çağ

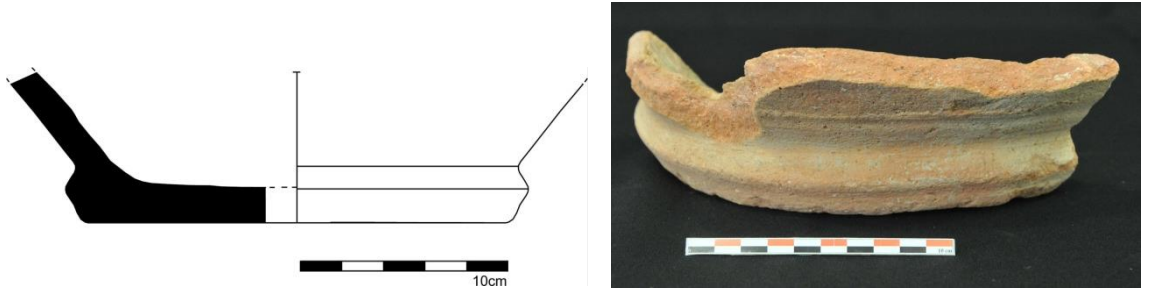
Katalog No:	45
Envanter No:	KH.12.H3/2004.1/41
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P41
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 18,5 cm, yükseklik: 7,2 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme ve tamir delikleri
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli dip formu ile kendini göstermektedir. Tamir delikleri ile ikincil kullanımı açık bir şekilde gösterir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Orta Çağ

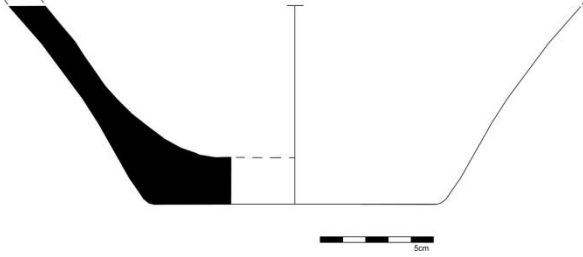
Katalog No:	46
Envanter No:	KH.14.H4/3023.1/37
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P37
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 10YR 4/2, iç: 10YR 6/2, dış: 10YR 5/2
Kil Yapısı:	Az ince kum Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok iri kireç katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 18 cm, yükseklik: 5,2 cm, cidar: 1,4 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli dip formu ile açık bir hat şeklinde uzamaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

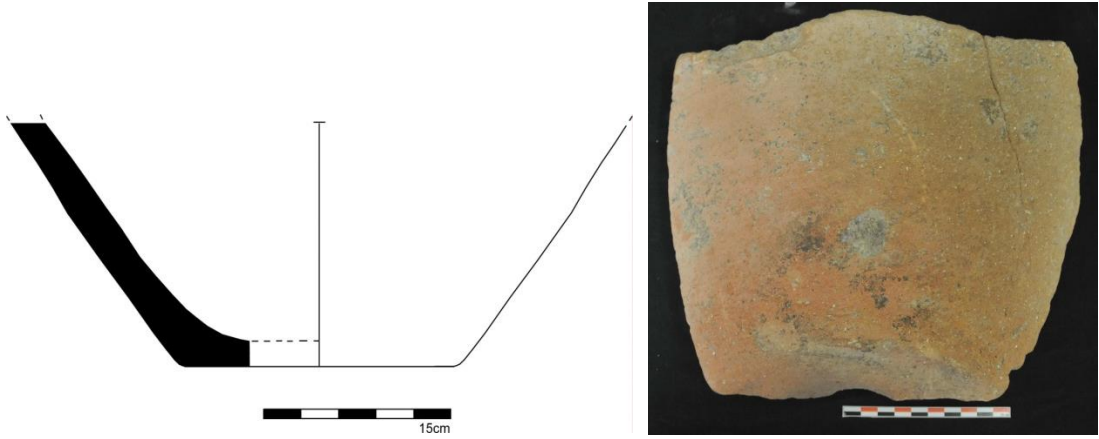
Katalog No:	47
Envanter No:	KH.13.H4/3001/25
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P25
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 22 cm, yükseklik: 7 cm, cidar: 3 cm.
Bezeme:	Belirgin yanık izleri
Tanım:	İyi pişmiş, düz tok kaideli kaidenin üzerinde incelen bir hatla uzamaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

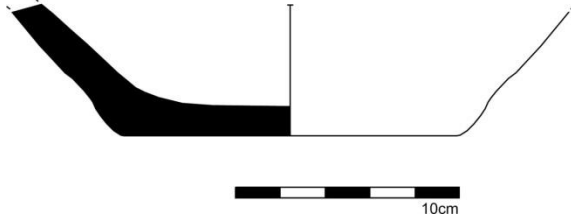
Katalog No:	48
Envanter No:	KH.13.H4/3001/24
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P24
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/6, iç: 2.5 YR 6/6, dış: 5 YR 7/6
Kil Yapısı:	Orta ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta ince kireç ve orta ince boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 23 cm, yükseklik: 8 cm, cidar: 2,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, tok yüksek ve yatay uzayan bir kaide ile yukarı doğru uzanan bir form sergilemektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

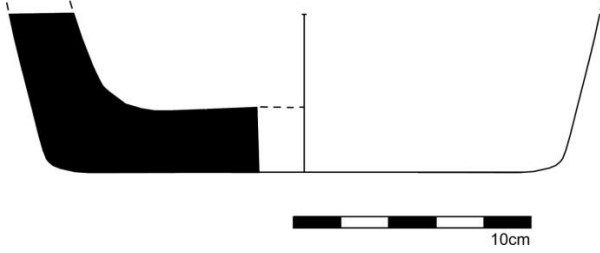
Katalog No:	49
Envanter No:	KH.13.H4/3001/21
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P21
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 5/6, iç: 2.5 YR 6/6, dış: 2.5 YR 6/6
Kil Yapısı:	Orta ince saman, çok ince mika, az ince taşçık, orta iri kireç ve orta ince boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm, yükseklik: 10 cm, cidar: 2,5 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli kalın cidarlı önce basık sonradan açılarak uzayan bir dip uzantısı hâkimdir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

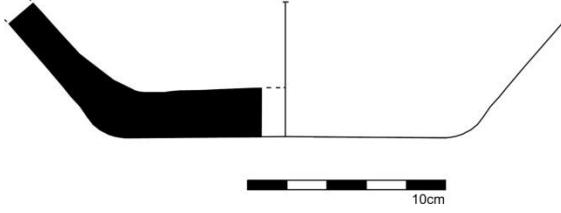
Katalog No:	50
Envanter No:	KH.13.H4/3001/20
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P20
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/3, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 2.5 YR 6/6
Kil Yapısı:	İyi pişmiş, çok orta kum, çok iri taşçık, orta ince saman, çok orta kireç orta ince boyutta kuvars katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm, yükseklik: 16 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	Düz dip formuyla keskin bir şekilde açılıp uzayan dip gövde uzantısı hakimdir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

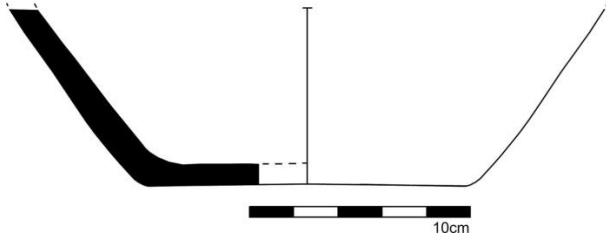
Katalog No:	51
Envanter No:	KH.13.H4/3012/13
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P13
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika az ince taşçık, az orta kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm, yükseklik: 6 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz dipli açık ve yatay uzayan dip çıkışı yapmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

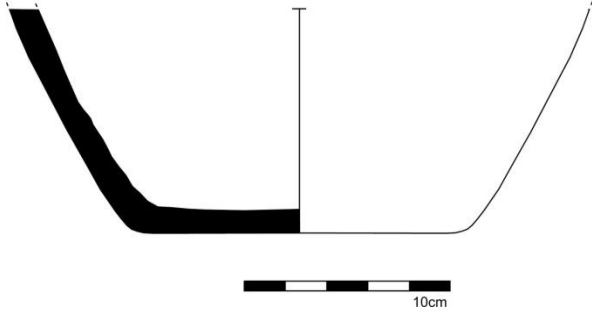
Katalog No:	52
Envanter No:	KH.13.I3/3001.2/8
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P8
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 5/2, iç: 2.5 YR 5/8, dış: 2.5 YR 5/6
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok orta kireç ve orta ince boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 22 cm, yükseklik: 6 cm, cidar: 3 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli ve yukarı doğru düz çıkışlı bir formu vardır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

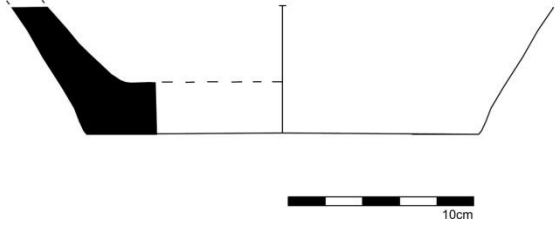
Katalog No:	53
Envanter No:	KH.18.G4B/3001.1/4a
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P4a
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 18 cm, yükseklik: 7 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	Kötü pişmiş, düz kaideli ve yukarı doğru hafif yatay çıkışlı bir formu vardır
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

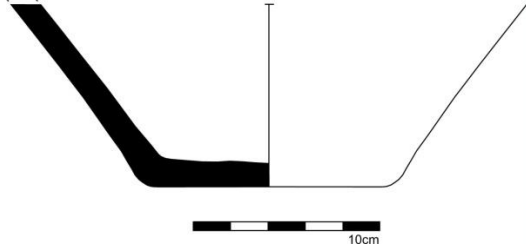
Katalog No:	54
Envanter No:	KH.18.G4B/3001/9
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P9
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 18 cm, yükseklik: 9 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli yukarı doğru yatay uzanan bir kaide gövde geçişi mevcuttur.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

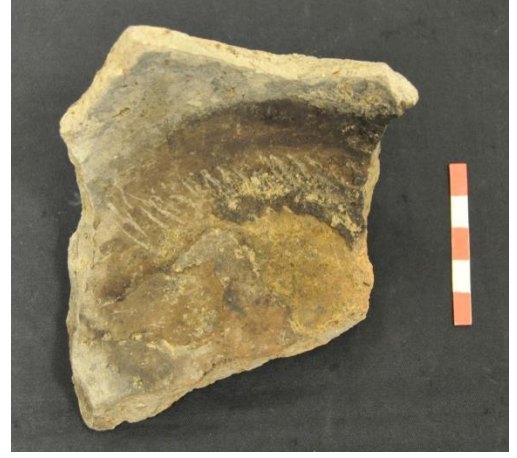
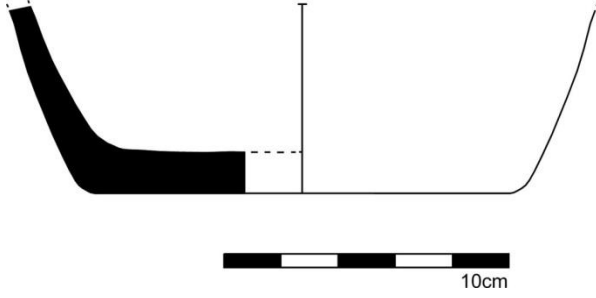
Katalog No:	55
Envanter No:	KH.14.I3/4005/32
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P32
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 IV. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 7.5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/3, dış: 7.5 YR 7/3
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, az ince kireç ve az ince boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 18 cm, yükseklik: 12 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli yukarı doğru daralarak uzanan kaide gövde arası geçişi vardır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Helenistik

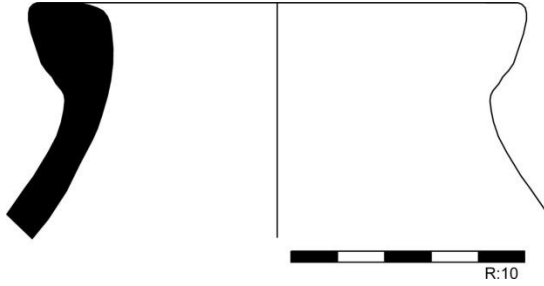
Katalog No:	56
Envanter No:	KH.14.J3/5017/4b
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P4b
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	J3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/6, iç: 5 YR 8/3, dış: 5 YR 8/3
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok ince boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 20 cm, yükseklik: 6,4 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Parlak perdah
Tanım:	Orta pişmiş, düz kaideli yukarı doğru yatay uzanan bir kaide gövde geçişi mevcuttur.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

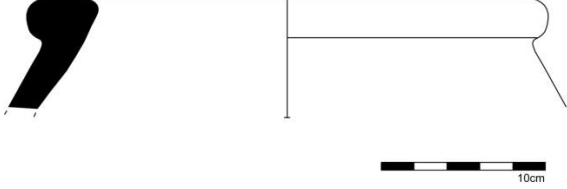
Katalog No:	57
Envanter No:	KH.14.J3/5010/50
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P50
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	J3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Orta ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 14 cm, yükseklik: 10 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli yukarı doğru yatay bir şekilde uzanan yukarı doğru yükselmektedir
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

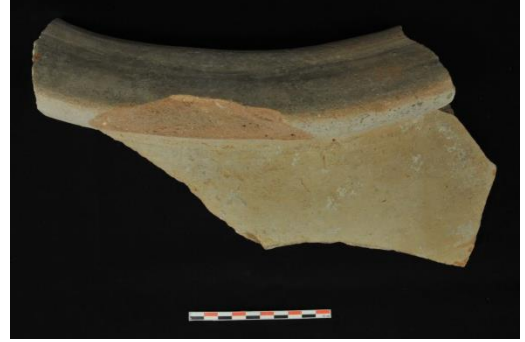
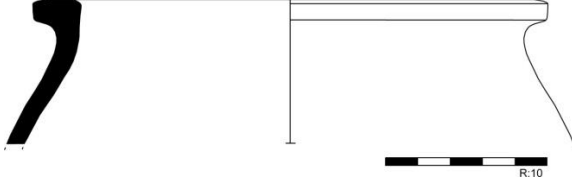
Katalog No:	58
Envanter No:	KH.18.I3/5024/12
Eserin Adı:	Pithos dip parçası
Çizim No:	P12
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 7/3, iç: 7.5 YR 7/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta miktarda orta boyutta kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm, yükseklik: 7 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli yukarı doğru daralarak uzanan kaide gövde arası geçişi vardır. Analizi yaptırılan ikinci örnektir.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 98, fig. 1126.
Tarihleme:	Geç Demir Çağı

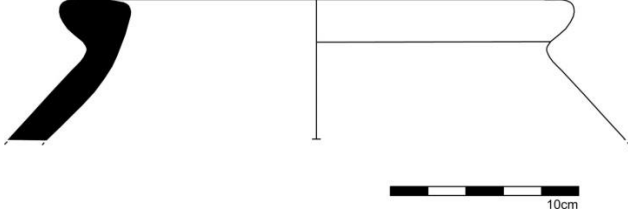
Katalog No:	59
Envanter No:	KH.09.G3/2002/59
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K59
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G3 II. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5YR 6/6, iç: 10R 8/1, dış: 10YR 8/1
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok orta kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 30 cm, yükseklik: 10 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağız formlu olup boyun kısmı mevcut değildir direk omuza bağlanan ağız ile gövdeye doğru iniş yapmaktadır
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Orta Çağ

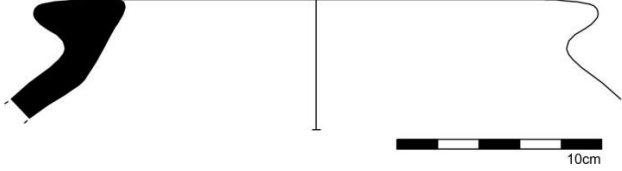
Katalog No:	60
Envanter No:	KH.13.H4/3009/18
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K18
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta ince kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 38 cm, yükseklik: 9 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	Orta pişmiş, dışa çekik yuvarlak ağız formu ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

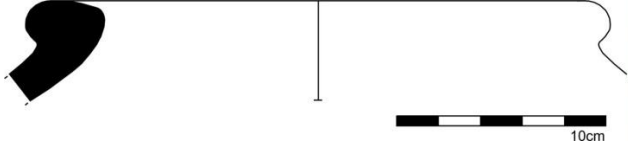
Katalog No:	61
Envanter No:	KH.13.H4/3012/12
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K12
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 35 cm, yükseklik: 11,4 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz inen ağız formu direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1117.
Tarihleme:	Helenistik

Katalog No:	62
Envanter No:	KH.13.H4/3005/9
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K9
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, az ince kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 38 cm, yükseklik: 11 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Islak sıvaz
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik sivrilmiş ağızlı ve direk omuz bağlantılı form özelliği vardır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Helenistik

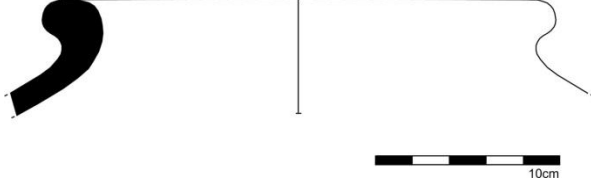
Katalog No:	63
Envanter No:	KH.12.H3/4008/28
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K28
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta ince kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 35 cm, yükseklik: 8 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Islak sıvaz
Tanım:	Orta pişmiş, dışa çıkık sivriltilmiş ağızlı ve direk omuz bağlantılı form özelliği vardır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Helenistik

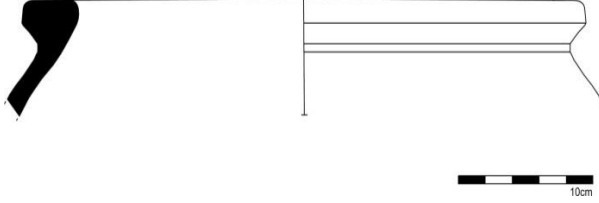
Katalog No:	64
Envanter No:	KH.12.H3/4006/30
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K30
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 IV. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 35 cm, yükseklik: 6 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	Kötü pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H3
Tarihleme:	Helenistik

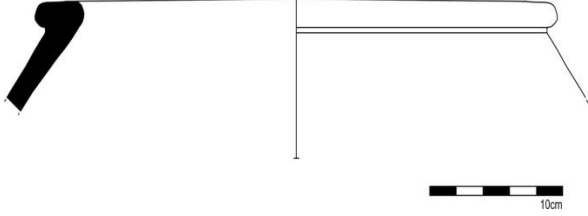
Katalog No:	65
Envanter No:	KH.12.H3/4006/29
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K29
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 IV. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, az ince kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 32 cm, yükseklik: 11 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

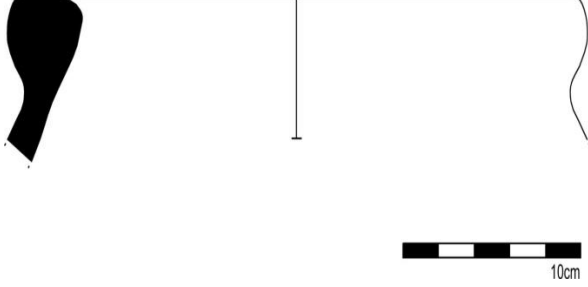
Katalog No:	66
Envanter No:	KH.14.I3/Duvar Kaldırma /3
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K3
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 duvar kaldırma V. tabaka üzeri
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 32 cm, yükseklik: 7,5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır
Karşılaştırmalar:	Genz 2004: 23 Fig. H2
Tarihleme:	Helenistik

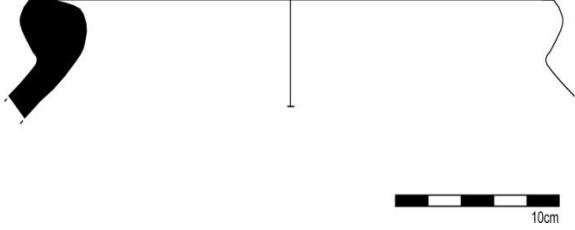
Katalog No:	67
Envanter No:	KH.15.I3/5014/75
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K75
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum orta iri kireç katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 36 cm, yükseklik: 6 cm, cidar: 1 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	Dışa çekik düz inen dudak yapısı ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

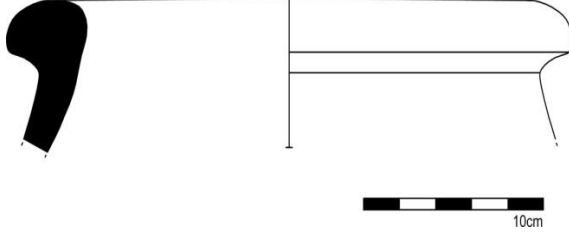
Katalog No:	68
Envanter No:	KH.15.I3/5021/74
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K74
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 35 cm, yükseklik: 12 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

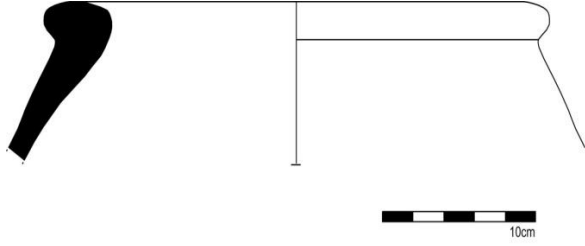
Katalog No:	69
Envanter No:	KH.15.I3/5014/73
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K73
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 28 cm, yükseklik: 5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	Orta pişmiş, dışa çekik düz inen dudak yapısı ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

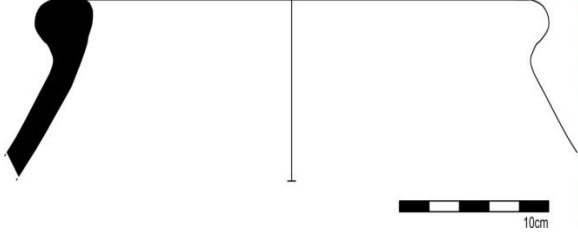
Katalog No:	70
Envanter No:	KH.15.I3/5019.1/72
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K72
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 30 cm, yükseklik: 5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağızlı üstten yuvarlak alttan ise düz bir şekilde omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

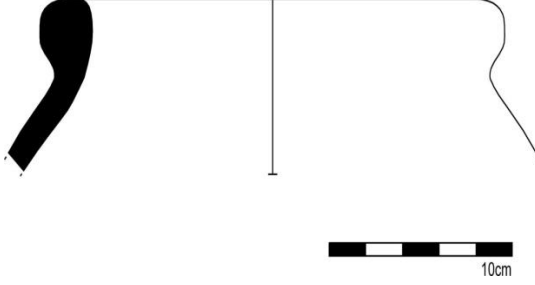
Katalog No:	71
Envanter No:	KH.15.I3/5019/71
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K71
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 28 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Parlak perdah
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış keskin dudağı ile direk omuza bağlanmaktadır
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

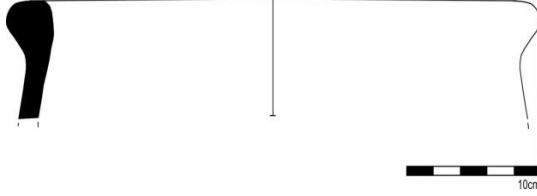
Katalog No:	72
Envanter No:	KH.15.I3/5019/68
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K68
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	13 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok orta kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 28 cm, yükseklik: 8 cm, cidar: 1,3 cm.
Bezeme:	Islak sıvaz
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

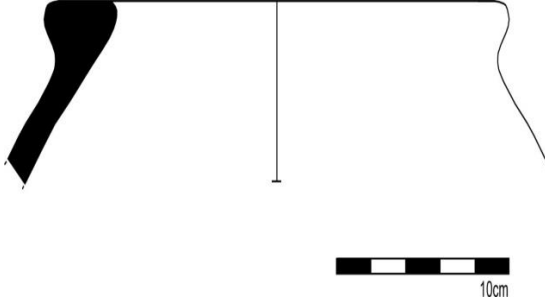
Katalog No:	73
Envanter No:	KH.15.I3/5019/67
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K67
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 28 cm, yükseklik: 8 cm, cidar: 1,3 cm.
Bezeme:	Parlak perdah
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Demir Çağ

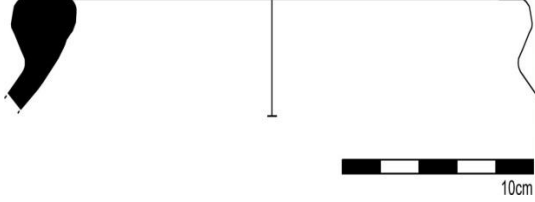
Katalog No:	74
Envanter No:	KH.15.I3/5019/66
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K66
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 23 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz dudak yapısı ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

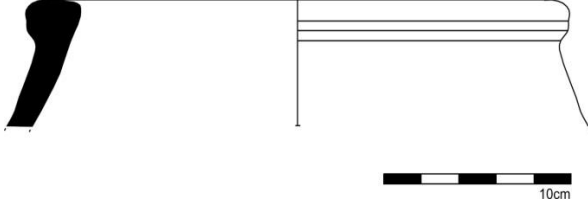
Katalog No:	75
Envanter No:	KH.15.I3/5019/65
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K65
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 39 cm, yükseklik: 7 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik yuvarlatılmış ağız ile direk omuza bağlanmaktadır. Tamir deliği vardır
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 97, fig. 1122.
Tarihleme:	Demir Çağ

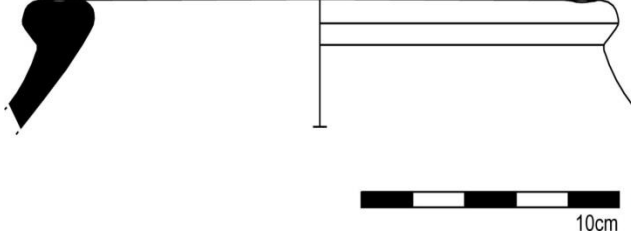
Katalog No:	76
Envanter No:	KH.15.I3/5021/64
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K64
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 38 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağız formuyla direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Demir Çağ

Katalog No:	77
Envanter No:	KH.15.I3/5021/63
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K63
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 75 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 24 cm, yükseklik: 4,6 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz ağız formuyla omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

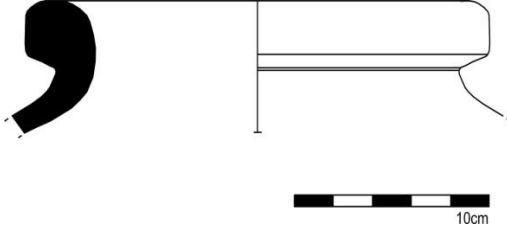
Katalog No:	K78
Envanter No:	KH.15.I3/5019/48
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K48
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta iri kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 38 cm, yükseklik: 9 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz inen dudak yapısı ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

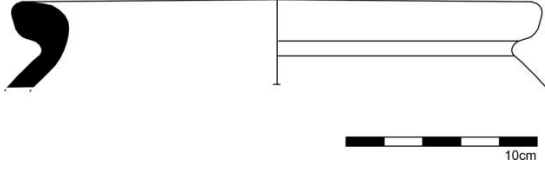
Katalog No:	K79
Envanter No:	KH.15.I3/5019/47
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K47
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 29 cm, yükseklik: 5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik ağızlı yuvarlak dudaklı ve aşağı doğru yatak inen dudak ile direk omuza bağlanmaktadır
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1116.
Tarihleme:	Demir Çağ

Katalog No:	80
Envanter No:	KH.14.I3/5002/35
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K35
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 36 cm, yükseklik: 7 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz inen dudak yapısı ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

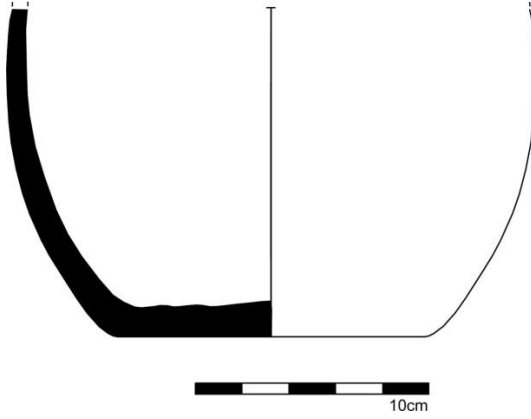
Katalog No:	81
Envanter No:	KH.14.J3/5002/2
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K2
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	J3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 24 cm, yükseklik: 6 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Islak sıvazlama
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz inen dudak yapısı ile basık kısa boyuna sonrasında da çıkık omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

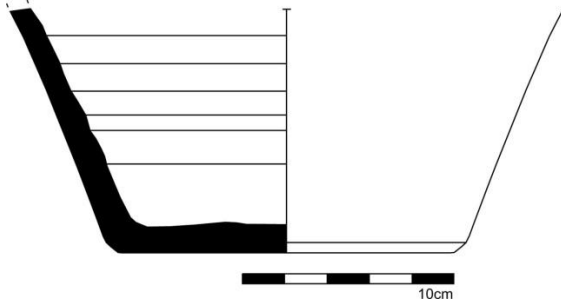
Katalog No:	82
Envanter No:	KH.18.G4B/3001/8
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K8
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 28 cm, yükseklik: 5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik düz inen dudak yapısı ile kısa boyuna oradan da omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 95, fig. 1113.
Tarihleme:	Helenistik Dönem

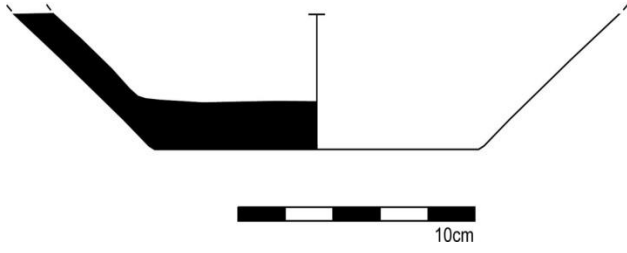
Katalog No:	83
Envanter No:	KH.18.I3/5024/10
Eserin Adı:	Küp ağız parçası
Çizim No:	K10
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	13 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, az orta kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 35 cm, yükseklik: 5 cm, cidar: 2 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, dışa çekik ağızlı sivri ve düz hat boyunca inen dudak yapısı ile direk omuza bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	Bossert 2000: 96, fig. 1117.
Tarihleme:	Demir Çağ

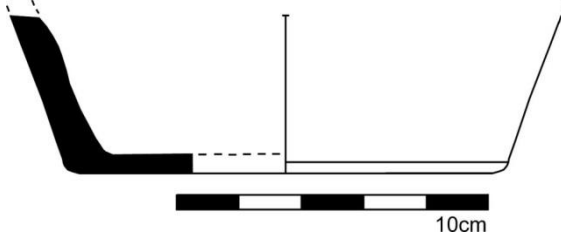
Katalog No:	84
Envanter No:	KH.12.G4/3001.1/55
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K55
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 14 cm, yükseklik: 14 cm, cidar: 1,6 cm.
Bezeme:	Islak sıvazlama
Tanım:	İyi pişmiş, üz dipli yukarı doğru çıkarken şişkinlik yaparak gövdeye bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

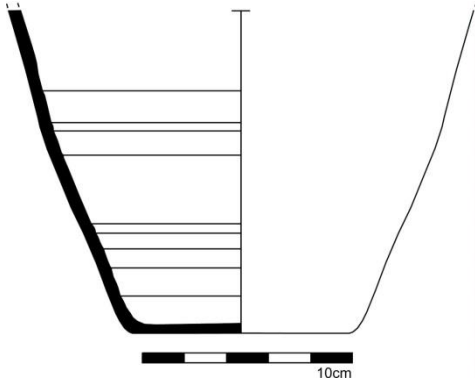
Katalog No:	85
Envanter No:	KH.12.H3/3001.5/40
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K40
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 15 cm, yükseklik: 11 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Islak sıvazlama
Tanım:	İyi pişmiş, düz dipli olup yukarı doğru keskin bir hat boyunca yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

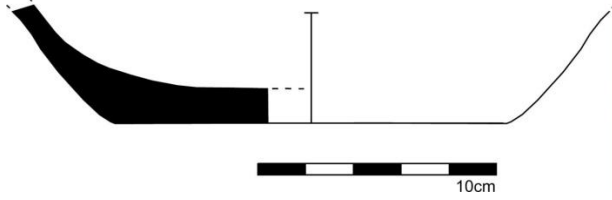
Katalog No:	86
Envanter No:	KH.13.H3/3004/39
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K39
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, orta iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 12 cm, yükseklik: 4 cm, cidar: 1 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile yukarı doğru açık bir kavisle yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

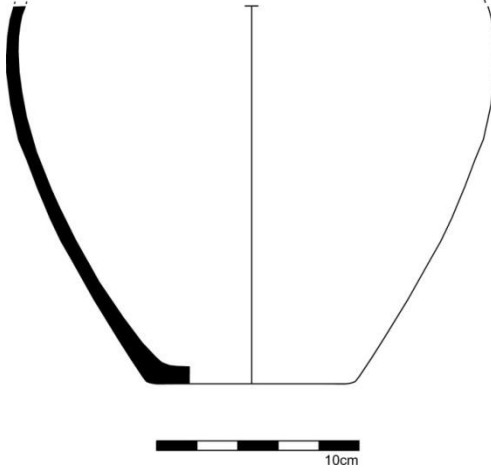
Katalog No:	87
Envanter No:	KH.12.H3/3001.15/38
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K38
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 5/6, iç: 2.5 YR 6/4, dış: 2.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaideli dar bir şekilde dip yükseltisi vermektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

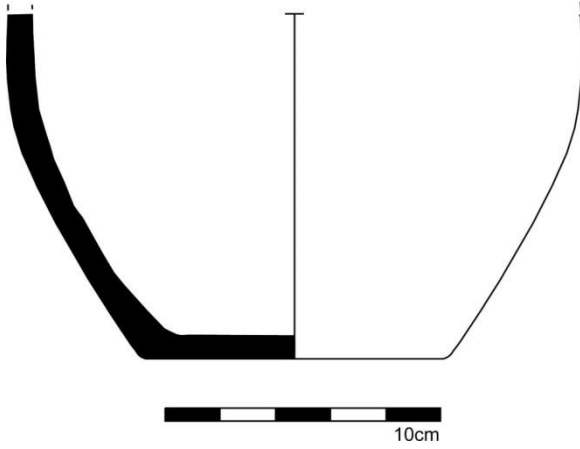
Katalog No:	88
Envanter No:	KH.12.H3/3001.4/1
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K1
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 5/3, iç: 10 R 6/4, dış: 10 R 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 12 cm, yükseklik: 22,5 cm, cidar: 1 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile gövdeye doğru yatay bir şekilde yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

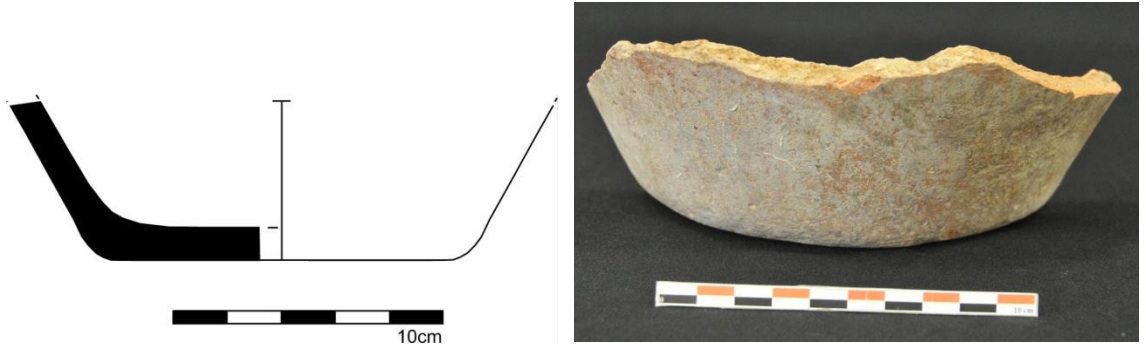
Katalog No:	89
Envanter No:	KH.13.H4/3012/14
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K14
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	H4 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 16 cm, yükseklik: 4 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	-----
Tanım:	İyi pişmiş, yoğun tahribat mevcut olan bu parça düz dibi ile kalın bir hattan sonra bir den cidar inceliğiyle beraber yukarı doğru yatay bir şekilde yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

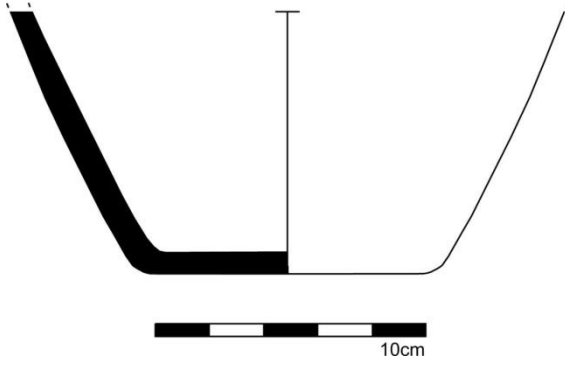
Katalog No:	90
Envanter No:	KH.14J3/3002/53
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K53
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	J3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 6/4, dış: 7.5 YR 5/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 13 cm, yükseklik: 24 cm, cidar: 1,2 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile yukarı doğru yatak bir şekilde çıkarken şişkin karna bağlanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

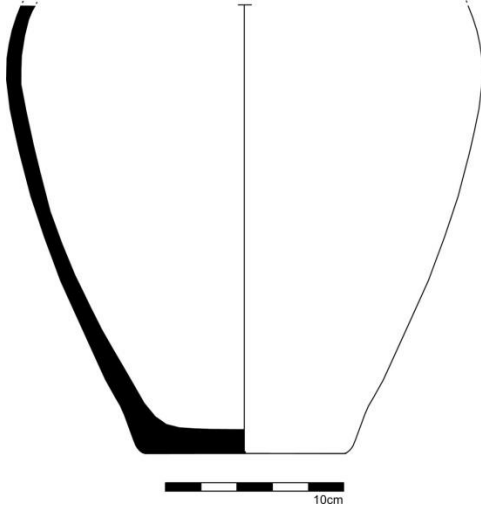
Katalog No:	91
Envanter No:	KH.14.J3/3002.1/51
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K51
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	J3 III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 5/6, iç10 R 4/4, dış: 10 R 5/4
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok iri kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 13 cm, yükseklik: 15 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile yukarı doğru şişkinlik yaparak yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

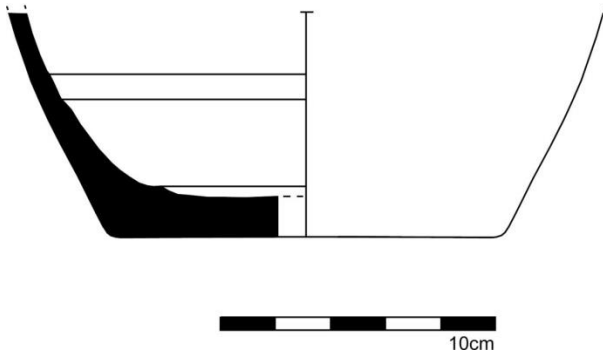
Katalog No:	92
Envanter No:	KH.14.I3/5017/31
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K31
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 6/4, iç: 7.5 YR 7/2, dış: 2.5 YR 5/3
Kil Yapısı:	Az ince saman, çok ince mika az ince taşçık ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 14 cm, yükseklik: 6,5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile yukarı doğru yatay bir şekilde yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

Katalog No:	93
Envanter No:	KH.14.I3/5017/33
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K33
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 YR 5/6, iç: 2.5 YR 4/4, dış: 7.5 YR 5/6
Kil Yapısı:	Orta ince saman, çok ince mika az ince taşçık, çok ince kireç ve çok orta boyutta kum katkıdır.
Ölçüleri:	Çap: 14 cm, yükseklik: 11 cm, cidar: 1 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile dışa doğru yatay bir şekilde uzanmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

Katalog No:	94
Envanter No:	KH.17.I3/5026/80
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K80
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	I3 V. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 2.5 Y 7/3, iç: 2.5 R 8/1, dış: 2.5 YR 8/2
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 13 cm, yükseklik: 28,5 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, analizi yaptırılan örnek 1 küp dip parçası, bu parça düz kaideli olup karna doğru dış bükey bir açıyla çıkarak şişkin yumurta formlu gövdeye bağlanmaktadır. Benzer form özelliklerine sahip başka parçalarda bulunmaktadır.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Demir Çağ

Katalog No:	95
Envanter No:	KH.18.G4B/3001.2/5
Eserin Adı:	Küp dip parçası
Çizim No:	K5
Durumu:	Kırık
Kazıda Bulunduğu Alan ve Tabakası:	G4B III. Tabaka
Yapıldığı Madde:	Pişmiş Toprak
Hamur Rengi:	Hamur: 5 YR 7/2, iç: 5 YR 7/2, dış: 2.5 YR 6/4
Kil Yapısı:	Çok ince saman, çok ince mika az ince taşçık, az ince kireç ve çok orta boyutta kum katkılıdır.
Ölçüleri:	Çap: 14 cm, yükseklik: 8 cm, cidar: 1,5 cm.
Bezeme:	Astar bezeme
Tanım:	İyi pişmiş, düz kaidesi ile yukarı doğru önce daralarak sonradan ise açılarak yükselmektedir.
Karşılaştırmalar:	-----
Tarihleme:	Helenistik

KISALTMALAR VE KAYNAKÇA

Metinde kullanılan kısaltmalarda Alman Arkeoloji Enstitüsü'nün benimsediği (Der kleine Pauly Abkürzungen) formatı kullanılmıştır. Türkçe kısaltmalarda Türk Dil Kurumu'nun önerileri dikkate alınmıştır. Kaynakça ve dipnotlarda ise Bursa Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü tez yazım yönergesine uyulmuştur.

- Adak Adıbelli 2014 I. Adak Adıbelli, "2012 Kırşehir Kale Höyük Kazısı" KST 35, CII, 296-310.
- Adak Adıbelli 2016a I. Adak Adıbelli, "Kırşehir Kale Höyük Kazıları" Kırşehir Arkeoloji ve Paleantropoloji Çalışmaları, T.C. Kırşehir Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Ankara, 85-104.
- Adak Adıbelli 2016b I. Adak Adıbelli, "2014 Kırşehir Kale Höyük Kazısı" KST 37, CIII, 45-56.
- Adak Adıbelli 2017 I. Adak Adıbelli, "2016 Kırşehir Kale Höyük Kazısı" KST 39, CIII, 17-30.
- Ainswoth 1842 W. Ainswoth, Travels and Researches in Asia Minor, Mesopotamia, Chaldea and Armenia I, London.
- Akyol vd. 2015 A. Akyol, Y.K. Kadioğlu, "Tekfur Sarayı Cam Buluntuları Arkeometrik Çalışmaları", *TUBAKED 13*, 31-35.
- Alkım 1956 B. Alkım, "Kırşehir Höyüğü ve Toprak Üstü Buluntuları", *Belleten*, 20, 62 -101.
- Arnon 2007 Y. D. Arnon, Pottery, Oil Lamps and Carved Stone Vessels Contract Archaeology Reports II Excavation

- in Marcus Street, Ramla Reports and Studies of the Recanati Institute for Maritime Studies Excavations, Haifa, 39- 100.
- Aydın vd. 2015 M. Aydın, A. Akyol, A. Erten, E. Torgan, “2015 Olba Kazısı Camları Arkeometrik Çalışmaları” Seleucia Ad Calycadnum,” Vol. 5, 207-220.
- Aydın vd. 2019 M. Aydın, K. L. Zoroğlu, “Kelenderis Seramik ve Metal Eserlerin Tahribatsız Arkeometrik Analiz Sonuçları” 34. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, Çanakkale, 425 - 437.
- Aydın 2019 M. Aydın, “Harran Kazısından Ele Geçen Ortaçağ Seramikleri Üzerindeki Pigmentlerinin Arkeometrik Analiz Sonuçları” 34. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, Çanakkale, 439 - 454.
- Bass vd. 1989 G. Bass, F., C. Pulak, “Dominique Collon and James Weinstein, The Bronze Age Shipwreck at Ulu Burun: 1986 Campaigné”, AJA, Vol. 93, No. 1, 1-29.
- Bart 1860 H. Bart. Reise von Trapezunt durch die nördliche Hälfte Kleinasiens nach Scutari im Herbst 1858, Gotha.
- Brenni 1985 G. M. R. Brenni, The Dolia and The Sea-Borne Commerce of Imperial Rome (M.A Thesis), Texas.
- Brumlich 2005 M. Brumlich, "Der Pithos mit dem Fischmedaillon. Zur Darstellung eines Rochens im minoischen

- Kamaresstil", *Prähistorische Zeitschrift*, Berlin, 149 - 159.
- Blitzer 1990 H. Blitzer, "KOPΩNEÏKA: Storage-Jar Production and Trade in the Traditional Aegean", *Hesperia*, Vol. 59/4, Princeton, 675-711.
- Bittel 1942 K. Bittel, "Kleinasiatische Studien", *IsMitt*, Vol. 5, Amsterdam, 1 - 41.
- Boskamp 1996 A. Boskamp, "Minoan Storage Capacities (1): Graffiti on Pithoi in the Palace Magazines at Knossos", *BSA*, Vol. 91, 101-112.
- Bossert 1950 H.Th. Bossert, "Orta Anadolu'da Yapılan Bir Gezi Hakkında Kısa Ön-Rapor", *Belleten* 14, 667-671.
- Bossert 2000 E.M. Bossert, "Die Keramik Phrygischer Zeit Von Boğazköy" *Boğazköy Hattuşa XVIII*, Mainz, 95-99.
- Chantre 1894 E. Chantre, *Mission scientifique en Caucase, Asie Mineure et Syrie*, Paris
- Christakis 1996 S. K. Christakis "Craft specialisation in Minoan Crete: the case for itinerant pithos makers", *Aegean Archaeology* 3-1996, *Studies and Monographs in Mediterranean Archaeology and Civilization*, II - 4, Warsaw, 63-74.
- Christakis 1999 S. K. Christakis, "Pithoi and Food Storage in Neopalatial Crete: A Domestic Perspective", *World Archaeology*, 31/1, *Food Technology in its Social*

- Context: Production, Processing and Storage, London, 1-20.
- Christakis 2005 S. K. Christakis, Cretan Bronze Age Pithoi, Traditions and Trends in The Production and Consumption of Storage Containers in Bronze Age Crete, Prehistory Monographs 18, INSTAP Academic Press, Philadelphia, Pennsylvania.
- Cibecchini vd. 1988 F. Cibecchini, C. Juan, S. Marlier, Der Weinhandel in Tankschiffen, Das Wrack Ovest Giraglia 2, Korsika.
- Crawford 1991 J. Crawford, The Byzantine Shops at Sardis, London, England,
- Cooper 1978 E. Cooper, Seramik ve Çömlekçilik, (Çev. Ö. Bakırer), Ankara.
- Cullen vd. 1990 T. Cullen, D. R. Keller, "The Greek Pithos Through Time: Multiple Functions And Diverse Imagery" (Ed. W. D. Kingery), The Changing Roles Of Ceramics In Society: 26,000 B.P. To The Present, Ceramics And Civilization Volum: V, The American Ceramic Society Inc., Westerville, 183-209.
- Cytryn 2010 K. Cytryn-Silverman, "The Ceramic Evidence" (Ed. O. Gutfeld), Ramla Final Report On The Excavations North of The White Mosque, Qedem Monographs of The Institute of Archaeology The Hebrew University of Jerusalem, Ramla, Israile, 97-211.

- Çambel 1944 H. Çambel, "Haberler-Hafriyatlar: Hashöyük Kontrol Kazısı", Belleten 8/29, 361 – 377
- Çelebi 1609 - 1657 K. Çelebi, Cihannüma, (Çev. H. Koyuncu, S. Öztürk, B. Karlıağa, N. Bayhan), İstanbul Büyükşehir Kültür A.Ş. Yayınları, İstanbul.
- Dickinson 2006 O. Dickinson, The Aegean from Bronze Age to Iron Age, Continuity And Change Between The Twelfth And Eighth Centuries BC, London - New York.
- Er 2006 Y. Er, Klasik Arkeoloji Sözlüğü, Phoenix, Ankara.
- Erkanal vd. 2008 H. Erkanal, H. Hauptmann, "Die Neuen Forschungen in Bakla bei İzmir", (Ed. V. Şahoğlu, R. Tuncel), Proceedings of the International Symposium. The Aegean in the Neolithic, Chalcolithic and the Early Bronze Age, October 13th-19th 1997, Urla – İzmir, Ankara, 165-177.
- Genz 2004 H. Genz, Büyükkaya I. Die Keramik der Eisenzeit, Boğazköy Hattuşa Ergebnisse der Ausgrabungen XXI, Mainz.
- Hanel 2001 N. Hanel, "Schwerkeramik", (Hrsg. Thomas Fischer), Die römischen Provinzen, Eine Einführung in ihre Archäologie, Theiss-Verlag, Stuttgart.
- Hürmüzlü 2008 B. Hürmüzlü, Eski Yunan'da Ölü Gömme Gelenekleri, Ege Yayınları, İstanbul.

- Kaya 2005 A. M. Kaya, "Anadolu'da Roma Eyaletleri: Sınırlar ve Roma Yönetimi", Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi, Ankara, 24-38.
- Kaya 2011 A. M. Kaya, Anadolu'da Galatlar ve Galatya Tarihi, Konya.
- Kıbaroğlu vd. 2013 M. Kıbaroğlu, D. Thumm-Doğrayan, "Trojan pithoi: A petrographic approach to provenance of Bronze Age storage vessels from Troy", Applied Clay Science 82, 44-52.
- Kökten 1949 K. Kökten, "1949 Yılı Tarih Öncesi Araştırmaları", Belleten XIII, 812-814.
- Kurtz vd. 1971 D. C. Kurtz ve J. Boardman, Greek Burial Customs, London.
- Lane 1964 F. C. Lane, Tonnages, Medieval and Modern, The Economic History Review, New Series, 17/2, Chicago, 213-233.
- Lisician 1955 S. D. Lisician, "Ocherki etnografi dorevoliutsionnoi Armenii" in Kavkazskii etnograicheskii sbornik, I, Armenia, 182- 264.
- Mellink 1964-1974 M. J. Mellink, "Excavations at Karataş-Semayük and Elmali Lycia 1963-1973", AJA, Vol. 68 – 78, Archaeological Institute of America, 349 – 355.
- Omura 1991 S. Omura, "1989 Yılı Kaman Kalehöyük Kazıları" KST 12/I, 427-442.

- Omura 2001a S. Omura, "1999 Yılı Kaman Kalehöyük Kazıları", KST 22/1, 327-336.
- Omura 2008 S. Omura "2003 -2006 yılları Kaman Kale Höyük Kazıları" KST 29/3, 1-16.
- Omura 2009 S. Omura "2007 yılı Kaman Kale Höyük Kazıları" KST30/3, 197-205.
- Osten 1927 H.H. Osten, "Explorations in Hittite Asia Minor", American Journal of Semitic Languages and Literatures XLIII, Chicago, 152 - 160.
- Osten 1937 H.H. Osten, "The Alishar Hüyük".1930-32. Part II, Chicago, Pl.11-a1609.
- Osten 1937 H. H. Osten: The Alishar Hüyük. Seasons of 1930 – 32, III, (OIP XXX), Chicago.
- Ökse 2012 T. Ökse, Ön Asya Arkeolojisinde Çanak Çömlek, Arkeoloji Sanat Yayınları, İstanbul.
- Pereira 2011 P. Pereira, "Uma Primeira Análise Aos Recipientes Cerâmicos de Armazenagem de Vale Do Mouro Coriscada", Meda, 75- 82.
- Pullen 2011 D. J. Pullen, "Redistribution in Aegean Palatial Societies. Before the Palaces: Redistribution and Chiefdoms in Mainland Greece", AJA, Vol. 115, No. 2, 185-195.
- Ramsay 1890 W.M. Ramsay, The Historical Geography of Asia Minor, London.

- Robinson 1938 M. D. Robinson, Excavations at Olynthus VIII, Baltimore.
- Ruben 1947 W. Ruben: ‘‘Kırşehir’in dikkatimizi çeken sanat abideleri’’ , Belleten XI, 603-640; XII, 173-193.
- Ruben 2014 W. Ruben: İç Anadolu’da Küçük bir Eskiçağ Şehri: Kırşehir, (Çev. Cemal Sakallı), Kültür Tarih Yayınları Serisi, Kırşehir.
- Schiappelli 2015 A. Schiappelli, "Along The Routes of Pithoi in the Late Bronze Age", The Mediterranean Mirror Cultural Contacts in the Mediterranean Sea Between 1200 and 750 B.C., International Post-doc and Young Researcher Conference Heidelberg, 6th-8th October 2012, Römisch-Germanisches Zentralmuseum Tagungen Band 20, (Ed. Andrea Babbi - Friederike Bubenheimer - Erhart Beatriz - Marín Aguilera - Simone Mühl), Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, Mainz, 231-243.
- Sezgin 2018 K. Sezgin, ‘‘Antik Dönemde Artı Ürün Depolama Kavramı ve Depolama Kapları’’ , Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11/1, Çorum, 597 - 609.
- Sonia 2011 K. Σόνια, Μεσαιωνική κεραμική από τον Μόγλο Ανατολικής Κρήτης, Medieval Pottery From Mochlos Eastern Crete, Thessaloniki.
- Tarım 1940 C. H. Tarım, Kırşehir Tarih ve Coğrafya Lugatı, Kırşehir.

- Tekin 1998 O. Tekin, “İÖ IV - İS VI. Yüzyıllar: Helenistik Çağ ve Roma İmparatorluk Döneminde Kappadokia Krallığı”, Nevşehir, 194-225.
- Teslenko 2009 I. Teslenko, Vessels for wine-storage from Archeological complexes of the 14th-15th centuries in the crimea, Actas del VIII Congreso Internacional de Cerámica Medieval, Ciudad Real TOMO II.
- Uhri 2006 A. Uhri, “Batı Anadolu Erken Tunç Çağı Ölü Gömme Gelenekleri”, Ege Üniversitesi Sosyal Bölümler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir.
- Ünsal 2012 V. Ünsal, “ The Journal of International Social Reserch”, cilt:5. 1231-1245.
- Vinocurov 1999 N. I. Vinocurov, Vinodelie Antichnogo, Bospora, Moskova.
- Vodolazhkaya 2008 L. Vodolazhkaya, “Reconstruction of Heron’s Formulas for Calculating the Volume of Vessels”, Analysing Ancient Economies and Social Relations, Russia, 1-7.
- Vincke vd.1854 V. Vincke, H. Kiepert, Memoir über die Construction der Karte von Kleinasien, Berlin.
- White 2010 D. K. White, Agricultural implements of the Roman World, Cambridge University Press.
- Wickham 2005 C. Wickham, “Framing the Early Middle Ages”, Europe and the Mediterranean, 400–800.

- Wheeler 1974 T. S. Wheeler, "Early Bronze Age Burial Customs in Western Anatolia", *AJA*, 78, No. 4, 415-425.
- Wilson 1903 S. C. Wilson: *Handbook For Travellers in Asia Minor, Transcaucasia, Persia etc.*, London.
- Woodburn 1982 J. Woodburn, "Egalitarian societies Man", *New Series*, Vol. 17, No. 3 431-451.
- Younger 2003 J.G. Younger, "Calculating Vessel Volumes", (Ed. Karen Polinger Foster – Robert Laffineur), *Metron. Measuring the Aegean Bronze Age*, Liège and Austin, Université de Liège, *Aegaeum* 24, 92 – 491.

LEVHA LİSTESİ

- LEVHA 1: Harita 1:Kırşehir Siyasi Haritası (<http://ozdemir.altuntop.org/harita.htm>)
- LEVHA 2: Fiş 1: Kırşehir Kale Höyük Seramik Envanter Fişi (Kazı Arşivi)
- LEVHA 3: Plan 1: Kırşehir Kale Höyük Kroki (Kazı Arşivi)
- LEVHA 4: Resim 1: Kırşehir Kalehöyük Hava Fotoğrafı Günümüz (Kazı Arşivi)
Resim 2: Kırşehir Kalehöyük 1956 (B. Alkım, “Kırşehir Höyüğü ve Toprak üstü Buluntuları” , Belleten, 20/77, 62.)
- LEVHA 5: Çizim 1: Kırşehir Kale Höyük Plankareleri (Kazı Arşivi)
- LEVHA 6: Resim 3: Depolama Alanları
(https://www.laceramicaantica.org/2016/10/22/glauco-il-pithos-e-lamaro-miele/3399932498_09696c25a9_z/)
Resim 4: Ölü Gömme Gelenekleri
(<http://ankusam.ankara.edu.tr/baklatepe/>)
- LEVHA 7: Resim 5: Analiz Sonuçları ve Tortullar (Yazar Z. Bişkin)
- LEVHA 8: Resim 6: Depolama Kapları Sergi Fotoğrafı (Kazı Arşivi)
- LEVHA 9: Resim 7: H4 Plankaresi II. Tabaka Ocak Pithos (Kazı Arşivi)
Çizim 2: H4 Plankaresi II. Tabaka Ocak Pithos (Kazı Arşivi)
- LEVHA 10: Resim 8: H4 Plankaresi II. Tabaka İşlik Yanı Pithos (Kazı Arşivi)
Resim 9: H4 Plankaresi II. Tabaka İşlik Yanı Pithos (Kazı Arşivi)
- LEVHA 11: Resim 10: I4 Plankaresi III. Tabaka Mekân İçi Pithoslar (Kazı Arşivi)
Resim 11: Büyük Yapı İçi İşlik ve Depolama Alanları (Kazı Arşivi)
- LEVHA 12: Çizim 3: Plankareler Geneli Benzer Örnekler (Yazar Z. Bişkin)

LEVHA 13: Resim 12: Kale Höyük Depolama Kapları Süsleme Biçimleri (Kazı Arşivi)

Çizim 4: Kale Höyük Depolama Kapları Süsleme Tipleri (Yazar Z. Bişkin)

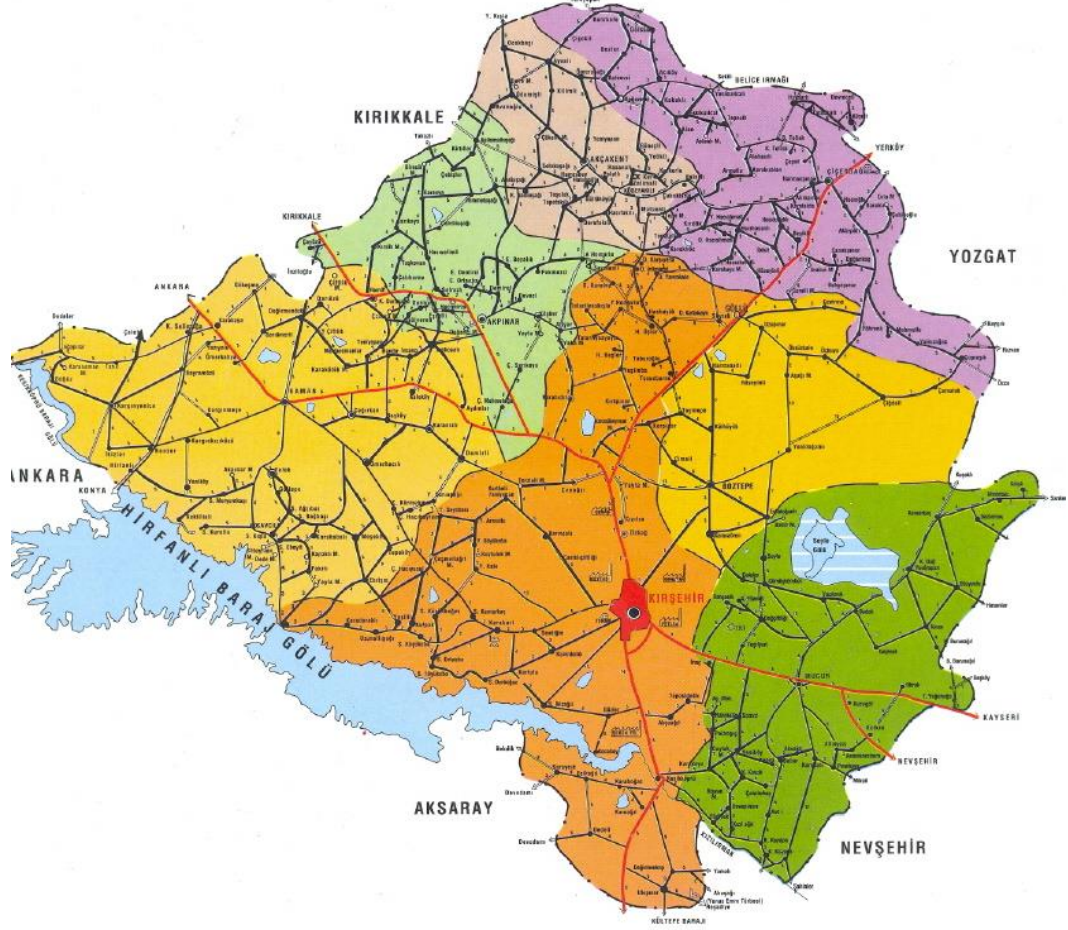
LEVHA 14: Çizim 5: Kale Höyük Pithosları Tip Karşılaştırmaları (Yazar Z. Bişkin)

LEVHA 15: Resim 13: Analizlerin Yapıldığı Depolama Kaplarının Ele Geçtiği Alan (Kazı Arşivi)

Çizim 6: Analizlerin Yapıldığı Depolama Kaplarının Ele Geçtiği Alanın Çizimi (Yazar Z. Bişkin)

LEVHALAR

LEVHA 1

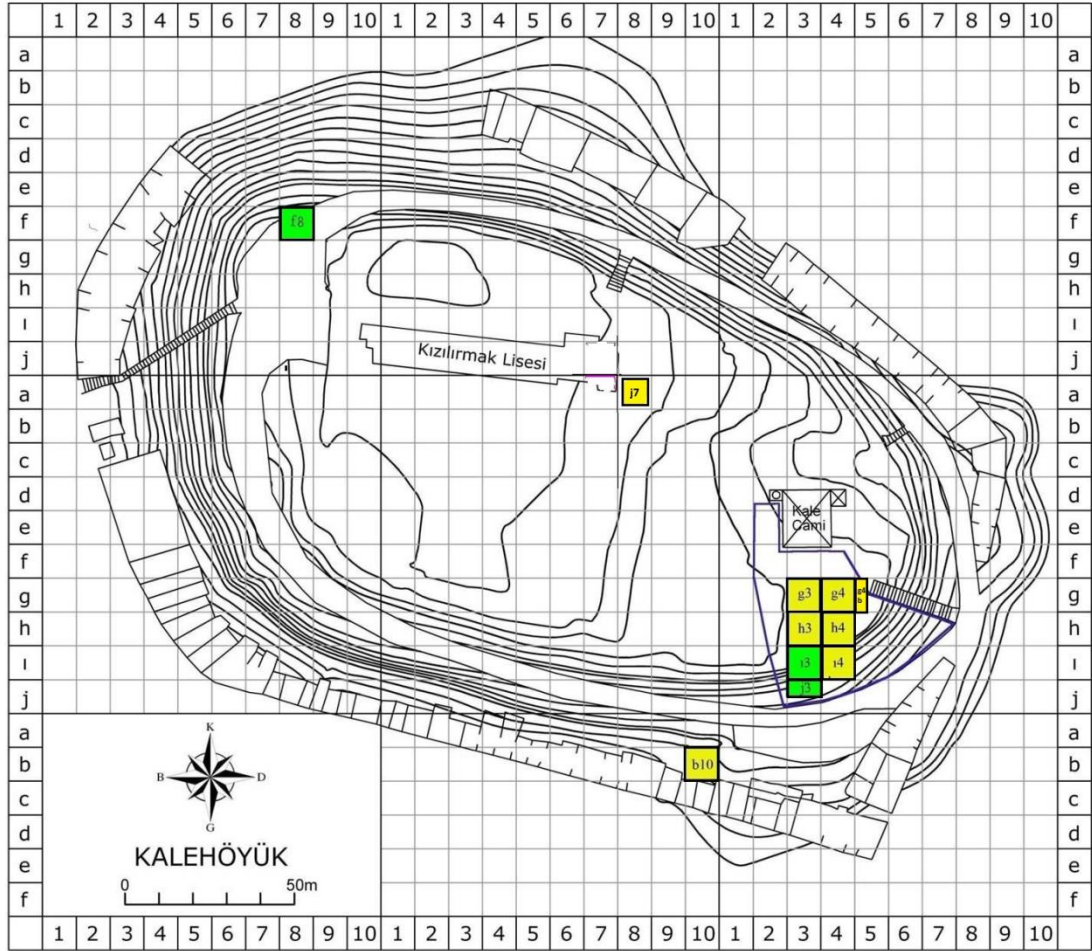

Harita 1: Kırşehir Siyasi Haritası

LEVHA 2

Plankare:		KIRŞEHİR KALEHÖYÜK Seramik Envanter Fişi																				
Bulutlu Durumu:				Çizim No:				Bulutlu No:				Kod:				Gün Kodu:						
Dönem:						Form:						Seviye:										
Pişme		Çok Az ☐			Az ☐			Orta ☐			İyi ☐			Çok İyi ☐								
Hamur	Katki Cinsi	Kum ☐			Taşçık ☐			Saman ☐			Kireç ☐			Mika ☐			Şamot ☐			D. Kabuğu ☐		
		Az ☐	Orta ☐	Cok ☐	Az ☐	Orta ☐	Cok ☐	Az ☐	Orta ☐	Cok ☐	Az ☐	Orta ☐	Cok ☐	Az ☐	Orta ☐	Cok ☐	Az ☐	Orta ☐	Cok ☐	Az ☐	Orta ☐	Cok ☐
		İnce ☐	Orta ☐	İri ☐	İnce ☐	Orta ☐	İri ☐	İnce ☐	Orta ☐	İri ☐	İnce ☐	Orta ☐	İri ☐	İnce ☐	Orta ☐	İri ☐	İnce ☐	Orta ☐	İri ☐	İnce ☐	Orta ☐	İri ☐
	Renk:			Doku						Gevsek ☐			Orta ☐			Sıkı ☐						
Renk	İç:	Dış:			Bezeme			İç:	Dış:			Astar										
Ölçüler	Ağız Çapı:			Mevcut Yükseklik:						Kalınlık:			Diğer:									
Çizim										Fotoğraf												

Fiş 1: Kırşehir Kale Höyük Seramik Envanter Fişi

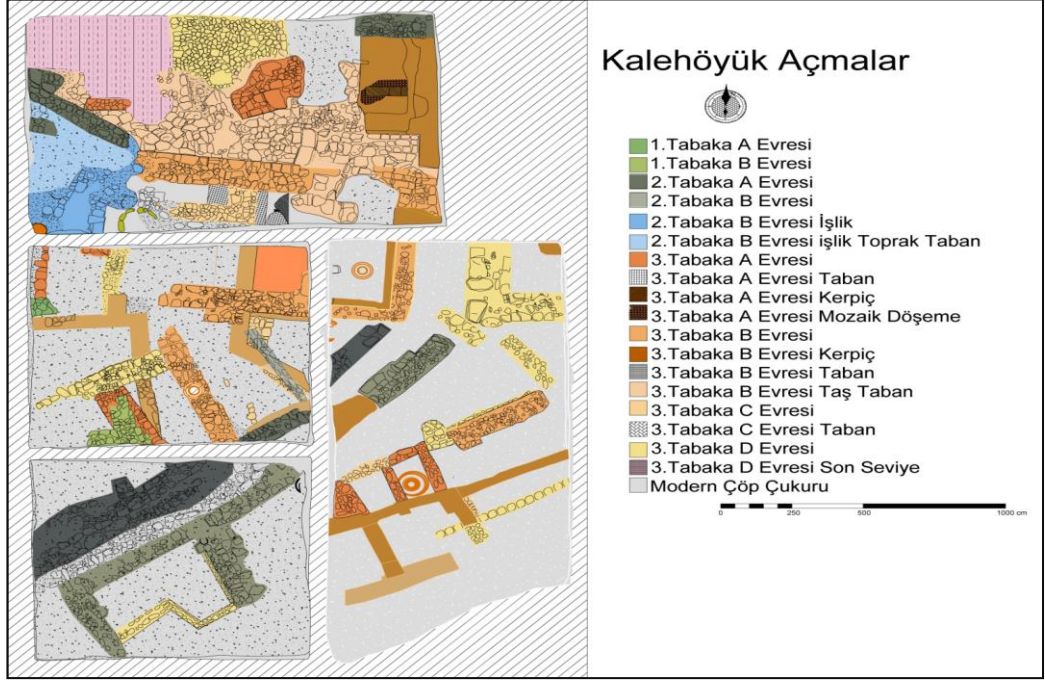
Plan 1: Kırşehir Kale Höyük Kroki

Resim 1: Kırşehir Kalehöyük Hava Fotoğrafı Günümüz

Resim 2: Kırşehir Kalehöyük 1956

Çizim 1: Kırşehir Kalehöyük Plankareleri

Resim 3: Depolama Alanları

Resim 4: Ölü Gömme Geleneği

K.H. 2017, B3, AD. 5026, 982.55, ÇİZİM NO: 80 KÜP İÇİ TORTUL ANALİZİ 1
 ARL ADXP-2315 Rh 60kV LIF200 PET AX03 LIF220...Measure Prog : X_UQ
 C:\UQ\USER\ARL\Appl\UQ-MTAL.kap 2012-02-06
 Calculated as: Oxides Matrix (Shape & ImpFc) : 1Teflon
 X-ray path = Vacuum Film type = No supporting film
 Case number = 0 All known
 Eff.Diam. = 25.0 mm Eff.Area = 490.6 mm²
 KnownConc = 0 %
 Rest = 20.50 % LOI Viewed Mass = 10330.58 mg
 DU/Sample = 0.300 Cellulose Sample Height = 2.40 mm
 < means that the concentration is < 1 mg/kg
 <2e means wt% < 2 StdErr. A + or & means: Part of 100% sum

Z	wt%	StdErr	Z	wt%	StdErr	Z	wt%	StdErr
SumBe,F	0.068	0.061	29-CuO	0.0999	0.0005	51-TiO2	<	
11-Na2O	0.964	0.045	30-ZnO	0.0368	0.0018	53-I	<2e	0.0016
12-MgO	1.11	0.05	31-Ga2O3	<		55-Cr2O	<	
13-Al2O3	2.61	0.08	32-GeO2	<		56-BaO	0.0170	0.0039
14-SiO2	15.59	0.13	33-La2O3	0.0573	0.0029	SumL,La	0.003	0.019
15-P2O5	18.28	0.19	34-SrO2	<2e	0.00038	72-HfO2	<	
15-P			35-Br	0.0026	0.0003	73-Ta2O5	<	
16-SrO3	0.991	0.049	37-Rb2O	0.0041	0.0003	74-WO3	0.0251	0.0014
16-S			38-SrO	0.147	0.007	75-Re2O7	<	
17-Cl	1.29	0.06	39-Y2O3	0.0015	0.0005	76-OsO4	<	
18-Ar	<		40-ZrO2	0.0087	0.0010	77-IrO2	<	
19-K2O	2.35	0.08	41-Nb2O5	<		78-PtO2	<2e	0.00061
20-CaO	33.25	0.24	42-MoO3	0.0035	0.0006	79-Au	<	
21-Sr2O3	<		44-RuO4	<		80-HgO	<	
22-TiO2	0.177	0.009	45-Rh2O3	<		81-Tl2O3	<	
23-V2O5	0.0143	0.0009	46-PdO	<		82-PbO	0.0024	0.0009
24-Cr2O3	0.0080	0.0007	47-Ag2O	<		83-Bi2O3	<2e	0.00061
25-MnO	0.132	0.007	48-CdO	<		90-ThO2	<	
26-Fe2O3	2.47	0.08	49-In2O3	<		92-U3O8	<2e	0.00081
27-Co3O4	0.0039	0.0005	50-SnO2	<		94-PuO2	<2e	0.0011
28-NiO	0.0061	0.0006	51-Sb2O3	<		95-Am2O3	<	

Light Elements	Noble Elements	Lanthanides					
SumBe,F	0.068	0.061	44 RuO4	<	57 La2O3	<	
4 BeO			45 Rh2O3	<	58 CeO2	<2e	0.0023
5 B2O3			46 PdO	<	59 Pr6O11	<	
6 CO2			47 Ag2O	<	60 Nd2O3	<2e	0.0012
7 N			75 Re2O7	<	62 Sm2O3	<	
8 O			76 OsO4	<	63 Eu2O3	<	
9 F	<2e	0.061	77 IrO2	<	64 Gd2O3	<	
			78 PtO2	<2e	65-TbO7	<	
			79 Au	<	66 Dy2O3	<	
			67 Ho2O3	<			
			68-Er2O3	<			
			69 Tm2O3	<			
			70 Yb2O3	<2e	0.00091		
			71 Lu2O3	<			

KnownConc=0 REST=20.50 LOI D/S= 0.300Cellulose
 Sum Conc's before normalisation to 100% : 94.3 %

K.H. 2018, B3, AE. 5024, 981.16/982.02, ÇİZİM NO: 12 KÜP İÇİ TORTUL ANALİZİ 2
 ARL Advant X Rh 60kV LIF200 PET AX03 LIF220...Medbat: X_UQ
 C:\UQ\USER\ARL\Appl\UQ-MTA. kap 2018-01-18
 Calculated as: Oxides Matrix (Shape & ImpFc) : 1Teflon
 X-ray path = Vacuum Film type = No supporting film
 Case number = 0 All known
 Eff. Diam. = 25.0 mm Eff. Area = 490.9 mm²
 KnownConc = 0 %
 Rest = 24.50 % LOI Viewed Mass = 10330.58 mg
 DU/Sample = 0.300 Cellulose Sample Height = 2.40 mm
 < means that the concentration is < 10 mg/kg
 <2e means wt% < 2 StdErr. A + or & means: Part of 100% sum

Z	wt%	StdErr	Z	wt%	StdErr	Z	wt%	StdErr
SumBe,F	0.098	0.071	29-CuO	0.0059	0.0006	51-TiO2	<	
11-Na2O	0.773	0.038	30-ZnO	0.0491	0.0025	53-I	<2e	0.0020
12-MgO	0.963	0.048	31-Ga2O3	<		55-Cr2O	<	
13-Al2O3	0.703	0.035	32-GeO2	<		56-BaO	0.0133	0.0048
14-SiO2	3.58	0.09	33-La2O3	0.097	0.0021	SumL,La	0.004	0.023
15-P2O5	16.63	0.19	34-SrO2	<		72-HfO2	<	
15-P			35-Br	0.0025	0.0003	73-Ta2O5	<	
16-SrO3	0.957	0.048	37-Rb2O	<		74-WO3	0.0250	0.0016
16-S			38-SrO	0.175	0.009	75-Re2O7	<	
17-Cl	0.191	0.010	39-Y2O3	<		76-OsO4	<	
18-Ar	<		40-ZrO2	<2e	0.0013	77-IrO2	<2e	0.0007
19-K2O	0.471	0.024	41-Nb2O5	<		78-PtO2	<	
20-CaO	20.97	0.25	42-MoO3	0.00100	0.00049	79-Au	<	
21-Sr2O3	<		44-RuO4	<		80-HgO	<	
22-TiO2	0.0497	0.0025	45-Rh2O3	0.0024	0.0006	81-Tl2O3	<	
23-V2O5	0.0045	0.0009	46-PdO	<		82-PbO	<2e	0.0010
24-Cr2O3	0.0065	0.0008	47-Ag2O	0.0017	0.0006	83-Bi2O3	<	
25-MnO	0.0476	0.0024	48-CdO	<2e	0.0007	90-ThO2	<	
26-Fe2O3	0.746	0.037	49-In2O3	<		92-U3O8	<	
27-Co3O4	0.0033	0.0006	50-SnO2	<		94-PuO2	<2e	0.0015
28-NiO	0.0055	0.0006	51-Sb2O3	<		95-Am2O3	<	

Light Elements	Noble Elements	Lanthanides				
SumBe,F	0.098	0.071	44 RuO4	<	57 La2O3	<
4 BeO			45 Rh2O3	0.0024	58 CeO2	<
5 B2O3			46 PdO	<	59 Pr6O11	<
6 CO2			47 Ag2O	0.0017	60 Nd2O3	<2e
7 N			75 Re2O7	<	62 Sm2O3	<
8 O			76 OsO4	<	63 Eu2O3	<
9 F	<2e	0.071	77 IrO2	<2e	64 Gd2O3	<
			78 PtO2	<	65-TbO7	<
			79 Au	<	66 Dy2O3	<2e
			67 Ho2O3	<	67 Ho2O3	<
			68 Er2O3	<	68 Er2O3	<
			69 Tm2O3	<	69 Tm2O3	<
			70 Yb2O3	<	70 Yb2O3	<
			71 Lu2O3	<	71 Lu2O3	<

KnownConc=0 REST=20.50 LOI D/S= 0.300Cellulose
 Sum Conc's before normalisation to 100% : 88.5 %

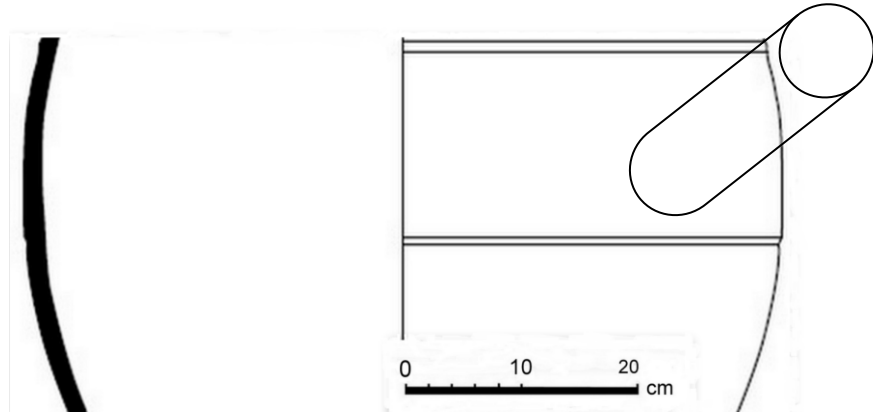
Resim 5: Analiz Sonuçları ve Tortullar

Resim 6: Depolama Kapları Sergi Fotoğrafi

Resim 7: H4 Plankaresi II. Tabaka Ocak Pithos

Çizim 2: H4 Plankaresi II. Tabaka Ocak Pithos Çizimi

Resim 8: H4 Plankaresi II. Tabaka İşlik Yanı Pithos

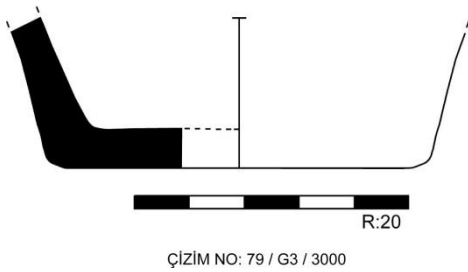
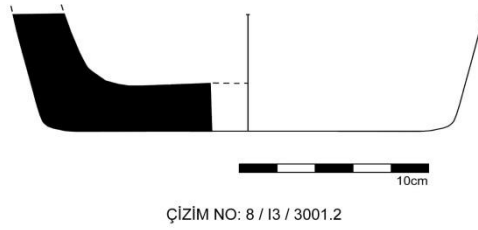
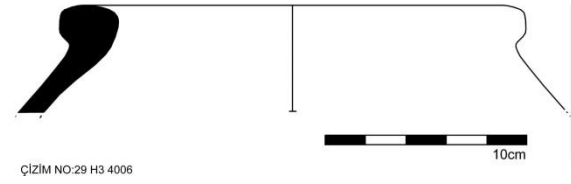
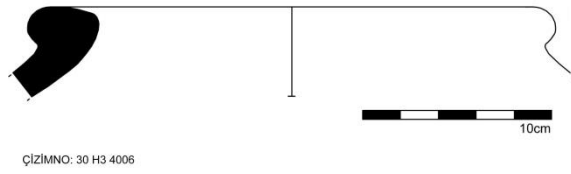
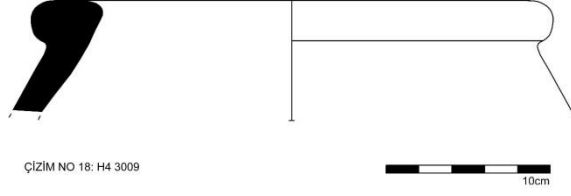
Resim 9: H4 Plankaresi II. Tabaka İşlik Yanı Pithos

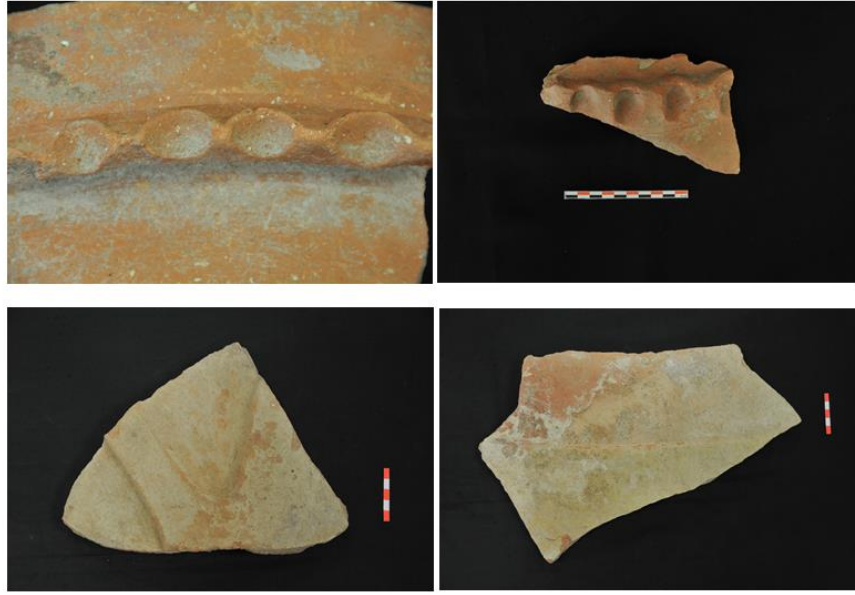
Resim 10: I4 Plankaresi III. Tabaka Mekân İçi Pithoslar

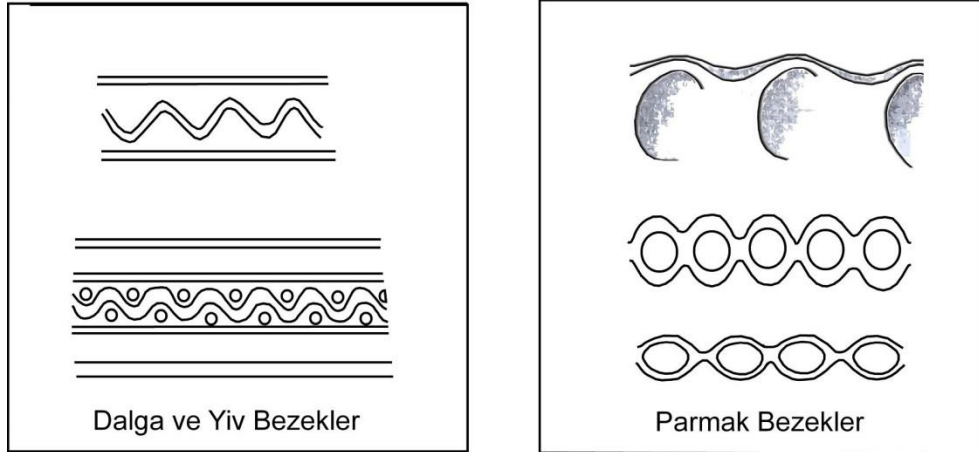
Resim 11: Büyük Yapı İçi İşlik ve Depolama Alanları

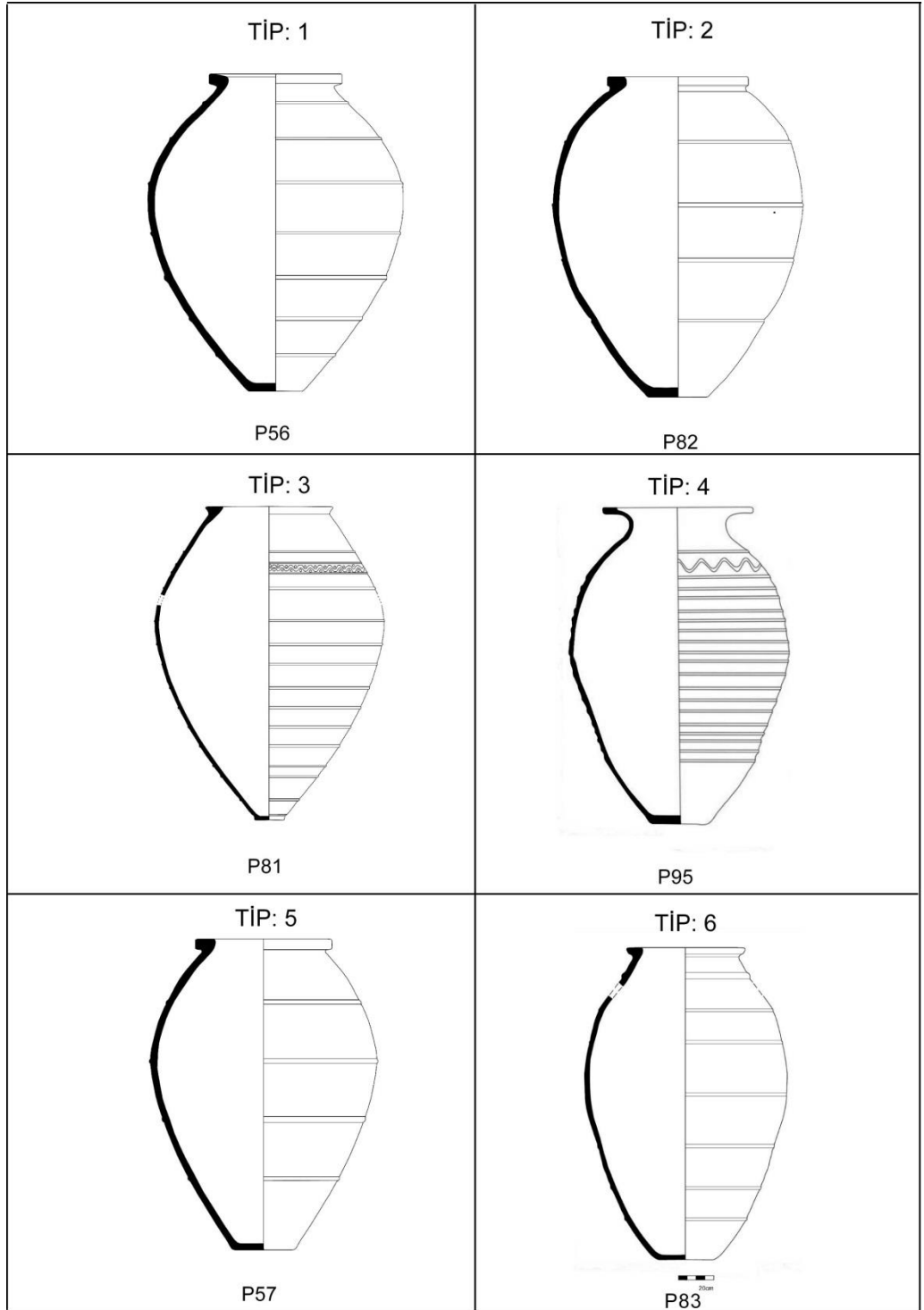
Çizim 3: Plankareler Geneli Benzer Örnekler

Resim 12: Kale Höyük Depolama Kapları Süsleme Şekilleri

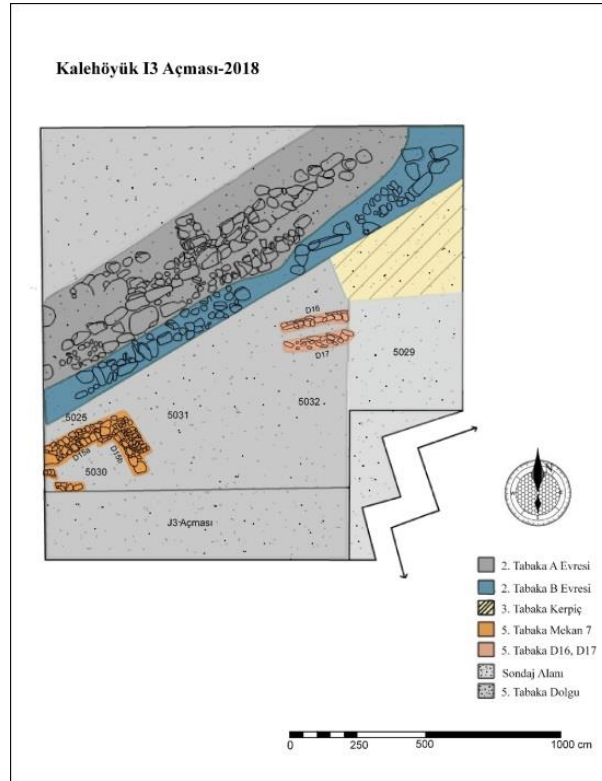
Çizim 4: Kale Höyük Depolama Kapları Süsleme Tipleri

Çizim 5: Kale Höyük Pithosları Tip Karşılaştırmaları

Resim 13: Analizlerin Yapıldığı Depolama Kaplarının Ele Geçtiği Alan

Çizim 6: Analizlerin Yapıldığı Depolama Kaplarının Ele Geçtiği Alan Çizimi

ÖZGEÇMİŞ

Düzenleme Tarihi	15/10/2019	
T.C. Kimlik No	21548317696	
Ünvanı / Adı Soyadı	Arkeolog/ Zehra BİŞKİN	
Doğum Tarihi ve Yeri	01/01/1988 - Çiçekdağı	
Medeni Hali	Bekâr	
Mesleki İlgil Alanları	Arkaik, Klasik, Helenistik ve Roma Dönemi Mimarisi, Ofis Koordinatörlüğü, Buluntu Tanım Tasnif Çizim Çalışmaları, Elektronik Alet ve Program Kullanımları, Arkeometrik Yöntemlerde Analiz Yorumlama, Analiz Yöntemlerinin Çıkarımları ve Hesaplamalar...	
TEL : -----	GSM: -----	
E-POSTA: zehrabiskin@gmail.com		
EĞİTİM		
Eğitim Durumu	Başlama - Bitirme Yılı	Kurum Adı
İlköğretim	1996 - 2001	Ankara Yüzüncüyıl İlköğretim Okulu
Lise	2001 - 2004	Ankara İbni Sina Lisesi
Lisans	2009 - 2013	Anadolu Üniversitesi Türk dili Edebiyatı Bölümü
	2010 - 2014	Ahi Evran Üniversitesi
Lisans Tezi	Kırşehir Merkez Kalehöyük Pithosları	
Yüksek Lisans	2016 - 2019	Uludağ Üniversitesi Arkeoloji Bölümü
Yüksek Lisans Tezi	Kırşehir Merkez Kalehöyük Depolama Kapılarının Sınıflandırılması ve Tabakalara Göre Değerlendirilmesi	
STAJ TECRÜBELERİ	Katıldığı Yıl	Staj Yaptığı Kurumun Adı
1.	2011	Japon Anadolu Enstitüsü Büklükale Kazısı

2.	2012	Kırşehir Merkez Kalehöyük Kazıları
3.	2013	Kırşehir Merkez Kalehöyük Kazıları
3.	2014	Kırşehir Merkez Kalehöyük Kazıları
4.	2014	Mersin Tarsus Zeytinpazarı Kazıları
5.	2014	Mersin Tarsus Roma Hamamı Kazıları
6.	2016	Bursa Nilüfer İlçesi Yüzey Araştırması

SERTİFİKALAR VE ALDIĞI BELGELER

Netcad 7.7. GIS” nk001a/GIS Coğrafi Bilgi Sistemleri Sertifikası
Meb Onaylı Bilgisayar İşletmenlik Sertifikası
Etkili Konuşma ve Diksiyon
İnsan Kaynakları Yönetimi
Sağlık Bakanlığı Elektronik Bilgi Sistemleri Kullanımı
EBYS kullanımı
Acil Yardım Eğitimi

KATILDIĞI PROJELER

Ahi Evran Üniversitesi Eski Çağ Kültürleri Topluluğu Öğrenci Temsilciliği.
Ahi Evran Üniversitesi 2012 Arkeoloji Öğrencileri Sempozyumu Dünyanın Yedi Harikası Konulu-Sempozyum Bildirisi İle Sempozyum Katılımcı ve Konuşmacı Ahi Evran Üniversitesi 2012.
Kırşehir’in Saklı Geçmişi Kalehöyük Kazıları Sempozyumu Kırşehir Kale Höyük 2012 Kazısı Pithosları- Konulu Sempozyum Bildirisi İle Sempozyum Katılımcı ve Konuşmacı Ahi Evran Üniversitesi 2013.
Ahi Evran Üniversitesi Bitirme Tezi
2011-2013 Japon Anadolu Arkeoloji Enstitüsü Eğitim Seminerleri Katılımı (JİAA)
2016-2018 Yılları Arası Uludağ Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrenci Temsilciliği
Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA), Kırşehir Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi işbirliği ile düzenlenen JICA DERNEĞİ “Japonya’da Müzecilik ve Kültür Varlıklarının Korunması için Modeller” Konferans’ında sunucu ve konuşmacı 17 Mart 2018
I. Uluslararası Spor, Antropoloji, Beslenme, Anatomi Ve Radyoloji Kongresi (Sanar 2018) ‘‘Kırşehir-Kale Höyük Demir Çağı Depolama Kapları’’ Nevşehir 2018
35. Arkeometri Sonuçları Toplantısı Kırşehir Kale Höyük Geç Demir Çağı Küp İçi Tortul WDXRF Analiz Sonuçlarının Değerlendirilmesi Başlıklı Makale İle Katılımcı, Konuşmacı ve Yazar Diyarbakır 2019

MESLEKİ DENEYİMLER

2014-Kırşehir Merkez Kalehöyük Kazısı (Arkeolog Heyet Üyesi)
2015-2016 Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Gelen Evrak Genel- Birimi Evrak Zimmet, Sözleşmeli Çalışan
2016-İznik Abdulvahap Tepesi sondaj Kazısı (Arkeolog Heyet Üyesi)
2017-Kırşehir Merkez Kalehöyük Kazısı (Arkeolog Heyet Üyesi)
2018- Kırşehir Merkez Kalehöyük Kazısı (Arkeolog Heyet Üyesi)
2019- Mersin Kelenderis Antik Kenti Kazısı (Arkeolog Heyet Üyesi)

KULLANDIĞI PROGRAMLAR

Filemaker Veri Tabanı Programı
Freehand Çizim Programı
Corel Çizim Programı
Autocad Çizim Programı
Microsoft Office Programları
Nedcad GIS Programları
SPSS veri tabanı programı
Drone kullanımı
3D Laser Scanning kullanımı